לציונות–לסוציאליזם–לאחוות עמים

על המשמר

יום ג', י"ד בשבט תשמ"ח, 2 בפברואר 1988 / שנה מ"ח מס' 13563 / המחיר 1.20 ש"ח כולל מע"מ

צפוי וטו אמריקני במועה"ב

מאת דליה רפאל, וושינגטון

עם סגירת הגיליון נמשכה ישיבת מועצת הבטחון של האו"ם הדנה בהצעה של המדינות הבלתי־מזדהות, בעניין השטחים. ההצעה כוללת הבעת צער על סבל הפלשתינאים בשטחים, קריאה לישראל לקבל את אמנת ג'נבה הרביעית „רה־יורה", דרישה להפסיק את הפרות זכויות האדם וקריאה למזכ"ל לעקוב ולדווח למועצה על ההתפתחויות. מקורות באו"ם סבורים כי ההצעה תאושר וכי ארצות הברית תטיל עליה וטו. „לאו דווקא בשל תוכנה, אלא עקב השימוש החוזר והמוטעה במועצת הבטחון, נגד ישראל.

צה"ל בודק מי אחראי להריגת 2 תושבי ענבתה

השניים נהרגו אתמול מירויות שנורו מכלי רכב ישראליים, צבאיים ואזרחיים, שנקלעו לתוך המון סוער שחסם את הכביש במקום ● בשטחים נפצעו אתמול 14 תושבים ו־5 חיילים ● נסגרו כל בתי־הספר בגדה בגלל המהומות ● חוליות מחבלים נחשפו ברצועה ● מעורבות גוברת של המתנחלים ב„עשיית סדר" ● גוש־אמונים מזהיר: התהליך המדיני רק יגביר הטרור והאחראי לכך יהיה ראש־הממשלה

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי פנחס ענברי ועזרא אבירן כתבי „על המשמר"

צה"ל בודק מי אחראי להריגתם של שני תושבים מהכפר ענבתה שבאזור טול־כרם. השניים נהרגו אתמול מירויות שנורו מכלי רכב ישראליים שנקלעו לתוך המון סוער. צה"ל בודק את הנסיבות ואת זהות היורים היות והיו במקום גם כלי רכב ישראליים שלא היו בתפקיד. כמו כן נבדקת מידת הצורך בירי מנשק חם באותו ארוע.

אתמול סערה הגדה ונראה כי בשטח ישנה התלקחות מחודשת לאחר שבועיים של רגיעה יחסית. העיר שכם כולה נתונה בעוצר זה למעלה מ־24 שעות וצה"ל הזרים למקום כוחות צבא גדולים לשם אכיפת העוצר. אתמול נפצעו גם שני תושבים באזור ג'נין ועוד תושב הכפר ענבתה.

אזהרה למתנחלים

במערכת הבטחון קיים חשש מ„לקיחת אחריות" של המתנחלים שיטלו על עצמם „משימות בטחון" בשטחים. המסר שהעבירו אתמול שר־הבטחון ואלוף פיקוד המרכז לראשי הישובים היה חד־משמעי כי האחריות לבטחון נתונה בידי כוחות הבטחון בלבד. עיקר הפעילות האלימה בשתי היממות האחרונות מתרכזת בשומרון שם נתונים בעוצר מחנות הפליטים בלאטה, עסכר ועסכר הישן. כמו כן הוטל עוצר לסרוגין על מחנות פליטים נוספים בשומרון וביהודה.

במערכת הבטחון ובצה"ל נערכים לשהות ממושכת בכוחות מתוגברים בשטחים בהעדר הערכות מצב לגבי

(סוף בעמוד 2)

שלוש נשים ממחנה הפליטים בחאן־יונס, ניצבו אתמול בפתח מחנה צבאי במקום בתקוה להציל מידע כלשהו על בני משפחתן שנעצרו ע"י צה"ל (צילום: בועז לניר)

אריה שחר — מועמד למנכ"ל קופ"ח

מאת אבשלום קווה כתבנו לענייני עבודה

מנכ"ל מפעלי ים המלח, אריה שחר, הוא המועמד, הכמעט ודאי, לתפקיד מנכ"ל קופת־חולים הכללית. מועצת ההסתדרות המתכנסת היום בתל־אביב, תאשר שורה של שינויים אירגוניים מנהליים בקופ"ח. בין היתר תאשר המועצה את פיצול תפקיד היו"ר לשניים: מנכ"ל, ויו"ר רפואי. המועמד של מזכ"ל ההסתדרות לתפקיד המנכ"ל הרפואי הוא פרופ' שמעון גליק, מביה"ח סורוקה בבאר־שבע.

שחר, בן 62 משמש זה כ־17 שנה כמנכ"ל מפעלי ים המלח, שהיא החברה הגדולה ביותר ואף הרווחית ביותר בקונצרן כימיקליים לישראל. הוא חבר מרכז מפלגת העבודה ונחשב לאיש מקצוע מעולה.

(ראה ידיעה בעמוד 6)

חיזבאללה: נוציא להורג שבוי ישראלי אם יימשך הדיכוי הברברי בשטחים

מחזיק בידיו כנראה שני חיילי צה"ל שנשבו ברצועת הבטחון בפברואר 86 ● שבוי נוסף, נווט מטוס הפנטום, מוחזק בידי „אמל"

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי וסוכנויות הידיעות

„ההתנגדות האיסלמית", הזרוע הצבאית של „חיזבאללה" הפרו־אירנית, איימה אתמול להוציא להורג חייל ישראלי, „אם יימשך הדיכוי הברוטלי נגד המוסלמים בפלשתין". בהודעה שפורסמה בביירות, מסר הארגון כי „שבוי ישראלי נמצא עתה בסכנה חמורה מאד וגורלו עשוי להיות הרה אסון אם הציונים הפושעים לא יחדלו ממעשיהם הברבריים כלפי בני אחינו המוסלמים בפלשתין הכבושה".

שני שבויים

הארגון השיעי „חיזבאללה" מחזיק בידיו לפחות שני חיילי צה"ל שנשבו בלבנון: יוסף פינק ורחמים אלשייך, חיילים בשירות סדיר בחטיבת גבעתי, שנחטפו ונלקחו בשבי על ידי מארב שהטמין ארגון ה„חיזבאללה" ב־17 בפברואר 1986, באזור הכפר בית יהון באזור הבטחון בלבנון. במשך הזמן ניסתה ישראל להגיע למידע בדבר מקומם ושלומם של פינק ואלשייך, אך כל המאמצים עלו בתוהו. ה„חיזבאללה" לא הציג אף פעם את תמונותיהם או פרטים ודאיים על השניים ולא הפגיש אותם עם עתונאים.

שבוי בידי „אמל"

בישראל סבורים כי השניים, למרות שנפצעו בדרגות פציעה שונות, מוחזקים בשבי ה„חיזבאללה". ישראל ממשיכה לטעון כי בידי ה„חיזבאללה" שבוי גם החייל הדרוזי סמיר אסעד, שנחטף ליד בית המימשל בצור ב־1983 ונלקח בשבי. הארגון השיעי טען לא אחת כי אסעד נהרג בהפצצה של חיל האוויר הישראלי על איי־הארנבות בלבנון אולם לא הוצגה גופתו או תמונתו.

שבוי ישראלי נוסף נמצא בידי הארגון השני „אמל", זהו סגן רון ארד נווט מטוס ה„פנטום" שמטוסו נפל במהלך משימת תקיפת יעדי מחבלים באזור החוף בדרום לבנון.

רבין: יש הוראה [illegible] ● עמוד 3
[illegible] ב־59 מיל' דול' ● הכלכלה והאדם
[illegible] ● עמוד 19
הרופאים ביטלו את [illegible] ● עמוד 19
6 תלמידים נפצעו מ„גג מעופף" מזג אוויר סוער ברחבי הארץ ● עמוד 19

כוונותיו המפוקפקות של שמיר

יצחק שמיר החל לדבר השבוע בלשון שונה במקצת מזו שהיינו מורגלים לשמוע ממנו, ולנסות לשכנע את הציבור ואת האמריקנים שהוא מוכן לתהליך מדיני כלשהו, על בסיס קמפ־דייוויד. הסכמי קמפ־דייוויד, שהיוו הישג מדיני חשוב ביותר בשעתו, הפכו מזה זמן רב לעלה התאנה של הליכוד. עתה שב שמיר ושולף את הסכמי קמפ־דייוויד כאנטי־תיזה לעקרון הוועידה הבינלאומית. עצם הופעתה של הלשון החדשה בפי שמיר היא משב רוח מרענן, וראוייה לברכה מיוחדת. העובדה שהוא זכה לקיתונות ביקורת מן השניים הנושפים בעורפו – לוי ושרון – מעידה שגם ב„חירות" מבינים שאי־אפשר לנהל פעילות פוליטית בשפת הכוח והסירוב בלבד.

מעבר לאלה, מעוררת הופעתו של שמיר, ושל האנשים המבטאים את עמדותיו, ספקות חמורים ביחס לכוונותיו. הוא מוכן לכאורה למשא־ומתן ישיר, אך מבהיר, בו־זמנית, שלא חל כל שינוי בעמדתו ביחס לריבונות הישראלית על השטחים. ללא נכונות לוויתורים לא יהיה הצד השני מוכן למו"מ בשום צורה ואופן. עקרון האוטונומיה, שהיה בעל היגיון מסויים מייד לאחר קמפ־דייוויד כשלב מעבר, איבד מזמן את תוקפו ואת העיתוי ההיסטורי המתאים, ואין לו היום, לאחר שהמאבק בשטחים מתחולל כולו סביב שאלת הריבונות והשיחרור מהכיבוש הישראלי, בסיס כלשהו. ודאי שהדיבור על אוטונומיה לחמש שנים, כאשר רק שלוש שנים אחר הפעלתה יחל שלב הבא במשא־ומתן, מנותק מהמציאות הנוכחית. הסכמי קמפ־דייוויד הצטיינו בהחלטיותם ובאפשרות ליצור מציאות חדשה בזמן קצוב ומהיר. הסכמי אוטונומיה ארוכי טווח, לאחר שכבר נוצבו עשר שנים ויותר מאז קמפ־דייוויד, הם ערובה להתחמקות נוספת ולא לרגיעה.

דומה ששמיר נבהל מתגובות מתחריו ב„חרות", ואולי אפילו מעצמו. ככל הנראה כוונתו המרכזית בהצעותיו היתה לנטרל את הקו המדיני של פרס על־ידי הצעה נגדית, בהנחה שאין לה סיכוי, ושאולי חוסיין עצמו ידאג לחיסולה. חוסיין לא מיהר לחסלה, ועתה הוא עוסק בתרגילי התחמקות, ודומה שתוך זמן קצר לא יישאר דבר מיוזמתו.

בלחצם של שרון ולוי — שמיר נאלץ להסתייג מרעיון „האוטונומיה המואצת"

שר־השיכון: התקר תוקן — שמחתי לשמוע שראש־הממשלה אומר כי לא יסטה מרעיון האוטונומיה המקורית כפי שנוסח בהסכמי קמפ־דייוויד ● מתנחלי גוש קטיף בביקור שרון אצלם: הצעת האוטונומיה כפי שהועלתה ע"י שמיר — מסוכנת ● שמיר למתנחלי בית־אל: איני ישן בלילות — המהלך המדיני הציל יישובים מפינוי ● צעירי חרות: להגיב באש על בקבוקי תבערה

מאת דורית גפן כתבתנו לענייני מפלגות, שלמה גלזר ועזרא אבירן כתבי „על המשמר"

רה"מ יצחק שמיר, נאלץ לחזור בו מקבלת תוכנית שר החוץ שולץ בעניין „האוטונומיה המואצת", לאחר שבליכוד נשמעה ביקורת חריפה מפיהם של השרים דוד לוי ואריק שרון התובעים משמיר לעמוד מאחורי תוכנית האוטונומיה המקורית, עפ"י הסכמי קמפ־דייוויד.

מקורביו של שמיר נאלצו להסביר בימים האחרונים כי הוא לא העביר למזכיר המדינה שולץ מסר על הסכמתו לנהל מו"מ עם ירדן בנושא הטריטוריאלי. מקורבי שמיר

(סוף בעמוד 4)

וושינגטון: חביב לא השיג פריצת דרך מובארק: אבד הכלח על תוכנית האוטונומיה

חוסיין אמר אתמול ברומא כי המימשל האמריקני מגלה נכונות מחודשת לקדם פתרון ופועל למען ועידה בי"ל ● ירושלים ממתינה עדיין לתשובת ירדן

מאת ארנון יפה ודליה רפאל, כתבינו בצרפת ובארה"ב, דליה שהורי ואורי הורוביץ כתבי „על המשמר"

הנשיא מובארק תיאר אתמול בפאריס את התוכניות האמריקניות לוועידה אזורית ולכינון אוטונומיה בשטחים כ„מיושנת שאבד עליה הכלח", אולם הוא מסר כי האמריקנים שיגרו לדמשק שליח כדי לברר את עמדת סוריה על השתתפות בוועידה בינלאומית ובמו"מ האוטונומיה כשלב פתיחה. לדעת מובארק יש לשתף גם את

(סוף בעמוד 4)

תמונת־מצב/רפואה

מעשה בטבעת

רפואה שחורה מובילה לרפואת בצע ורפואת בצע לרפואה שפלה. להלן סיפור קטן מרפואת הבצע.

שלושה חודשים לאחר לידה, ביקשה ע. להתקין „טבעת" (התקן תוך רחמי) למניעת הריון. מכיוון שסירבה לחכות חודש ויותר (זה הזמן המקובל בטיפת חלב של קופ"ח מעת הגשת הבקשה ועד סידור ההתקן), הלכה לרופא פרטי בעיר מגוריה, חולון.

הגניקולוג (שמו שמור במערכת) ביקש תמורת הבדיקה 100 ש"ח, אמר לה לחזור למחרת וביקש ממנה להביא 400 ש"ח במזומן (מחיר ההתקנה המקובל ברפואה הפרטית הוא 150—170 ש"ח). האשה, קצת מבולבלת לאחר הבדיקה, שכחה 40 ש"ח, אולי גם משום שלא תפסה, שייתכן בכלל לדרוש סכום בסדר־גודל כזה.

למחרת חזרה ע. למרפאתו של הגניקולוג שהתקין לה את ההתקן ואז התבררה טעותה לגניקולוג, שדרש ממנה לשלם את ובו במקום את ההפרש. לאשה לא היו איתה מזומנים והיא הציעה לו שהיא תסע לביתה ותביא צ'ק.

„גברת, את עושה ממני צחוק?" התפרץ הגניקולוג ונעל את הדלת: „את לא יוצאת מכאן עם טבעת בלי הכסף ורק במזומן!" האשה צלצלה לבעלה שימהר להביא את הכסף אך הבעל היה צמוד לתינוק ולא יכול היה לבוא הוא התחנן, בטלפון, לרופא שיקח מאשתו כערבון את תכשיטי הזהב שעליה אך זה טרק בפניו את הטלפון, פקד על האשה לעלות בחזרה לכסא, הוציא את ההתקן שרק לפני דקות ספורות הכניס ושלח אותה לביתה בלווי הערות „על מי שאין לו לשלם שלא יבוא [illegible]". נחסוך מכם ולא נתאר את שעבר על אותה אשה, באותם הרגעים ובימים שלאחר מכן.

„האין גבול למה שהכסף עושה להם?", היא שואלת. „האם לא נותרה טיפת כבוד לגוף האדם ולגוף האשה? להכניס ולהוציא? אפילו סנדלר לא יוציא חזרה מסמר שתקע בנעל. איך אפשר לעשות דבר כזה? גם כך זה עניין די קשה ומביך. בחיים שלי לא אשכח את העלבון הזה".

עמירם כהן

אח"מ/פון הול

רווחי איירנגייט

פון הול יצאה טוב מפרשת אירנגייט, אולי הכי טוב. היא הצטיירה כגיבורה אמריקנית למופת. גם יפה, גם נאמנה לבוס, אוליבר (אולי) נורת', גם חכמה וגם — הכי חשוב לשותרי המוסר — לא פיתתה את הבוס, שנותר נאמן לרעייתו ומולדתו ולא נפגעה תומתו. פון הול מסודרת, גם בלי המשכורת של עובדת פדרלית.

סוכנות האמנים הגדולה „ויליאם מוריס" מייצגת אותה ומותר להניח, שהסוכנים הזריזים לא היו עושים זאת אלמלא האמינו בסיכוייה להרוויח כסף, והרבה, ובסיכוייהם לגזוז נתח נכבד מן ההכנסות. הסוכנים שלה מדברים על סכומי־עתק שתוכל הול בת ה־28 להרוויח אם רק תדע לנצל את שמה, המראה החיצוני שלה וכמובן, עניין הקהל בפרשת מכירות הנשק לאיראן.

מדברים על למעלה מארבעה מיליון דולר שתוכל להרוויח בשנה הנוכחית בלבד: [illegible] שכר עבור הנחיית תוכנית ראיונית — והיא כבר אמרה שזה מה שהיא הכי משתוקקת לעשות. היא תוכל להרוויח [illegible] אלפים דולר עבור כל הרצאה שתישא. רבע מיליון דולר ייכנסו לחשבון הבנק שלה אם תחליט לחיות לדוגמנית. היא תוכל להרוויח הרבה כסף מכתיבת ספר, מכירת הזכויות להסרטתו ועבור גילום התפקיד הראשי — משהו כמו מיליון דולר.

אם תחליט שסרט תיעודי יהיה טוב יותר מסרט עלילתי, תוכל לקבל עוד כ־35 אלף דולר עבור הופעתה בסרט ועבור „ייעוץ למפיקים". יש שרוצים לראות אותה בתפקיד אורח בסדרה „דאלאס" [illegible] זה שווה כסף.

עופר [illegible]

פון הול – יצאה טוב

ע"י המשמר

בשטח/ בי"ח וולפסון

מחר כבר יסריח

„על גבם של החולים", זה הביטוי שנשמע תדיר בימים הקרובים. כבר לא מרגש במיוחד. אתמול הצטרפו לשובתים במערכת הרפואית גם עובדי המינהל והמשק. מראות הזוועה מן השנה שעברה עוד תקוקים בזכרון — החולים הגריאטריים, שאין מי שיחליף להם בגדים צואים או סדין מושתן, הם הסובלים בעיקר גם היום. עובדי המינהל והמשק הם אלה שבזכותם יש לחולים פיג'מות ומצעים נקיים ואוכל מבושל כימים כתיקונם. בי"ח ממשלתי במרכז הארץ. אתמול ב־5.00 אחה"צ, זו השעה שמחלקים בדרך כלל ארוחת ערב. במחלקה הפנימית עברה אחות עם שתי נערות מתנדבות — מ„תיכון חדש" בחולון שהסיעו עגלת מזון. אין אוכל חם. בארוחת הערב מקבלים החולים כרגיל דייסה חמה, שתייה חמה, ירקות מבושלים. היום — פרוסת לחם, גבינה 9%, לבן, קצת ירקות וביצה קשה. אפשר לשתות חלב קר. בחדר אישה זקנה בוכה, מושפלת: „באתי לפה חצי מתה ואפילו אין שתייה חמה. את הארוחה הזאת אירגנו מתנדבי יע"ל. מה יהיה מחר? לא יודעים. האחות מסננת בזעם — „גועל נפש. איך מתעללים בחולים זקנים ללא שיניים, שאינם מסוגלים לאכול את האוכל היבש הזה. הנה ערבבתי להם לחם עם גבינה במקום דייסה".

לבן וגבינה במקום ארוחה חמה

יש כאלה שכבר הביאו להם אוכל מהבית. לא בצירניות — עוד לא. בצהריים היה אוכל חם בקייטרינג שארגנו מתנדבי יע"ל. פה ושם רואים פיתות עם שיפודים או סטיק. יש גם פלאפל לילד חולה. ריח של לחם קלוי עולה במפתיע מכיוון המחלקה הכירורגית. מישהו נועז הביא טוסטר. מתעוררים גם ויכוחים. מחפשים אשם כדי שאפשר יהיה למקד את רגשות הזעם, היאוש (גם מהמחלה), הפחד מהידרדרות המצב, שבקושי נסבל עכשיו. מישהי מגיעה עם סיר ותרמוס: „אמרו ברדיו שהמשפחות יביאו אוכל לחולים, אז הבאתי". ליד החדרים סלי כביסה מלוכלכת, גדושים. מחר הכביסה תגלוש. מחר כבר יסריח. רואים כבר פיג'מות צבעוניות מהבית. מחר יביאו מגבות. משפחות סועדות את חוליהן. אבל יש גם כאלה שקבורים בתוך הכריות ומתחת לשמיכות. מניחים לידם מגש עם פרוסת לחם, כף גבינה, לבן, חצי עגבניה וביצה קשה. אולי יאכלו אולי לא. למי זה איכפת?... למטה על החלון, בקבלה למיון, מודעה מתנצלת של עובדי המינהל והמשק: „סליחה, אבל אין לנו ברירה..." „על גבם של החולים", הביטוי הזה כבר שחוק מרי. לחולים אין גב ואפשר בהחלט לדבר על איברים אחרים, אולי כליות?...

רוניות מורגנשטרן

עורך „עמודאחורי": אפי לנדאו

ספורטק/סופרבול

מחסום הצבע

הסופרבול ה־22 בין „סייחי הפרא" מדנוור ל„אדומי העור" מוושינגטון, שהתקיים לפנות בוקר, חרג מזמן ממה שמקובל אפילו בספורט האמריקני. מאות מיליוני אנשים מעשרות מדינות ברחבי העולם, צפו בו בשידור ישיר, ומיליארדי דולר „הסתובבו" בשטח. די אם נזכיר כי דקת שידור בטלוויזיה, ובמהלך המשחק, עלתה למפרסם 1.3 מיליון דולר, וזו רק דוגמה להבין באילו סידרי גודל מדובר.

בכל המהומה הזאת כדאי להקדיש תשומת־לב לנקודה אנושית, בעלת חשיבות. במוקד המשחק עומדים הרכזים, „עושי המשחק". רכז המשחק של דנוור, הוא ג'ון אלווי, שהמומחים קבעו כי יכולתו היא שתקבע את תוצאות המשחק. ייתכן, עם זאת, שסיפור המשחק שייך דווקא ל„עושה המשחק" שחום העור של וושינגטון, דאג ויליאמס. בארה"ב הנאורה יש אקסיומה רבת שנים: שחורים אינם יכולים לשחק בתפקיד „עושה המשחק" בפוטבול, בגלל צבע עורם. כתוצאה מכך יש בליגה רק שני „עושי משחק" שחורים. וורן מון, רכז המשחק השחור מיוסטון, היה צריך להוביל את קבוצתו הקנדית לחמש אליפויות רצופות, לפני שקיבל את ההכשר לשחק בארה"ב. והנה, מופיע דאג ויליאמס, בחור שחור בן 24, במשחק הסופרבול מול הכוכב הלבן „נהר הזהב" ג'ון אלווי, שעל כתפיו הרחבות מונחות, בנוסף למתח של הלחץ הספורטיבי האדיר, גם תקוותם ותפילתם של 25 מיליוני השחורים בארה"ב, שינפץ אחת ולתמיד את הסטיגמה הגזענית. אם תוסיפו לכך את העובדה שלדאג ויליאמס יש נסיון דל של 5 משחקים בלבד בליגה, תוכלו אולי להבין מה נדרש מהבחור במשחק. אני, כשלעצמי, אוהד של סאן־פרנציסקו, אבל הפעם החזקתי אצבעות לדאג ויליאמס.

שלמה גלזר

על הכיסאות/מצוקה ב„חירות"

איפה ההדר איפה

הארוע הטראומטי ביותר בחייו של מאיר בן־גיגי, איש הליכוד במצפה רמון, ארע, בלי ספק, לפני שלוש שנים. בן־גיגי לא נבחר אז לקדנציה נוספת של מועצת הפועלים, וכל הסימנים מראים שהוא עדיין לא התאושש, ושמאחורי בחירתו, לדעתו, מסתתרת קנוניה אכזרית.

קודם כל הוא עשה את הצעד הבלתי אפשרי ותבע מן ההסתדרות פיצויי פיטורין, בטענה שכשהיה מזכיר מועצת פועלים, התקימו בינו לבינה יחסי עובד מעביד. בן־גיגי היה זקוק להחלטת בית הדין לעבודה כדי להכין שהגזים. הפסקת העבודה, קבע השופט, לא הייתה בגדר פיטורין אלא בגדר תוצאה של שינוי ביחסי כוחות פוליטיים, ולבן־גיגי לא מגיעים פיצויים.

עכשיו בן־גיגי מסתובב בין חברי חירות בדרום כדוגמה חיה למה שהמערכת הניבוית עושה לקורבנותיה, בכרוז מרהים שנשלח לחברי „חירות" בידי עמיתו, אייבי עמר, „חבר חירות' ונציגיה". כפי שהוא מציג את עצמו, על נייר רשמי של התנועה, נפרשת באופן קומפקטי הבורות הפוליטית במלוא גיחוכה, יחד עם קורטוב של רתמנות יהודית לאומית.

„חבר מרכז ,חירות' מאיר בן־גיגי", פותח הכרוז ואומר, „נמצא במצוקה כספית, עקב פעילותו הפוליטית. לאחר שלא „נבחר" (המרכאות במקור) כמזכיר מועצת הפועלים לאחר קדנציה מוצלחת, לא עבר במשך שנה וחצי עקב הליכים משפטיים והקושי במציאות עבודה. לא קשה לדמיין מדוע התקשה מאיר למצוא תעסוקה הולמת. אודה לכם מאוד אם תתגייסו לעזור לו ותתנו באופן אישי תרומה כספית צנועה. העזרה ההדדית והערבות ההדדית בעת מצוקה צריכים לעמוד כנר לרגלנו". (מספר חשבון מצורף).

אתם הבנתם את זה? „הם" (מזה הם? תושבי מצפה שבחרו באחרז) השאירו את בן־גיגי מחוסר עבודה ורעב ללחם. „לא קשה לדמיין מדוע התקשה למצוא תעסוקה". קשה, נורא קשה לדמיין, שב„חירות" משתוללים מינויים חסרי בושה, כמעט כמו במפא"י ההיסטורית, אפשר רק להאשים את התנועה שלא סידרה משהו גם לבן־גיגי שלנו.

חברים, היה מהפך ב־77'. שכחתם? עורו והתנערו. השאירו את הקוזקיות הנגזולת לתחיה, וקחו את עצמם בידיים. ככה לשחק אותה מסכנים ככה? קצת הדר שיהיה לכם. נו, באמת, שאנחנו נסביר לכם שהמדינה (כמעט) כבר בידיכם? סדרו משהו לבן־גיגי קשישא, נגיד — חבר דירקטוריון של מפעלי ים המלח, ותפסיקו לעשות בושות בפרהסייה.

שלי יחימוביץ'

ספינת המגורשים, „השיבה" עומדת להפליג מפיראוס לחיפה ב־10 בפברואר

בין האישים שיהיו על סיפונה: יו"ר המועצה הפלשתינית, ארכיבישוף קאפוצ'י ונוספים ● בינתיים אמר בעל האונייה היווני כי לא יפליג ללא אישורים מממשלות יוון וישראל

מאת זיאן כהן
כתב „על המשמר" ביוון

אתונה. — בעל ספינת הנוסעים „סילבר פלומדי", אליאס טרוהידיס, האמור להוביל בספינתו את המגורשים הפלשתינים מפיראוס לישראל, אמר אתמול לעיתונות כי לא יחל במסעו אלא אם יקבל רשות מיוחדת לכך מממשלת יוון ומממשלת ישראל.

עפ"י חוקי השיט הבינלאומיים, על בעל הספינה לקבל רשות מיוחדת מכל נמל בו הוא עובר לפני עזיבה למסעו. לדברי טרוהידיס הרשות לא ניתנה לו עדיין, וכי לא ידע למי השכיר את ספינתו עד לזמן האחרון. בעל הספינה טען כי הספינה הושכרה ע"י מספר סוכנים, ולכן לא ידע את זהותם של הנוסעים. „כשנודע לי מיהם הנוסעים היה מאוחר מידי לסרב" אמר.

חווה השיט לא נחתם עד כה ע"י המשלחת הדיפלומאטית של אש"ף. לדברי היועץ המשפטי של משלחת אש"ף באתונה, איסמאט סאברי, השאלה היא, האם תאפשר ממשלת ישראל את הנסיעה. „כל הרעיון הוא מחאה בדרכי שלום נגד הגירושים", אמר. „המכסימום לו אנו מצפים הוא כי גורם ישראלי יגיע לחוף וישוחח עם המגורשים".

מקורות ערביים בירדן מסרו כי ה־10 בפברואר נקבע כמועד יציאתה של „ספינת השיבה" ל„פלשתין הכבושה". מקורות פלשתין ברבת עמון מסרו לסוכנות הידיעות הסעודית כי „הושלמה רשימת האנשים שגורשו ע"י שלטונות הכיבוש ורוצים לשוב אליהם". כן ננקטו כל הצעדים לאבטחת הספינה. צפוי כי במסע ישתתפו מגורשי פלשתין ביניהם ראש המועצה הלאומית הפלשתינית עבד אלחמיד אל־סאייח, ראש עיריית ירושלים הערבית לשעבר רוחי אלח'טיב, רג'ב אלתמימי והארכיבישוף קאפוצ'י.

(עתיים מזרח)

האפיפיור מקבל את פניו של המלך חוסיין, אתמול בוותיקן
(תצלום: אי.פי)

צה"ל בודק מי אחראי

כוונת הגורמים המארגנים את הפרות הסדר.

פצועי אלות ואבנים

מקור צבאי בכיר מסר אמש, כי עדיין לא אותרה שום מנהיגות חרשה בשטחים. על ארועי אתמול מסר הקצין הבכיר כי צה"ל עדיין בודק את הסיבות לירי בענבתה שבה נהרגו שני תושבים. לדבריו היורים היו חיילים שנסעו באוטובוס אזרחי, אולם הבדיקה נמשכת. אתמול נפצעו 14 תושבים בגדה המערבית, 7 מירי ו־7 מאלות. חמישה חיילי צה"ל נפצעו מאבנים.

מירדף על הגגות

על העוצר בשכם אמר כי בקסבה נעשה „סדר יסודי", ונתפסו כ־20 מבוקשים.

בין היתר היה מרדף על הגגות.

הוא מסר כי איש ה„סהר האדום" הוכה, וצה"ל בודק את הסיבות להכאתו ויתכן שצה"ל יתנצל, אם המכים פעלו שלא כשורה. הוא שיבח את התנהגות המתנחלים ואמר כי הם נשמעים בדרך כלל להוראות, ומאדחים יפה את החיילים. עם זאת הוסיף, כי בעין־יברוד, שליד רמאללה, מנע צה"ל מן המתנחלים „לעשות סדר". הוא מסר כי יהיו מעצרים רבים בקרב התושבים הערביים בכל רחבי הגדה.

נסגרו בתי־ספר

אמש נמסר כי כל בתי־הספר בשומרון נסגרו בגלל המהומות — כן ייסגרו ליום אחד האוניברסיטאות בבית־לחם ובחברון. מזכירות גוש־אמונים כונסה אמש לישיבת חירום והזהירה רה"מ כי תהליך מדיני רק יגביר הטרור.

שני ההרוגים

שני ההרוגים (בענבתא) הם: מואייד שאער בן 21 ומוראד באסם חמדאללה בן 17, שהוא קרובו של ראש העיריה המודח וחיד אל־חמדאללה.

מעורבות מתנחלים

במקומות שונים נמסר על מעורבות גדולה של מתנחלים „בשמירת סדר". הפגנה גדולה במחנה הפליטים דהיישה פרצה אתמול לאחר שמתנחלים „עצרו" 2 נערים שידו בהם אבנים. לפני כמה ימים נמסר שהמתנחלים „עצרו" שני נערים מהכפר חרר שליד בית לחם, ומסרו אותם למשטרה. במחנה הפליטים קלנדיה שמצפון לירושלים מסרו לכתבנו כי בשבוע שעבר הבחינו במכוניות של מתנחלים חונות בצידי הדרך ועוקבות אחר הנעשה במחנה. תושבי המחנה חוששים כי המתנחלים מכינים „פעולת תגמול".

(סוף מעמוד ראשון)

נחשפו חוליות ברצועה

כמה חוליות מחבלים נחשפו בימים האחרונים ברצועת עזה ע"י זרועות הבטחון והן חשודות בביצוע פיגועים ברצועת עזה, ברחובות ובקריית מלאכי. במהלך חשיפת החוליות הסגירו חברי החוליות למעלה מ־10 מטעני חבלה שהיו מוכנים להפעלה וכמה עשרות ק"ג של חומר נפץ מאולתר באמצעותו תיכננו לבצע פיגועים נוספים בישראל וברצועת עזה.

הנשיא בכנס תנועת המרכז: טוב שהתאחדתם

„המציאות הישראלית ביום הרוויה מתחים וקיטוב בין ימין ושמאל, דתיים ושאינם דתיים, ערבים ויהודים — זקוקה עתה יותר מאי פעם לגשרים של סובלנות ומתינות שישמשו משקל נגד מול נטיות התקצנה והקנאות" — אמר נשיא המדינה חיים הרצוג בכנס היסוד של „תנועת המרכז" שנערך אתמול בירושלים.

במושב הראשון של „תנועת המרכז" המאחד בתוכו את המפלגות „שינוי", ל"ע ומפלגת המרכז, נכח גם ראש עיריית ירושלים טדי קולק.

הנשיא אמר כי כנס זה מציין את ליכודם של שלושה גורמים חשובים המצויים במרכז המפה הפוליטית בישראל למפלגה אחת לקראת מערכת הבחירות הכלליות הצפויה השנה.

(עתים)

אברהם סוס: עבר זמנה של האמנה הפלשתינית

מאת גידון אלפרן
כתב „על המשמר" בשווייץ

ג'נבה. — „אמנת ארגוננו היתה מעין מצע נגד מדינת ישראל בגבולות 1948, כי לא נלקח או בחשבון רצון ה־פלשתינים. כעת בגלל דרישתנו למדינה פלשתינית לצד ישראל, הרי זה מוכיח שעבר עתה זמנה של האמנה", אמר נציג אש"ף ב־פאריס שהתראיין ברדיו ה־שוויצי, ונשאל בדבר הסעיף של האמנה הפלשתינית השולל את קיומה של ישראל.

סוס טען שדווקא הכרזת ה־עצמאות של ישראל היתה „מקסימליסטית", כי „הכריזה על מדינה יהודית בכל פלשתין, מ־בלי לציין גבולות". מדברי נציג אש"ף לא היה ברור אם ארגונו מוכן להכיר בישראל בגבולות החלוקה או בגבולות שלפני מלחמת ששת הימים.

אסאד חולה — גנרל דובא ימונה שר ההגנה במקום טלאס

מאת ארנון יפה,
כתב „על המשמר" בצרפת

פאריס. — הנשיא אסאד שוב חולה. המאבק על השלטון בדמשק התחדש בין היורשים, מוסר השבועון „לה פוינט" בפאריס. ראש המודיעין הצבאי, גנרל עלי דובא, ימונה בינתיים לשר ההגנה במקום הגנראל מוסטפא טלאס. יורשי אסאד חותרים עתה להרחיק את אחיו ריפעת, מסגנות הנשיא, ולסכל את שובו לסוריה.

שר־הגנה אירופי ביטל ביקורו בישראל

מאת אבי בניהו,
כתבנו הצבאי

שר־הגנה של אחת ממדינות אירופה ביטל באחרונה את ביקורו המתוכנן בישראל. שר ההגנה שהיה אמור להגיע לביקור רישמי בישראל כאורחו של שר הבטחון יצחק רבין נימק את הביטול במצב הארועים בשטחים. עם זאת הדגיש כי הביקור יתקיים במועד מאוחר יותר.

צלצול מהיר

אלישבע איילון

ד"ר מילר על החלטתו של אורי עמית:

אני לא הייתי מבטל אירוע ממלכתי בגלל שאלה של כבוד אישי

אורי עמית, ראש עיריית רמת־גן ביטל את האירוע המרכזי בחגיגות ה־40 באיצטדיון הלאומי ברמת־גן, כיוון שוועדת הטקסים הממלכתית החליטה שלא ישא נאום בטקס.

האם היית נוהג כמוהו?

אני לא הייתי מבטל אירוע של חגיגות עצמאות בגלל כבודי האישי. חשבונות אישיים צריכים להיעשות בדרכים אחרות ולא על חשבון ביטול חגיגות.

האם זה אופייני לאורי עמית לדקדק בכבודו האישי?

אני לא יודע. אני לא הפסיכולוג שלו.

ומבחינה חוקית?

כפי שאני מבין, אורי עמית ביטל את הרישיון לטקס. עיריית רמת־גן נותנת את אישורה לכל אירוע שמתקיים באיצטדיון שבתחומה, בין אם זה משחק כדורגל ובין אם זה אירוע לאומי. הרשיון ניתן לצורך נקיטת אמצעי־ביטחון, תחבורה וכדומה. אם יש עילה חוקית לביטולו יש, כאשר המניע הוא משיקולים עניינים. אסור במקרה כזה לפנות לבג"צ. הוא בוודאי לא יתיר את ביטולו של אירוע לאומי חשוב, בשל נימוקים של כבוד אישי.

ואולי מדובר בכבודה של רמת־גן?

כבודה של רמת־גן במקומו מונח. גם כשאני הייתי ראש עיר היו מקרים שנמנעו נאומים. במקרים כאלה הייתי מסביר שיש נהלים מוסכמים ושנהוג שראש העיר המארחת נואם, אבל מעולם לא גרמתי לפיצוץ חגיגות. ההחלטה יכולה להעיר על האדם.

הרב רוזן: צריך לעשות חשבון נפש ולמצוא פתרון לשטחים

מאת שלי יחימוביץ', כתב „על המשמר"

רבה הראשי של הקהילה היהודית ברומניה, ד"ר משה רוזן, אמר כי הגיע הזמן למצב שצריך לעשות חשבון נפש ולמצוא פתרון למתרחש בשטחים. הוא אמר כי הזמן פועל לרעתנו, וכי מוטלת עלינו החובה לעשות ככל האפשר להזרזת תהליך השלום. הרב רוזן אמר את הדברים בביקור בבאר־שבע. עוד אמר: הממשל הרומני לא הביע בפומבי הסתייגויות כלשהן מן המתרחש בשטחים וכי גישתו של צ'אושסקו היא לא להתערב בענייניה הפנימיים של שום מדינה.

ביתנו שרוי באבל כבד
חברנו
יוסף (פירי) שחר
איננו
ההלוויה מחר, יום רביעי, 3.2.88, בשעה 15.00
המשפחה
ובית העוגן

על מות
יעקב שילה
בניכר
משתתפים בצער המשפחה
חברים בלהבות הבשן

ביתנו שרוי באבל כבד
עם חברינו
אפרת וצביקה שניר
על הבן שאיננו
ערן
ההלוויה תיערך ביום שלישי י"ד בשבט 2.2.88 בשעה 15.30
קיבוץ בית זרע

במלאת שנה
לפטירת יקירנו
גדליהו שטיינברג ז"ל
נעלה לקברו בקיבוץ שריד
ביום רביעי, 3.2.88 בשעה 15.30
המשפחה

ביום השנה לפטירתה של חברתנו היקרה
רחל כהן־יוספזון ז"ל
נתייחד עם זכרה
העליה לקבר היום, יום שלישי 2.2.88 בשעה 15.30
המשפחה
וקיבוץ גן־שמואל

„המשמר" עתון יומי
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: מארק גפן
עורך משנה: ישראל זמיר
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3—43360—4
המען למכתבים שירות שק־דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone 378833 Telex 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנסור חדרים 102־121. טל' 3־231161. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' פבזנר 17. טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

רבין צופה החרפת המהומות — „נוציא את אירגון „השביבה" אל מחוץ לחוק"

שר הבטחון שריגר בוועדת חו"ב גילה כי משרד המשפטים מערים קשיים על הכוונה להוציא ה„שביבה" אל מחוץ לחוק ◻ ח"כ אלעזר גרנות: גם הליכוד מבין סוף סוף שרק מהלך מדיני ישים קץ למהומות ◻ יש להטיל על החיילים אחריות מוסרית־אישית

מאת יצחק שור,
כתבנו בכנסת

שר הבטחון יצחק רבין התנבא אתמול בוועדת החוץ והבטחון, כי תחול החמרה בהתפרעויות בשטחים. לשאלה מי יותש ראשון, השיב השר, כי לכוחות הבטחון אין סיבה להתעייף לפני מיידי האבנים. לדבריו, לא חל שינוי במדיניות ישראל.

„אמנם אין מדובר במרי אזרחי, אבל מדובר בהתנגדות אלימה של מרכיבים באוכלוסיה הערבית, שיש להם תמיכה ואהדה בקרב מרבית האוכלוסיה הם נאבקים על תמיכת הטלוויזיה ומעריכים, כי מבחינה זאת, פועל הזמן לטובתם. מאז המעבר ממדיניות הירי למדיניות המכות „נהרג אפילו פלשתינאי אחד. גם לא נופצה גולגלתו של איש מהם. צה"ל נהג כחוק, אבל בשוליים היו חריגות, והם ייבדקו".

רבין מסר כי תוגש חוק שתוציא אל מחוץ לחוק ארגוני נוער של מחבלים השביבה אשר עומדים מאחורי אי־השקט. אך אנשי משרד המשפטים מערימים קשיים על דרך אישור החוק, אמר.

אלעזר גרנות (מפ"ם) אמר, שדווקא מי שמציע פתרון בינתיים (שמיר) נוסח האוטונומיה, חייב להחזיר את הקו הירוק למקומו. מי שלא יקבע במדוייק, מהו גבולה של ישראל, מסתכן בכך שהאוטונומיה תפלוש גם אל הגליל והמשולש.

הליכוד מבין סוף סוף

גרנות אמר שהמוטיבציה של הפלשתינאים, מקורה ברצון לריבונות לאומית, ואילו שימוש בכוח מהווה מתכון להגברת מוטיבציה זאת, ואין ביכולתו להביא לביטולה. הודעת ראש הממשלה כי השטחים כולם נתונים למו"מ, גם מעבר לתקופת הסכם הביניים, והוראתו כי מסגרת המו"מ, לרבות ועידה הבינלאומית אינה נושא שיש ליהרג עליו, מוכיחים כי גם הליכוד מבין סוף סוף שמהלך מדיני הוא הדרך היחידה לשיכוך ההתקוממות.

עד שמתחיל המו"מ לפתרון מדיני, יש להתחיל בשכנוע הפלשתינאים, כי גם הסדר ביניים עשוי לקדם את עניינם. זאת יש לעשות על ידי חופש פוליטי כולל בחירת ראשי ערים, חופש לפעילות כלכלית, הקפדה על אמנות בינלאומיות ושמירה על זכויות האדם. צעדים אלה יפיחו תקוה מחודשת לפתרון לא כוחני, ויש בכוחם להביא גם לרגיעה שתפחית את הצורך בשימוש כוחני מצידנו. כל פתרון שיוסכם על כל הצדדים, יבורך, אבל צריך להיות ברור, ש„כל הצדדים" משמעותו גם העם הפלשתינאי, וכל מו"מ שלא יכלול נציגות פלשתינאית מוסמכת, כלומר גם אש"ף או מי שיהיה מקובל עליו, לא יכול להביא לשום פתרון, אמר גרנות.

פסיכולוג צמוד

ממשלת ישראל היא האחראית להפעלת הכוח ולתוצאותיו והיא האחראית למצוקתם של חיילי צה"ל. יש להוקיע, ולהעניש על כל מעשה של אכזריות. יש להימנע מהחלת האכזוריות על צה"ל כולו. יש להטיל על כל חייל אחריות אישית להתנהגותו המוסרית ולא לצרף לו פסיכולוג צמוד שיסייע לו בהשקטת מצפונו, סיים גרנות.

לדעת אמנון לין (מערך) איבדו הרמויות שהנהיגו בעבר את הציבור הערבי, את השפעתן. הוא התכוון לחוגי לשכות המסחר והמשפחות הגדולות. בני שליט"א (ליכוד) אמר: „אילו חילקנו פרחים ביהודה ושומרון היה השמאל המטורף טוען שהם קוזקיים מרי". א. בן אלישר (ליכוד) החל לראות באירועים בשטחים התקוממות עממית, שהיא תוצאת אוזלת ידה של הממשלה, אשר הופתעה. א. אולמרט (ליכוד) תקף בחריפות את שר החוץ ש. פרס. לדעת ש. דרוקמן (מפד"ל) יש „הרבה בלוף בטענה על אכזריות חיילינו. דו"ח האו"ם מוזר לעומת הדו"ח שפרסמו שריד וצוקר אחרי ביקורם בעזה.

אבן: אוטונומיה־אוטופיה

היו"ר אבא אבן (מערך) דחה את עמדת הליכוד: „אוטופיה היא לקוות להמשך השליטה בשטחים ולהמשך השליטה בשטחים ולהמשך השקט בהם. על שר הבטחון להתייחס לטענות על היקף הזוועות בהפעלת מדיניות המכות של צה"ל. אוטונומיה אינה יכולה להיות נוגדת משביע רצון להסכם סופי. אוטונומיה בלי זכויות פוליטיות איננה יכולה להיות ההסדר הכולל.

בהודעה מטעם סיעת הליכוד נאמר כי „עמידתו הנחרצת של ראש הממשלה יצחק שמיר נגד מכשלת הוועידה הבין־לאומית הביא לפתיחת מהלך מדיני, שיביא ליישום תוכנית האוטונומיה". דיון שנערך בסיעת הליכוד מעלה כי הח"כים שלה תומכים במהלכי שמיר, פרט לדוד מגן, שהגיש הצעה להחיל את החוק הישראלי על יהודה שומרון ועזה.

מיעארי לא הורשה להכנס לשכם

ואילו סיעת „התחיה" הגישה הצעת אי־אימון בממשלה מחשש, שמא „ככר נעשו ויתורים מסוכנים". התחיה ביקשה להפגיש את היו"ר שלה יובל נאמן עם שר החוץ האמריקני ג'ורג' שולץ, אשר יבקר בארץ בעוד חודש.

גשם שוטף ורוחות עזות החלה אתמול משפחת גילאון את מחאתה נגד מדיניות „היד המרביצה" בשטחים מול משרד הבטחון בקריה בת"א, מחאה שתמשך לפחות עד סוף חשבוע.

אילן גילאון, רכז הדור הצעיר במפ"ם, יחד עם אשתו יהודית ושלושת בניהם, אלינור (2), ענבר (4), ועמרי (8.5) נשאו שלטים ובניהם „רבין, חבל שלא הרביצו לך כשהיית קטן".

ההורים אף נאלצו להתמודד עם עוברים ושבים אשר התרעמו על כל שילדיהם שוהים בקור ובגשם. אילן ויהודית השיבו: „מוטב לעבור יום־יומיים של קור בילדות מאשר חיים שלמים על גחלים בוערות בשטחים".

כתב: שלמה סלוצקי (תצלום: אנדרה ברוטמן)

ח"כ רמון: מכירת „פז" — שערורייה

ח"כ חיים רמון (מערך) תקף בחריפות את כוונת שר האוצר למכור את חברת הדלק „פז" למשקיעים פרטיים תמורת 95 מיליון דולר, וכינה את העיסקה המוצעת שערורייה.

לדברי ח"כ רמון, כל עוד ממשיך להתקיים הקרטל במשק הדלק בישראל, מכירת חברת „פז" על ידי הממשלה לגורמים פרטיים, כמוה כרישיון להדפסת כסף. וח"כ רמון מציין כי חברת „פז" מרויחה מדי שנה כ־10 מיליון דולר, ולפיכך מובטחת לרוכשים תשואה גבוהה על השקעתם ללא כל סיכון מצידם.

התקציב אושר בקריאה ראשונה בקולות הקואליציה

תקציב המדינה אושר אתמול בקריאה ראשונה ברוב קולות של חברי הקואליציה. נגד הצעת התקציב הצביעו סיעות האופוזיציה כשאליהם מצטרף איש המערך אפרים שלום. בדברי הסיכום שלו התנצח שר האוצר משה ניסים עם ח"כ יאיר צבן (מפ"ם) והזכיר לו כי בשעתו תבע את התפטרותו ממשרתו.

ניסים הדגיש כי השנה היתה הצמיחה בתוצר העיסקי בשיעור של 6.2 אחוז. המפתח לצמיחה — תקציב קטן יותר שפירושו צמצום בגרעון, אמר ניסים. סגנו של ניסים עדי אמוראי אמר, כי התקדמות המשק מותנית ברפורמה במס הכנסה, והורדת מכסים, ובהקטנת כח האדם בממשלה.

„כל משפחה שנייה במוסררה נגועה בסמים"

מאת בצלאל קמיקה, כתב „על המשמר" בירושלים

שכונת מורשה (מוסררה) התפרסמה הרבית במכות הסמים הפושה בה. ח"כ אמירה סרטני, שנפגשה עם פעילי הנוע"ס וסיירה בשכונה אומרת: בעיית הסמים שלא טופלה בעיתה המכה להיות מכה. כל משפחה שניה נגועה בסמים ברמה הפוגעת גם בעוברים. הטיפול, המניעה והגמילה במכה זו, מצריכים היום תוספת במשאבי כח אדם מיומן ובכספים. ח"כ סרטני הבטיחה לזרזם ולסייע.

חבל, אומרת ח"כ סרטני, שמתפרסמים אך ורק הדברים הקשים והשליליים ואין מי שטורח להביא לידיעת הציבור את יופייה של השכונה בבתיה המשופצים פנימה וחוצה, בשיתוף פעיל של התושבים ואת יפי הפעולה האנושית הנעשית בשכונה.

„תולדות השירה העברית"; כרך ראשון — לנשיא

פרופ' הלל ברזל מגיש לנשיא את הכרך הראשון של „תולדות השירה העברית" (תצלום: רחמים ישראלי)

מאת יצחק שור, כתב „על המשמר"

פרופ' הלל ברזל מאוניברסיטת בר־אילן, ועורכי ספריית פועלים חיים פלג ונתן שחם הגישו אתמול לנשיא המדינה חיים הרצוג את הכרך הראשון של תולדות השירה העברית, מחיבת ציון ועד ימינו. בדעת המחבר וההוצאה לפרסם סידרה, אשר תקיף את מאה השנים האחרונות בתולדות השירה העברית.

הכרך הראשון עוסק ב„שירת חיבת ציון" בין השנים 1881־1903, והוא עושה צדק היסטורי וספרותי עם משוררים שכמעט ואין מלמדים כיום את יצירותיהם, אפילו באוניברסיטאות: יל"ג, מאנה, אימבר, דוליצקי, קונסטנטין שפירא, יצחק רבינוביץ', של"ג, י.ל.פרץ, פרישמן ורבים אחרים. בשירתה של חיבת ציון רואה פרופ' ברזל „שירה מולידה, המקיימת את עצמה ואת כל שבא אחריה."

בדברי התודה שלו לספריית פועלים ולמחבר מתח הנשיא, יליד אירלנד, קווים מקבילים בין עושר הספרות העברית והאירית, ועמד על השוני בהתפתחות שתי השפות, לטובתה של העברית.

נציגים אירניים מתאמים בלבנון פעולות עם חיזבאללה, נגד ישראל

מאת דפנה ורדי
כתבת „על המשמר" בבריטניה

לונדון. — נציגים איראניים מבקרים בימים אלה בלבנון, ב־מטרה לתאם פעולות משותפות של חיזבאללה והאירגון ה־איראני הקיצוני „פאסדרס", (שומרי המהפכה), נגד ישראל ו־צד"ל — כך מוסר העיתון ה־לונדוני „אינדפנדנט" המסתמך על מקורות איראניים בפאריס, לבנון וסוריה. חברי המשלחת הגיעו אתמול ללבנון מדמשק שם דנו עם הסורים במצב בגדה וברצועה.

מקורות בדמשק ידעו לספר, כי

אחר הנושאים שעלו בריונים היה הקמת „משרד תאום לשטחים המוחזקים", בו ישתתפו פלשתינים וגורמים רשמיים מאיראן וסוריה. נושא שאף, עלה בסוף השבוע באיראן בפגישת האייתולה חומייני עם שר החוץ האיראני ועמיתו הסורי.

מקורות בביירות סיפרו לכתב ה„אינדפנדנט", כי מטרתו הרשמית של הביקור היא „לחרק את היחסים בין השיעים בלבנון לבין הרפובליקה האיסלמית של איראן", אך, המטרה האמיתית היא תאום הפעולות נגד ישראל וצד"ל. הנציגים האיראניים מתכננים לבדוק גם את המצב בגדה המערבית. לדברי המקורות ממלאת איראן תפקיד חשוב כהמשך ה־התפרעויות, כבר עתה. ה־„אינדפנדנט" מוסיף, כי שלטונות טהראן עמדו מאחורי הקמת תחנת הרדיו „קול המאבק המוסלמי ה־פלשתינאי", בדרום לבנון שאותה הם מנצלים כדי להעביר הוראות ל־פלשתינים כיצד להגיב על פעולות צה"ל.

נציג אש"ף בבריטניה, פייסל אווידה, אמר אתמול כי הוועדה המתאמת כוללת פלשתינאים מכל השכבות, והוסיף כי בניגוד לפונדמנ־טליסטים האיראניים, הפלשתינים אינם מאמינים בפעולות התאבדות שכן „ככל שאתה חי יותר זמן, אתה יכול לשרת יותר את ארצך".

מיז מכחיש שהיה מעורב בנסיון לשחד מנהיגים מישראל בפרשת צינור הנפט

וושינגטון. — שר המשפטים האמריקני אדווין מיז הכחיש אתמול הידיעות על מעורבותו בנסיון כל שהוא לשחד מנהיגים ישראלים, במהלך עיסקה להנחת צינור נפט עירקי, ואמר כי חקירה תטהר אותו מכל האשמה כל מעשה חריג.

כתגובה על ידיעות לפיהן קיבל ב־1985 מיזכר מעמית לעסקים, ובו הצעה לשחד ישראלים כדי שיסכימו לעיסקת צנור הנפט, פירסם מיז הודעה בה ציין, כי קיים ב־1985 שני מגעים קצרים עם אנשי רשות ישראלים על נושא זה, אך הם לא היו ביוזמתו.

מבצע גדול לאבוקדו קטן
קח פרי ותגיד, לי בריא!
מחיר מירבי לצרכן
2.99 ש"ח לק"ג
הזן במבצע: "הס"
מבצע אבוקדו "הס" ברשתות:
קו־אופ והיפר קו־אופ, שופרסל והיפרכל,
רשת היפרשוק תנובה
ובחנויות נוספות שיצטרפו למבצע.
מועצת הפירות (ייצור ושיווק)

המשכים

וושינגטון: חביב לא השיג

(סוף מעמוד ראשון)

סוריה על מנת להגיע לפיתרון.

מובארק פסל כל אפשרות של מהלך מדיני מלבד ועידה בינלאומית. „אם יעלה בידינו לכנס את הצדדים יחד עם סוריה בוועידה בינלאומית — נשיג הסדר שלום", אמר. מובארק זכה לתמיכה מלאה בתוכניתו מצד מיטראן. מקורות בארמון האליזה לא התייחסו לכוונה לשלוח כוחות או"ם לשטחים. מיטראן שאירח את מובארק לארוחת צהריים תיאר את המצב בשטחים כ„היגיון שטני", ועמד על הצורך בוועידה בינלאומית. „באמצעי שיאפשר לחלץ את ישראל והפלשתינים מהיגיון שטני של מרי וריכוי חוזרים", הוא הוסיף כי ינסה להשיג לוועידה זו תמיכה אירופית נרחבת.

המלך חוסיין יגיע לפאריס מחר ושיחותיו יוקדשו ליוזמה חדשה, לפיה יפתחו חמש חברות מועצת הביטחון בהכנות לוועידה בינלאומית. לדברי מובארק מתואמת יוזמתו עם המלך חוסיין.

חביב לא הביא בשורות

דובר הבית הלבן, מרלין פיצווטר אמר אתמול עם שובו של פיליפ חביב לוושינגטון כי „אין פריצת דרך שאפשר לדווח עליה". ואולם הנשיא רייגן ימשיך במאמציו להציע את שירותיה של ארה"ב בכל דרך אפשרית.

בתשובה לשאלה אם ארצות הברית פועלת בחיפוש פיתרונות בכיוון שיחות אוטונומיה, השיב פיצווטר: „עמדתנו לגבי ועידה בינלאומית לא השתנתה". כלומר, ארה"ב ממשיכה להתנגד לכל הסדר שיקנה תפקיד משמעותי וכעל סמכויות לסובייטים. אישים בכירים במימשל ובראשם שולץ מדברים באחרונה על הצורך לעבור לעסוק בתוכן, לעומת הדיונים הרבים של המסגרת עד כה. ההערכה היא שמימשל ארה"ב ינסה לקדם את רעיון „אוטונומיית הביניים" לפי הקווים שהביא עמו מזכיר הממשלה אליקים רובינשטיין. למרות שפרטי תוכנית רובינשטיין לא פורסמה, נתן אתמול שולץ בראיון טלוויזיוני רמז לתוכנה. הוא אמר כי יש לפעול מהר לפיתרון המשבר הנוכחי, ויחד עם זאת לחפש דרכים לפיתרון הסיכסוך לטווח ארוך, ואמר: „אנו מקבלים תגובות חיוביות לתוכניותינו".

חוסיין: נכונות אמריקנית

חוסיין מלך ירדן אמר אתמול ברומא כי המימשל האמריקני מגלה „נכונות מחודשת לקדם את פיתרון הסיכסוך הישראלי ערבי ופועל למען ועידה בינלאומית". הוא הוסיף כי מצבם של הפלשתינים בשטחים המוחזקים הוא „יאוש מוחלט, ואי אפשר לבזבז עוד זמן". העמדה האמריקנית עמדה במרכז שיחתו של חוסיין עם פרנצ'סקו קוסיגה, נשיא איטליה, שאישר תמיכת מדינתו בוועידת שלום.

ירושלים ממתינה

בירושלים ממתינים לדיווח מארצות הברית על עמדת חוסיין כלפי היוזמה האמריקנית לפתוח במגעים להשגת הסכם ביניים. חוגים מדיניים סבורים כי תשובתו של חוסיין תהיה שלילית, אולם הוא ישאיר פתח להמשך המגעים. אם יתברר כי יש סיכויים לפתיחת הידברות, עשוי מזכיר המדינה שולץ להגיע לאזור בחודש הקרוב, ללא מחוייבות לתוצאות מידיות.

שר הארמות הכבושות הירדני, מוחמד דודין, אמר אתמול עם תום ביקורו של פיליפ חביב בירדן, כי היוזמה האמריקנית הנוכחית אינה ברת ביצוע כיוון שאינה עונה על דרישות הפלשתינית ואינה תואמת את הקונסנזוס הערבי.

הפלשתינים דוחים

בימים האחרונים דחו מקורות פלשתינים שונים את יוזמתו האחרונה של פיליפ חביב. האפיפיור יוחנן פאולוס שנועד אתמול עם חוסיין הכריז כי הוותיקן רואה בבעיית העם הפלשתיני בעיה של צדק בינלאומי, לא פחות חשובה מבטחונה של ישראל ושל כל המדינות באזור. שר החוץ המצרי, עיסמת עבדל מג'יד, הגיע אתמול לרומא באורח מפתיע ופתח בדיונים עם המלך חוסיין. דובר מצרי בפאריס מסר שר החוץ המצרי מביא עמו שדר למלך הירדני, על עמדתה של ארצות הברית, בעקבות הפגישה שקיים הנשיא מובארק עם השליח האמריקני פיליפ חביב ביום ראשון בערב.

מובארק יגיע לאיטליה ביום חמישי, ויקיים שיחות עם ראשי השלטון והאפיפיור על הצעותיו לרגיעה של שישה חודשים בשטחים לצורך הפתיחה במו"מ.

בלחצם של שרון

(סוף מעמוד ראשון)

הבהירו אתמול כי הליכוד יתבע במו"מ הסופי על השטחים, להחיל את הריבונות הישראלית על יו"ש ועזה.

יתגברו ההתנחלויות

השרים לוי ושרון דחו מכל וכל את תביעת הנשיא מובארק להקפאת ההתנחלויות. השר לוי טען אתמול כי ההתנחלויות נמשכות, וכי משרד הבינוי והשיכון יקדים עתה תכניות של הקמת יחידות דיור רבות ב־3 התנחלויות חדשות ועיבוי התנחלויות קיימות. השר לוי בקר את שמיר אשר לדבריו לא הבהיר מיד כי אין מדובר בשינוי תוכנית האוטונומיה עפ"י הסכמי קמפ־דיוויד וכי המתין יומיים, עד שהבהיר זאת. גם השר שרון הדגיש את הצורך בהתנחלויות חדשות בר בכבר עם הסכמת ישראל למו"מ על האוטונומיה עפ"י הסכמי קמפ דייוויד.

התחייה — אי־אמון

סיעת „התחיה" החליטה אתמול להעלות מחר בכנסת הצעת אי־אמון בממשלה, של מה שהיא מכנה הנסיגה החמורה שתקדם מדינה פלשתינית והכניעה לטרור. ראשי „התחיה" יקיימו שיחות בידור עם שרי הלכוד שרון ולוי ועם ח"כ ארנס בנושא המדיני וכן ייפגשו עם השר רבין לדיון בנושא הבטחוני. „התחיה" העבירה פנייה לשגרירות ארה"ב כדי לתאם פגישה של פרופ' נאמן עם השר שולץ כאשר זה יגיע לישראל.

לוי: התקר תוקן

„שמחתי לשמוע היום את ראש הממשלה אומר, כי הוא רואה בהסכמי קמפ דיוויד ובאוטונומיה המקורית את הדרך המדינית ואת הפתרון הטוב ביותר האפשרי. הייתי מצפה ממר שמיר שיאמר את הדברים האלה לא היום אלא שלשום, ובצורה שאינה משתמעת לשתי פנים. על ידי זה היו נמנעות אי־וורואיות וגם ספקולציות מאוד מסוכנות". דברים אלה אמר אמש סגן רה"מ ושר הבינוי והשיכון דוד לוי בשיחה עם עתונאי בעפולה.

„אף פעם לא מאוחר, ואם שמיר, שהוא מנהיג הליכוד, חשב כך, כפי שהתבטא היום, הרי אני שמח על תיקון התקר או התקלה בתקשורת", אמר. „עתה משהכריז ראש הממשלה שהוא דבק ברעיון האוטונומיה, כפי שנקבע בקמפ דיוויד, הרי אין לליכוד דעות אחרות."

שרון: הבטחון בידינו

שר־התעשיה והמסחר אריאל שרון, אמר אתמול בעת סיורו בישובי גוש קטיף ברצועת עזה כי הוא בעד אוטונומיה בשטחים עפ"י התכנית הישראלית כפי שהוצעה לפני כ־10 שנים בעת המו"מ לשלום עם מצרים בקמפ־דייוויד.

נציגי התושבים בהתנחלויות בגוש קטיף פרסמו הודעה לתקשורת בה נאמר כי הם מתנגדים להצעת האוטונומיה כפי שהועלתה ע"י רה"מ שמיר, באשר היא מסכנת את ההתישבות בשטחים ומאיימת על קיומה.

אינו ישן בלילות

ראש הממשלה יצחק שמיר אמר אמש, כי הצעתו לפתיחת תהליך מדיני, מונעת מצב בו ישובים מיהודה ושומרון היו מפונים, כמו ישובי ימית. שמיר שנפגש עם תושבים מבית אל ופסגות אמר להם עוד, כי שר הבטחון פועל, כדי להרגיע את הרוחות ביהודה ושומרון.

לדבריהם, אמר רה"מ, כי „הוא איננו ישן בלילה עקב המצב בשטחים".

יו"ר צעירי חרות, מיכאל רצון, קרא לתושבי יהודה ושומרון לנוע עם נשק אישי ולהגיב באש על אבן ובקבוקי תבערה, כאילו היו רימון יד.

אלף שנות יהודי פולין בכנס מדעי בירושלים

מאת יוסף שמי, כתב „על המשמר"

אתמול נפתח באוניברסיטה העברית בירושלים כנס בינלאומי על אלף שנות יהודי פולין, בהשתתפות היסטוריונים מפולין, ארה"ב, קנדה, בריטניה וישראל. את הכנס פתח פרופ' חנא שמרוק ממארגני הכנס. דברי ברכה הביאו רקטור האוניברסיטה העברית פרופ' בך פורת, יו"ר האקדמיה למדעים פרופ' יורטנר, חוקר ורקטור האוניברסיטה היאגילונית מקראקוב פרופ' גרובסקי, יו"ר פדרציה של ארגוני יוצאי פולין סטפן גרייק וכן נשיא המכון לחקר יהודי פולין באוקספורד בריטניה, פרופ' פולוינסקי.

במסגרת הפתיחה החגיגית הוענק פרס לחוקר יהודי מוארשה פרופ' ארתור אייזנבאך עבור ספרו על תהליכי האמנציפציה של יהודי פולין במאה ה־18 וה־19. בדברי תודה באידיש אמר חתן הפרס, כי הוא רואה עצמו ממשיך דרכם של היסטוריונים יהודים שקמו בפולין בראשית המאה ה־20, ואשר שמו דגש על הנושא החברתי והקשר שבין היהודים והעמים הסובבים אותם.

בהמשך התפלגו משתתפי הכנס לקבוצות דיון כאשר בקבוצה אחת דנו על דברי ימי יהודי פולין בימי הביניים על היסטוריה של יהודים בשנות ה־20 וה־30 של המאה שלנו, על היחסים בין היהודים והאוקראינים בין הכנסיה והיהודים. בערב התקיים סימפוזיון על בעיות אתיות בתקופת השואה. בין המרצים ולדיסלב ברטושבסקי, מי שהיה בין מקימי הארגון לעזרה ליהודים בפולין הכבושה.

„יש הצדקה לגבות חלק מעלות הטיפול הרפואי"

ישנה הצדקה לגבות חלק מעלות הוצאות הטיפול הרפואי ממקבלי שרותי הרפואה — למסקנה זו הגיעו מארגני „הסדנה לבעיות משק" שליד מכון ון־ליר בירושלים. לדעתם, באשר „מסתיימים" המשאבים הציבוריים, אין עוד אפשרות לקיים שוויון מלא במתן שירותים.

פרטים אלה העלה אתמול אריאל אריאלי, מנהל הסדנה, שעמד בראש הצוות אשר חבריו היו פרופ' שמעון גליק, דיקן הפקולטה למדעי הבריאות באוניברסיטת בן־גוריון בנגב, פרופ' יהודית שובל מבית הספר לבריאות הציבור של האוניברסיטה העברית בירושלים, פרופ' ליאון אפשטיין מהפקולטה לרפואה בטכניון חיפה, ד"ר יעקב אדלר מנהל חדר המיון בבית החולים שערי צדק בירושלים ואורי לאור, הממונה על בריאות וזקנה בג'וינט ישראל בירושלים.

החברים הערבים בעבודה מתמרמרים על הכוונה להעניק מקום ריאלי יותר לדרוזי

מאת קאסם זייד, כתב „על המשמר"

חברי מפלגת העבודה הערבים מזהירים מהכוונה של הנהגת המפלגה לשריין מקום למועמד דרוזי לפני המועמד המוסלמי ברשימת המערך לכנסת.

לכתבנו נודע שהנהגת „העבודה" אמורה לדון בשבוע הבא בהצעת תיקון בתקנון המפלגה שעל פיה תתאפשר הצבתו של המועמד הדרוזי לפני המועמד המוסלמי במפלגה.

חבר ערבי מרכזי מהמשולש, שהסביר את משמעות התיקון, אמר שלפי ההצעה יצטרכו המועמדים משני הסקטורים, להתמודד כל קבוצה בנפרד, על המקום הראשון המשוריין לבן המיעוטים ברשימת המערך.

לטענתו של החבר הערבי, מובטחת במקרה זו הצבתו של המועמד הדרוזי במקום הראשון.

כאשר על המקום המיועד לבן המיעוטים יתמודדו פחות מועמדים דרוזים מאשר מוסלמים ונוצרים. לדעת החבר הערבי, המועמד הדרוזי יזכה במקרה זה ליותר קולות של חברי מרכז „העבודה" מהמועמד המוסלמי או הנוצרי.

כתבנו מציין כי החברים הערבים רואים בחומרה רבה את הצעת התיקון בתקנון העבודה. הם אומרים כי אינם מתנגדים למועמדותו של חבר דרוזי ברשימת המערך, אך לא יתכן שהמועמד הדרוזי יוצב במקום הראשון, כאשר המוסלמים והנוצרים מהווים יותר מ־90% אחוז מכלל האוכלוסיה הערבית בישראל.

לכתבנו נודע שקבוצת חברים ערבים אמורה להפגש השבוע עם מזכ"ל העבודה ח"כ עוזי ברעם כדי להעמידו על התנגדותם הנחרצת אם אכן תתקבל הצעת התיקון בתקנון העבודה. אחד הצעירים הערבים אמר: משמעותו של צעד זה — אובדן הקול הערבי.

מחר, טקס נטיעות יהודי־ערבי על הקו הירוק סמוך לקיבוץ חריש

מאת קאסם זייד, כתב „על המשמר"

מחר ט"ו בשבט, יערך בשעה 11.30 טקס נטיעות יהודי־ערבי על הקו הירוק, סמוך לקבוץ חריש. טקס הנטיעות מאורגן ע"י מפ"ם, המכון ללימודים ערביים בגבעת חביבה, וקיבוץ חריש. מארגן הטקס חמי סל, אמר בשיחה עם כתבנו שלנטיעות על הקו הירוק מספר מטרות:

ביטוי להתיישבות השורשית במדינת ישראל מול „מלונות הלילה בשטחים" (התנחלויות), סימון הקו המפריד בין ערביי ישראל וערביי השטחים, הכמיהה והרצון המשותף בדו קיום בשלום יהודי ערבי המומחש יומיום ביחסי השכנות הטובה בין חברי קיבוץ חריש לבין תושבי הכפר הערבי אום אל־קוטוף, ודרישה בלתי מתפשרת מהממשלה לפתוח במו"מ על עתיד השטחים ושבירת הקפאון בתהליך המדיני.

לכתבנו נודע שבטקס הנטיעות ישתתפו תלמידים יהודים וערבים מהאזור.

עשרות אנשי חיזבאללה ניסו שוב לתקוף מוצבים של צד"ל ונהדפו

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

עשרות אנשי חיזבאללה התקיפו אתמול שני מוצבי צד"ל בשעות הבוקר המוקדמות על גבול רצועת הבטחון. במקביל הופגזו 3 מוצבי צד"ל אחרים באותה גזרה באש מרגמות.

ההתקפה החלה בשעה 06.00 בבוקר כאשר עשרות אנשי חיזבאללה ירו פצצות מרגמה, אר.פי.ג'י. ואש מנשק קל, לעבר שני מוצבי צד"ל השוכנים בגזרה המרכזית כ־6 ק"מ צפונית מערבית לבינת ג'בל.

ההתקפה התנהלה במזג אויר סוער. המחבלים החלו להתקרב לעמדות המוצבים במטרה להשתלט עליהן, אולם חיילי צד"ל שבמוצבים ירו בכל הכלים. והצליחו למנוע מהם להגיע לעמדות החיצוניות.

לאחר כמה נסיונות שנכשלו, נמלטו אנשי חיזבאללה.

כאמור, במקביל להתקפה על שני המוצבים הופגזו 3 מוצבים אחרים כפעולת הסחה. גורמים צבאיים בצפון מסרו לכתבנו שחיילי צד"ל פעלו בצורה טובה מאוד, והצליחו להדוף פעם שניה תוך 4 ימים נסיונות של אנשי חיזבאללה להשתלט על מוצבי צד"ל באזור.

המשטרה תתגבר כוחות בשטחים; עלייה גדולה בפעילות החבלנית ב־87

המשטרה עומדת לחזק את כוח המשטרה בשטחים ובמגזר הערבי הישראלי, וכן להקים כוח עתודה ארצי מיוחד לטיפול בהפרות סדר — על כך מסר אתמול מפכ"ל המשטרה רב־ניצב דוד קראוס בפגישה עם כתבים לענייני משטרה, שהתקיימה בלשכתו בירושלים.

המפכ"ל מסר, כי המשטרה מבקשת להפשיר את 600 התקנים שהוקפאו בשנה שעברה. לנוכח הארועים, שהיו בעת האחרונה, 200 שוטרים יוקצו לפריסת כוח משטרה במיגזר הערבי־ישראלי וחיזוק כוח המשטרה בשטחים. 200 שוטרים יתגברו את מערך המשטרה הלוחם בסמים ו־200 שוטרים נוספים יהוו כוח עתודה ארצי מיוחד, שיוקם לטיפול באירועים של הפרות סדר.

רב ניצב דוד קראוס סבור, כי לאור הארועים בירושלים בימים האחרונים לא קיימת רגיעה באזור. המפכ"ל ציין, כי שביתת המסחר במזרח ירושלים נמשכת קרוב לחודשיים.

לשאלה האם תתערב המשטרה בפתיחות בתי העסק במזרח העיר, אמר המפכ"ל כי יש צורך בהחלטה של הדרג המדיני בטיפול בבעיה זו. בנושא העוצר בשכונת אבו־טור שהטילה המשטרה לפני כשבועיים אמר המפכ"ל כי, הדבר היה יעיל ביותר להשלטת סדר.

עוד מסר המפכ"ל כי חלה עליה גדולה במספר פיגועי החבלה בשנת 1987. במשך שנה זו היו 826 מקרי חבלה לעומת 537 בשנת 1986.

במעמד שר השיכון דוד לוי הונחה אתמול אבן הפינה למרפאת יום לילדים חולי סרטן בבית החולים המרכזי של קופ"ח בעמק בעפולה. בתצלום: השר וילד חולה סרטן העתיד לקבל טיפול במרפאה זו

שלטי „סולידאריות" בהפגנות בפולין נגד העלאות המחירים

המשטרה פיזרה בן רגע הפגנת תמיכה בשביתות ברומניה, ליד שגרירות רומניה בוארשה

וארשה.— העלאות מחירים תלולות קיבלו אתמול תוקף בפולין, למרות התנגדות האוכלוסיה, שמצאה את ביטויה בהפגנות ובתביעת „סולידאריות" לביטולן. במקביל להעלאות המחירים, פיחתה פולין את הזלוטי ב־16.8 אחוז לעומת הדולאר.

הממשלה טוענת, כי העלאות המחירים בשיעור 27 אחוז בממוצע, והעלאת מחירי המזון ב־40 אחוז, הן צעדים ברפורמה כלכלית חיונית.

ביום א' נערכה הפגנה קצרה של תומכי „סולידאריות" בוארשה ובעיר הצפונית גדאנסק. המפגינים הניפו כרזות ובהן סיסמאות אנטי־ממשלתיות.

בוארשה הותקפה המשטרה במטר של כדורי־שלג על ידי 1,500 מפגינים, שיצאו מ„מיסה פאטריוטית" וניסו לצעוד עם כרזות של „סולידאריות". המשטרה התערבה ופיזרה את ההפגנה בכוח.

בגדאנסק יצאו שלושת אלפים אנשים ממיסה שנערכה בהשתתפות הקארדינל יוזף גלמפ, ראש הכנסיה הקאתולית בפולין, ומנהיג „סולידאריות", לך ולאנסה. המפגינים צעדו לעבר מטה המפלגה הקומוניסטית והשמיעו סיסמאות אנטי־ממשלתיות במשך חמש עשרה דקות. הם התפזרו ללא תקריות.

כדי לבלום את השפעת העלאת המחירים, הורתה הממשלה על תוספת מידית של ששת אלפים זלוטי (20 דולאר) לשכר החודשי של כל הפועלים. סכום זה מהווה כעשרים אחוז מהשכר הממוצע.

שרי האוצר, העבודה והתעשיה הופיעו ביום א' בשידורי טלוויזיה וטענו, כי העלאות המחירים היו דרושות כדי לבטל את הסובסידיות העצומות שמשלמת המשינה, המעוותות את מערכת המחירים ופוגעות בכלכלה.

משטרת וארשה עצרה 50 מפגינים פרו־רומניים

המשטרה הפולנית שמה אתמול קץ להפגנה ליד שגרירות רומניה בוארשה, ועצרה לפחות 50 איש שהפגינו תמיכה בשביתות ברומניה. היתה זו הראשונה מסדרה של הפגנות המתוכננות ע"י קבוצות של אנטי־ממשטר בוארשה, מוסקווה, פראג ובודפשט.

שוטרים מצוידים באלות באורך של מטר, הצליחו לפזר את ההפגנה תוך פחות מדקה, לדברי סוכנות רויטר וצלם של השבועון „טיים", שנתפסו יחד עם המפגינים והוכנסו למכונית שיטור.

המפגינים הספיקו להניף כרזות ועליהן סיסמאות התומכות בעם הרומני, אך הם לא הצליחו להתקרב לפחות מ־100 מטר מהשגרירות הרומנית. הם התכוונו למסור לשגריר עצומה ובה מחאה נגד פגיעות בזכויות האדם ברומניה, ומסר של תמיכה בעם הרומני.

באחת הכרזות, ועליה הסמל של „סולידאריות", נאמר „פועלי בראשוב, אנו ניצבים לימינכם". על כרזה אחרת נאמר „זכויות אדם לאזרחי רומניה".

בין הצעירים היו חברי „סולידאריות", פעילים של המפלגה הסוציאליסטית הפולנית שהוצאה אל מחוץ לחוק וסטודנטים מוארשה.

זמן קצר לפני ההפגנה, עצרו שוטרי חרש את מנהיגי „סולידאריות" לשעבר, זביגנייב בוז'אק ויוזף פיניור, ואת יו"ר המפלגה הסוציאליסטית הפולנית יוזף ליפסקי, בשעה שניסו להגיע לשגרירות הרומנית. (עי"ר)

מפגינים נגד העלאות המחירים בגדאנסק (צילום: אי.פי.)

ראשי ממשלות יוון וטורקיה הסכימו ליישב את חילוקי הדעות בדרכי שלום

ר"מ טורקיה: יוזמת השלום היא פריצת דרך ביחסים בין שתי המדינות

מאת זיאן כחן, כתבנו באתונה, וסוכנויות הידיעות

ראשי ממשלות יוון וטורקיה החליטו ליישב את חילוקי הדעות והמשברים ביניהם, שבמעט הובילו בזמן האחרון למלחמה בין טורקיה ליוון.

ראש ממשלת יוון, אנדריאס פפנדריאו, ועמיתו הטורקי, טורגוט אוזל, החליטו לעשות מאמצים ליצירת „יחסי שלום לאורך ימים" בין מדינותיהם.

ראש ממשלת טורקיה יבקר באתונה בשנה הקרובה, כך מסר פפנדריאו.

השניים הסכימו ביניהם להתקין קשר טלפוני לעיתות משבר בין שתי הבירות ולקיים פגישת פסגה פעם בשנה, כדי ליישב חילוקי דעות.

אוזל שיבח את יוזמת השלום, שעליה הודיעו שני ראשי הממשלה עם תום שיחות שנמשכו יומיים באתר סקי באלפים השוויצים, כפריצת־דרך ביחסים בין יוון לתורכיה.

פפנדראו היה זהיר יותר ואמר שמתקבל הרושם ששני הצדדים פועלים בכנות, אך הוסיף „רק הזמן יוכיח". הוא אמר לכתבים, כי העלה לדיון את נושא הסכסוך בים האגאי בין שתי המדינות והציע את פירוזו של האי קפריסין.

כ־25,000 חיילים טורקים הועברו לחלק הצפוני של האי, לאחר שהיוונים הקפריסאים ביקשו לבצע הפיכה צבאית ביולי 1974 ולהשתלט על האי כולו. החיילים הטורקים נמצאים עדיין בקפריסין.

ספנדריאו אמר עם תום הדיונים: „הגענו להחלטה שיש לפתור בעיות בדרכי־שלום. אין כל ערובה לכך שנלך בדרך מוסכמת זו".

ראה גם „רק רקע" ב„עמוד אחורי".

ההיסטוריון מסרשמידט טס לזאגרב לחפש מסמך המפליל את ואלדהיים

את המסמך גילה היוגוסלבי פלנקה, הטוען כי בידיו 160 מסמכים אחרים על מעללי נשיא אוסטריה

וינה. — היסטוריון מערב גרמני החוקר את עברו של נשיא אוסטריה קורט ואלדהיים, טס אתמול ליוגוסלביה כדי לחפש מסמך האמור להפליל את ואלדהיים בפשעי מלחמה.

מנפרד מסרשמידט, חבר ועדת ההיסטוריונים על ואלדהיים, אמר כי הוא יוצא לזאגרב שבקרואטיה, כדי לחפש את המקור של מסמך שפורסם אתמול בשבועון המערב גרמני „דר שפיגל".

ואלדהיים אמר כי המסמך מזויף. המסמך אמור להיות מברק שנשלח ביולי 1942 למפקד צבאי גרמני, ובו נאמר כי סגן קורט ואלדהיים מבקש לגרש יותר מ־4000 אזרחים יוגוסלביים. „דר שפיגל" כתב, כי המסמך נתגלה בארכיון בזאגרב, ע"י ההיסטוריון הצבאי היוגוסלבי דושאן פלנקה. אולם פקיד בכיר בארכיון הראשי של עיר זו אמר אתמול לכתב רויטר, כי כל התיקים שבהם עיין פלנקה, נבדקו, המסמך לא נמצא בהם. „ברגע זה איש איננו יודע היכן המסמך", אמר מסרשמידט בוינה לפני המראתו.

ההיסטוריון פלנקה, אמר אתמול כי בידיו למעלה מ־160 מסמכים חדשים אחרים, המתייחסים לפעולותיו של ואלדהיים בתקופת המלחמה. הוא העמיד חומר זה לרשות ראנקו ואסוביץ', כתב העיתון „וצ'רנייה נובוסטי". ואסוביץ' הודיע כי החומר יופיע בספר שהוא כותב, „ואלדהיים: קריירה", אשר יפורסם השנה.

העיתונאי ואסוביץ' מסר אתמול קטע מדברי פלנקה בו אמרו „אני נאלץ לתבוע את ואלדהיים ואת דוברו על הוצאת דיבה בגלל טענתם כי המברק שפורסם ב„דר שפיגל" מזויף."

פלנקה אמר כי אין הוא מתכוון לסייע להיסטוריון המערב־גרמני, מנפרד מסרשמידט, חבר הוועדה הבינלאומית המגיע ליוגוסלביה. הוא מתח ביקורת על הוועדה, העושה את מלאכתה ברשלנות, ולא הקדישה יותר זמן לבדיקת ארכיונים ביוגוסלביה.

„התנגדתי לוועדת היסטוריונים מן ההתחלה" אמר פלנקה. „זה עניין לבתי־המשפט ולא לוועדה. לאוסטריה מערכת משפטית שיכולה לשמש דוגמה. לואלדהיים צריכים לתת את האפשרות להציג את טענותיו בבית־משפט". (עי"ר, אי.פי.)

שערי מטבע־חוץ בבנק הפועלים — 1.2.87

	היחידה	בנקנוטים: קניה	בנקנוטים: מכירה	העברות והמחאות: קניה	העברות והמחאות: מכירה	שערים יציגים
סל מטבעות	1			1.7081	1.7295	1.7185
דולר אמריקני	1	1.54	1.61	1.5756	1.5953	1.5859
מרק גרמני	1	0.92	0.96	0.9332	0.9449	0.9376
לירה סטרלינג	1	2.71	2.84	2.7613	2.7957	2.7813
פרנק צרפתי	1	0.26	0.28	0.2767	0.2802	0.2781
ין יפאני	100	1.20	1.26	1.2214	1.2367	1.2275
גילדן הולנדי	1	0.82	0.86	0.8310	0.8414	0.8349
פרנק שוויצרי	1	1.12	1.18	1.1423	1.1565	1.1480
כתר שבדי	1	0.25	0.27	0.2599	0.2631	0.2615
כתר נורווגי	1	0.24	0.25	0.2462	0.2492	0.2478
כתר דני	1	0.24	0.25	0.2433	0.2464	0.2449
מרק פיני	1	0.37	0.39	0.3831	0.3879	0.3857
דולר קנדי	1	1.21	1.27	1.2343	1.2497	1.2438
דולר אוסטרלי	1	1.08	1.16	1.1163	1.1303	1.1245
ראנד דר אפריקני	1	0.47	0.80	0.7902	0.8001	0.7956
פרנק בלגי	10	0.43	0.46	0.4458	0.4514	0.4489
שילינג אוסטרי	10	1.30	1.36	1.3249	1.3414	1.3335
לירה איטלקית	1,000	1.24	1.32	1.2681	1.2839	1.2741

סקר: רוב יהודי ארה"ב מתנגדים למכות בשטחים

ניו־יורק. — רוב יהודי ארה"ב מתנגדים לשימוש בכוח על ידי ישראל נגד הפלשתינים בשטחים הכבושים — מגלה סקר דעת־קהל שפורסם ביום א' על ידי השבועון „טיים".

57 אחוז מחברי הקהילה היהודית האמריקנית ו־72 אחוז מבין האמריקנים הלא־יהודים, הביעו התנגדות להפעלת כוח כדי לדכא את המהומות, כולל הכאות. עם זאת תומכים היהודים האמריקנים בדרך־כלל בישראל, מציין הסקר.

45 אחוז מבין האמריקנים הלא־יהודים סבורים כי על ארה"ב להפסיק את הסיוע לישראל בגלל מעשי הדיכוי שלה, ואילו רק 32 אחוז מבין האמריקנים הלא־יהודים, תומכים בהמשך הסיוע, על אף הצעדים שנוקטת ישראל בשטחים.

בקרב היהודים 84 אחוז מתנגדים להפסקת הסיוע לישראל ורק 10 אחוזים סבורים שיש להפסיק על רקע הצעדים שנוקטת ישראל בשטחים. (עי"צ)

נ.י. טיימס: ממשל רייגן — מהמושחתים ביותר

וושינגטון.— מאז כניסתו של רונלד רייגן לבית הלבן ב־1981 הואשמו למעלה מ־110 פקידים בכירים בפעילות לא אתית או בלתי־חוקית — לפי דיווחים שהתקבלו מהקונגרס. מספר זה אינו כולל את המעורבים בשערוריית אירנגייט.

ה„ניו יורק טיימס" קבע לאחרונה במאמר ראשי, כי ממשל הנשיא רייגן נמנה עם המושחתים ביותר בתולדות ארה"ב.

לאחרונה נודע כי שר המשפטים ארווין מיז, עליו נמתחה ביקורת חריפה על רקע מילוי תפקידו, עומד בימים אלה במבחן הקשה ביותר בקריירה הפוליטית שלו בקשר לתפקיד שמילא בפרשת תוכנית צינור הנפט העיראקי. עו"ד לא נתגלו הוכחות המאפשרות את העמדתו למשפט פלילי, אולם החקירה נמשכת. הבית הלבן הודיע כי מיז נהנה מ„אמונו המלא" של הנשיא. (עי"ר)

„נקניק מעמילן לפועל, ולנו — קוויאר" טען ילצין, והודח

פאריס. — בוריס ילצין, מראשי הקרמלין, הודח לאחר שבנאום שהשמיע באוקטובר אשתקד הוקיע זכויות־יתר, ותקף את הגב' הראשונה, ראיסה גורבצ'וב, ואת שר החוץ אדוארד שווארנדזה — מסר אתמול העיתון הצרפתי „לה מונד".

העיתון כתב כי הכתבה שלו מבוססת על מסמך שהושג במוסקווה, והוגדר כרישום בקצרנות של נאום ילצין בוועד המרכזי של המפלגה הקומוניסטית. לא ניתן אישור ממקור בלתי תלוי לאותנטיות של המסמך.

לפי העיתון, הוקיע ילצין, בעבר מנהיג המפלגה במוסקווה, את „יצר הולילה" של המנהיגים הסובייטיים. „כן, חברים, קשה לי להסביר לפועל של בית חרושת מרוע, בשנה ה־70 לשלטונו הפוליטי הוא נאלץ לעמוד בתור לנקניקים שבהם יותר עמילן מאשר בשר, בעוד שעל השולחנות שלנו נמצאים קוויאר, ומעדנים מכל הסוגים", אמר ילצין. הדחתו הפתאומית של ילצין בעקבות הנאום, שאותו השמיע בדלתיים סגורות ב־21 באוקטובר, הדהימה משקיפים מערביים, ורבים ראו בנפילתו של עוזר בכיר של גורבצ'וב מהלומה קשה למדיניות הרפורמות שלו. „קשה לעבוד כאשר, במקום סיוע מוחשי וידידותי, כל מה שמקבלים הוא הטפות ונזיפות גסות. בנקודה זו חברים, אני חייב לבקש מהפוליטביורו לחסוך ממני את ההנחיות הקטנוניות של ראיסה מקסימובנה (גורבצ'וב) ואת שיחות הטלפון והתוכחות הכמעט־יומיומיות שלה" — מצוטט הנאום ב„לה מונד". (עי"ר)

ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י
הוועד־הפועל
מועצת ההסתדרות ק"ו (106)
ג' בשבט תשמ"ח — 2.2.88

מועצת ההסתדרות היום

מועצת ההסתדרות הק"ו (106) מתקיימת היום, יום שלישי י"ד בשבט תשמ"ח 2.2.88 באולם הקונגרסים שבגני התערוכה, שד' רוקח בת"א.

סדר היום:
1. מערכת הבריאות הציבורית־שוויונית וקופת חולים הכללית
2. שינויים ותיקונים בחוקה
3. שונות

לוח־הזמנים:
08.30־09.30 הרשמה וחלוקת תיקים
09.30־10.30 הצעות לסדר היום, בחירת ועדה מתמדת, בחירת נשיאות המועצה
10.30־11.30 פתיחה – יו"ר הנהלת קופת־חולים – פרופ' חיים דורון
11.30־13.15 דיון בקבוצות הדיון
13.15־14.30 ארוחת צהריים
14.30־16.30 דיווח מקבוצות הדיון

דיון בהצעות החלטה של הועדה המתמדת
16.30־17.00 סיכום – שרת הבריאות שושנה ארבלי־אלמוזלינו
17.00־18.00 קבלת החלטות ונעילה

קבוצות הדיון
מליאת המועצה תתפצל ל־4 קבוצות דיון:
1. שרותי קופת חולים הכללית ומערכת הרפואה הציבורית־שוויונית כולל חקיקה
2. ארגון מחדש של קופת חולים וביזור
3. מימון ותיקצוב קופת־חולים
4. ציבור המבוטחים וקופת־חולים

החלוקה לקבוצות הדיון תתבצע בעת ההרשמה וחלוקת התיקים.
יושבי ראש קבוצות הדיון ידווחו למליאה על תוצאות הדיון.
תוצאות הדיון ישמשו כחומר רקע לקראת ועידת קופת־חולים ושליכו על החלטותיה.

סידורי החניה
החניה לחברי המועצה בתערוכה שמול הכניסה למרכז הקונגרסים הישראלי.

הזמנות לעתונאים וצלמים למועצה
הזמנות העתונאים לענייני עבודה ולענייני בריאות למועצה - נשלחו ישירות ע"י לשכת דובר ההסתדרות למערכות. עתונאים וצלמים שעדיין לא קיבלו את ההזמנות מתבקשים להגיע ישירות לגני התערוכה ולפנות ללשכת דובר ההסתדרות בכניסה לאולם הקונגרסים.

נושמים גז

על היום 2.2.88

מפרץ חיפה באדום

לפני כשנתיים הוצא צו סגירה לחוות הגז. הן לא עמדו בתקני הבטיחות ■ הצו בוטל ועד היום לא נעשה דבר ■ הפיצוץ בחווה אינו הראשון וכנראה שגם לא האחרון

מאת יואב אביב

עמדו שם הוותיקים והמנוסים שבכבאים, סוטי מלחמות ותיקים מהמשטרה, מנהלים בכירים שהגיעו במכוניות מפוארות, מהנדסים, טכנאים ופועלי ייצור. עמדו והביטו בלהבות האש, שזינקו אל־על וצבעו את האפלה של מפרץ חיפה בגוון אדום. זה היה יכול להיות מפגן מרשים של יום העצמאות, אלמלא זה היה מפחיד בליבך, קרוב בליבך לממדי אסון שרק בנס הסתיים כפי שהסתיים. הפעם גם גדולי המומחים הודו שלגורל היה בהצגה הזאת תפקיד מרכזי.

בשעה 21:54 מוצאי־שבת, התרחש הפיצוץ. הכול היה מהיר מכדי שלמישהו תהיה שליטה על המצב. לכוחות הראשונים שהגיעו נמסר על שישה אנשים שהיו במתקן. אחד נמצא פצוע קשה שוכב בחוות הגז הסמוכה, שני הצליח להגיע לכביש הראשי. דיברו על ארבעה נעדרים שלא נמצאו. אחר־כך התברר כי אלה הצליחו להימלט מהמקום, בלי להיפגע.

דיירי ועובדי מפרץ חיפה שמעו פיצוצים רבים בימי חייהם. נקודת הפתיחה בפיצוצים אלה זהה תמיד: מיד לאחר הפיצוץ מתחילים כולם להתפלל. תפילה שיהיה זה פיצוץ מקומי מוגבל. פיצוץ ללא חומרים כימיים.

טיפול רשלני בגז

ימים אחדים קודם לפיצוץ היה פיצוץ במפעל רפא"ל. פיצוץ פירוטכני בו נפצעו שני עובדים, אחד מהם נפטר שלשום. קדם לו פיצוץ גז במסגריית „האחים מאיר". לפני כן, התעופף מכל ענק של גז ממפעל „פיניציה" וגם זאת בעקבות פיצוץ גז. המכל נחת במפעל סמוך. לפני שבועות אחדים היה פיצוץ באחד ממתקני מפעל „פרוטארום" באיזור עכו, גם כאן היו נפגעים. חלק מהפיצוצים נבע מטיפול רשלני בגז. החלק האחר נבע מסיבות אחרות, כל הפיצוצים היוו סכנה של ממש לאיזור חיפה והקריות, כיוון שבעקבותיהם היתה עלולה להתרחש שרשרת פיצוצים קטלנית.

באיזור הפיצוץ האחרון מרוכזים ארבע חוות של מכלי גז, של ארבע החברות הגדולות. בסך־הכול דרים במקום אלפי טונות של גז. די לחצות את הכביש ולהלך מאה מטרים כדי להגיע לחצר האחורית של בתי־הזיקוק לנפט, שם מוצבים מכלי ענק לאגירת דלק המכילים מאות אלפי ליטרים של דלק. אלה חומרים דליקים מאוד, אך בעת דליקה או פיצוץ השפעתם איזורית־מקומית בלבד, ולאחר בעירתם הם אינם קטלנים.

סכנה זו עלולה היתה להיות ממשית, אם האש היתה אוחזת חלילה באחד המפעלים הכימיים שבאיזור. אגב, מיד לאחר הפיצוץ נאמר כי המדובר במפעל „חיפה כימיקלים".

צידם האחר של בתי־הזיקוק לנפט גובל בתעשייה הפטרוכימית הגדולות, המצויה במפרץ חיפה. הדליקה, הפעם, התרחשה מרחק מאות מטרים ממפעלים אלה. במפעלים אלה מרוכזים אלפי טונות של חומרים רעילים. התלקחותם של חומרים אלה עלולה להיות קטלנית ברומה לפצצת גז. ובכך להשפיע על איזורים נרחבים במדינה כולה.

תחנת מכבי־האש בחיפה מונה 44 כבאים. בעקבות אסון בופאל שבהודו יצא טפסר ורדי, מפקד תחנת הכיבוי, לארה"ב כדי ללמוד את נושא המלחמה בדליקות הכימיות. כששב ארצה הוא פעל להקמת צוות יועצים המורכב ממומחים כימיים ממפעלים שונים במפרץ. במקרה של אסון כמו זה אמור הצוות להתכנס, לנסות ולהמציא פתרון לבעיות בהן ייתקלו כוחות הביטחון, כמו גם לייעץ בנושא פינוי נפגעים. ביום שבת האחרון לא כונס צוות המומחים. לדברי ורדי לא היה צורך בכך.

הארגון המשטרתי היה יעיל

הכוחות בחיפה פעלו לפי המודל של האסון שאירע ב־1984 במנט־ג'ניור, מקסיקו. שם, בעקבות פיצוץ מכלי גז נהרגו 500 בני־אדם, 2,000 נפצעו ועוד 60 אלף פונו מבתיהם.

פיצוץ שיכול היה להיות קטלני (צילום: דוד שוורץ)

בקרית־אתא פונו במוצאי־שבת 3,000 איש מבתיהם. הארגון הראשוני של המשטרה היה יעיל. לא היו נקודות פינוי המוניות מוכנות מראש. מפקד מרחב חיפה הורה לפנות חלק מהאנשים לבית־הספר הארצי לשוטרים שבשפרעם. חלק אחר נקלט בקיבוץ אושה, לאחר שנציגי הקיבוץ הציעו את עזרתם לראש עיריית קרית־אתא יעקב בן־דניאל.

האירוע האחרון, שבחן את מערכת החירום, חושף מספר נקודות תורפה. שוב נשאלת השאלה האם אוכלוסיה אזרחית ומפעלים פטרוכימיים יכולים לדור בשכנות. אין ספק שחיפה כולה היתה עלולה להיפגע. מערכת החירום נערכה במהירות, מפקד מרחב חיפה סיפר כי בשלב מסוים במהלך הערב כבר הוחלט על נטישת האיזור כולו. ההוראות מחייבות את אנשי מכבי־האש לעזוב את המקום במקרה של התפוצציות וזאת מחשש לשרשרת פיצוצים שאת מהלכה אי־אפשר לצפות.

אנשי כוחות החירום החליטו להתעלם מההוראות, תוך סיכון עצמי, ולהישאר במקום אף ששרשרת ההתפוצציות החלה, ולא היה ברור מה יהיה בהמשכה. למזלם הסתיים הכול כפי שהסתיים. במהלך פעולות הכיבוי, בעוד אנשי מכבי־האש נאבקים בלהבות ומקררים את המכלים הגדולים — בני 90 טונות כל אחד — שאיימו להתפוצץ ולסחוף עימם את האיזור כולו, עמדו אנשי חוות הגז חסרי־אונים. מהנדס, שהגיע מתל־אביב בעקבות הודעת קול־ישראל, הצליח לאתר את מגופות הגז הראשיות, לסגור אותם ולהפסיק את זרימת הגז בעקבותיה דעכה הלהבה. עד אז לחמו הכבאים באש כשלוש שעות. מישהו מהאחראים חייב לקבל הסבר מדוע במשך שלוש שעות לא היה במקום מישהו, שיכול היה לחשוב ולבצע את הפעולות שביצע המהנדס התל־אביבי.

אין צורך להמתין לאסון הבא

שכונת עיר גנים בקרית־אתא סמוכה למפעלים אלה. בעבר כבר נקבע כי מקום מגורים זה מסוכן לבני־אדם. הפעם לא קרה דבר לתושבי השכונה, והאחראים למצב נמלטו מחקירה. אין צורך להמתין לאסון הבא.

הנקודה האחרונה נוגעת דווקא לרשויות המשפט שלנו. רשויות שמתפקידן לשמור על החוק, אך הן לעתים שמות את חיינו בכפם של האחרים. חוות הגז פועלות מאז 1984 ללא רשיון. בינואר 1986 הוציא ראש עיריית קרית־אתא יעקב בן־דניאל צו המורה למשטרה לסגור את חוות הגז, לאחר שאלה לא עמדו בתקני הבטיחות שנקבעו על־ידי מכבי־האש. המשטרה ביצעה את צו־הסגירה, אולם בית־המשפט — לאחר שעות אחדות — נעתר ופתח את שערי החוות מחדש. לדברי השופט, העירייה אינה יכולה לכפות על בעלי החוות לבצע בצורה מיידית עבודה שלא בוצעה במשך שנים, ולביצועה יידרשו שנים. יחד עם זאת התנה השופט את המשך פעולת החווה בתיקון המעוות. שנה חלפה מאז. לדברי מפקד שירותי הכיבוי לא נעשה דבר.

בבוקר יום ראשון התקיים בבית־המשפט בחיפה דיון. האסון בא להזכיר לנוכחים כמה המדובר. השופט ראנר ביקש שלא להיתפס לרגשנות. הוא התיר לחווה להמשיך ולפעול למרות מה שאירע. פרקליטת מחוז חיפה לילי בורישנסקי טוענת, כי החובה לדאוג לביטחונו של הציבור קודמת לחובה לדאוג לנוחויותו.

השאלה היא האם בית־המשפט אינו נוטל על עצמו לעתים סיכונים על חשבונו של הציבור, וזאת במסגרת הליכים אזרחיים טהורים, לכאורה.

אפשר לפנות את באר־שבע

מאת שלי יחימוביץ'

האירועים האקולוגיים בדרום מתרחשים בטמטום מרגיע. פרק הזמן שבין אירוע לאירוע מאפשר לתושבים כאן, שממילא לא נוהגים לקחת את גורלם בידם — לשכוח ולא לעשות עניין.

פעם זו חבית שמשתחררת ממשאית נושאת חומר־רעיל, וגורמת לתושבי עומר הקאות והתעלפויות; פעם קבוצה של חיילים נשנקים ומעולפים שעברה, לרוע־מזלה, ליד רמת־חובב, דווקא ברגע שהגז בחר להתחמצן ולהפוך לטיפות חומצה גופריתית באוויר הלח; פעם חמישה כבאים מעולפים בתחנת כיבוי־אש הממוקמת ליד כמה מפעלים המטפלים ברעלים. פה ושם בארץ ישראל, בעיקר בנגב, מתעלפים לפעמים, מקיאים לפעמים. חולים באסטמה יותר מבכל מקום אחר בארץ. אז מה. במדינה שכל דבר שמתרחש בה הוא הרה גורל, היסטורי, ו„מהותי לעצם קיומנו" — ענייני אקולוגיה יכולים להידחות. לו היתה באר־שבע ממוקמת בשוויץ, למשל, עם סיכונים אקולוגיים דומים, היא היתה כבר מפונה מזמן.

לו רמת־חובב וכמה מפעלים בבאר־שבע היו ממוקמים בכל מדינה נורמלית מערבית — הם היו נסגרים לפני שנים בצו הרשויות. מה שמאפשר למפעלים הללו להוסיף ולהתקיים למרות צפצוף ארוך, בעיקר של „מכתשים", על משרד הפנים ומשרד הבריאות — הוא העובדה שמדובר במפעלים מצליחים, ומעסיקים אלפי עובדים. אף אחד לא ייקח על עצמו לשלוח את כל העובדים הללו הביתה.

סיפור הצינור של מפעל „מכתשים" הוא טיפוס קלאסי. שנים ארוכות הזרים המפעל שפכים אל הוואדי העובר דרך לשכונת נוה־נוי. השפכים „טוהרו חלקית" כפי שהדבר מכונה בז'רגון המקצועי. רק מי שעמד חצי־שעה ליד שפכים „מטוהרים חלקית", ואחר־כך חזר הביתה עם סחרחורת, כאב־ראש וצריבות איומות בגרון ובעיניים מבין את משמעות העניין. תושבי נוה־נוי סבלו, קודם בשקט, אחר־כך פנו לבג"ץ. הפנייה לבג"ץ עוד בטרם נדונה, יחד עם לחצים כבדים שהפעיל משרד הפנים על המפעל, באיומי סגירה — עשו משהו ל„מכתשים". סוכם כי השפכים יועברו בצינור עד לאתר הפסולת הרעילה שברמת־חובב.

פה ושם בארץ ישראל, בעיקר בנגב, מתעלפים לפעמים. אז מה. ענייני אקולוגיה יכולים בינתיים להידחות

„מכתשים" ביצעו את שלב א' של התוכנית. הם הניחו צינור באורך שבעה קילומטרים. הצינור עקף את נוה־נוי, והשפכים מוזרמים כעת ישירות לנחל הבשור. אימת הבג"ץ הוסרה, שלב ב' ושלב ג', העברת הפסולת לרמת־חובב — נשכחו. כעת, אומרים במשרד הבריאות, כי השפכים הזורמים בנחל הבשור מהווים סיכון לבני־אדם, לבעלי־חיים ולצמחים. „מכתשים" פשוט העבירו את הזבל מחצר אחת לחצר אחרת.

נציבות המים הכינה שורה ארוכה של תוכניות להקמת מאגרים לניצול מי השטפונות. כעת פסל משרד הבריאות את כל התוכניות, מחשש שרעלי „מכתשים" תרדו למים. מי השטפונות ירדו איפוא לטמיון. חוק המים, אגב, אוסר על מפעלים להזרים שפכים בערוצי נחלים, אבל גם החוק הזה לא משנה את המצב. אגב, שלושים שנה פעל „מכתשים" בלא רשיון, הם קיבלו אותו רק לפני חודשים. קצת מוזר שדווקא משלא עמדו בהתחייבויות אקולוגיות מפורשות — זכו ברשיון, בינתיים, אתם מוזמנים לעקוף את נוה־נוי ולראות את המים הבאושים ומעוותי הצבע שנפלטים מן הצינור אל תוך הנחל. שימו לב גם לאשלים ולמוטציות המוזרות המתרחשות בצבעם ובצורתם. עם רמת מודעות לאיכות סביבה נוסח מדינות העולם השלישי — מי יודע, אולי נהפוך גם אנחנו, בקרוב, לקורבנות של מוטציות דומות.

„מכתשים" היא רק דוגמה אחת לתופעת ההזנחה. אתר התעשייה ברמת־חובב הוא דוגמה נוספת לפצצת־זמן אקולוגית מתקתקת. אין אשמים. או יותר נכון, כולם אשמים. האתר הוקם אחרי שמשרד הבריאות, משרד הפנים ועיריית באר־שבע אמרו „סטופ" למפעלים בבאר־שבע. נבחר אתר מרוחק כ־12 קילומטרים מבאר־שבע, והיום הוא משמש את תרכובות ברום, „מכתשים", „ספקטרום", „קופולק", „נגב כימיקלים", ואת האתר הארצי לטיפול בפסולת רעילה. פעם חשבו לטהר את רעלי כל המפעלים הללו ולהעביר את המים לחקלאות. אחר־כך התברר שהעניין יקר ולא זמין. גם אפשרויות אחרות נפסלו. נותרה האפשרות של היפטרות מהמים בבריכות אידוי, לשם כך צריך שטחי קרקע נרחבים.

האתר הוקם בשיטת האחא־לאפ. שטחי בריכות האידוי מעולם לא סיפקו את דרישות המפעלים ואת צורכיהם. מידי פעם גולשת הפסולת, קמה זעקה ופותחים בהקמת בריכת אידוי חדשה. אין שיטה, אין תכנון. אין גם רשות מוניציפאלית שרמת־חובב משתייכת אליה. האתר הוא יציר פרא, בלי אבא, בלי סמכויות. למפעלים שם יש דווקא מידה של רצון טוב להתגבר על המפגעים, אבל למנות רק מקצת צרותיהם — המוניציפאליות והבירוקרטיות — תהיה משימה בלתי־אפשרית. כך, למשל, לא אותרה במקום המועד לפורענות הזו, הקמת מרפאה, שתמומן בכספי המפעלים עצמם. זאת משום שהמקום, כאמור, לא שייך לשום רשות מוניציפאלית. מסמך מפורט שהוציאה החברה להגנת הטבע בעניין האתר אומר, בין השאר: "... המצב כיום חמור וילך ויחמיר בעתיד. אין מדיניות, אין תוכנית, הבעיות נפתרות באופן לא מקצועי".

נכון שהנושא רחוק מאיתנו כרחוק מזרח ממערב, משום־מה, אבל כדאי להזכיר ולו רק למען הפרוטוקול, גם את, הס מלהזכיר, הכור האטומי הסמוך לדימונה. על מה שמתרחש שם שום חברה להגנת הטבע לא תוציא תזכיר ושום משרד פנים לא יעמיד אולטימטום. נוח לסמוך על ממשלתנו הכול־יכולה, ששם — אין בעיות דליפה. אבל גם אם הכול מתנהל שם במאת אחוזי הבטיחות (יש דבר כזה מאה אחוזים?) אזי כדאי רק להזכיר שכמעט בשום מדינה בעולם לא שוכנים כורים אטומיים סמוך כל־כך לריכוזי אוכלוסיה. נכון שזה הכי רחוק (רחוק ממה?) שאפשר, אבל גם בדימונה ובירוחם גרים בני־אדם. גם ברביבים, גם בבאר־שבע.

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב
עורכת אחראית של עמודי הפנים: עמית אנטר

פרוזדור קצר לעצמאות

ההיסטוריון פרופ' [illegible] הרסגור: כדאי להעניק עצמאות לפלשתינים, לפ[illegible] שתושג בכוח

מאת שלמה סלוצקי

מי שינסה למצוא [illegible] אוטונומיה במישור [illegible] להסדרת עניינו של עם [illegible] תחת כיבוש, יתקשה לעשות [illegible] הן במאה ה־20 והן [illegible] יותר.

שאלנו את ההיסטוריון [illegible] מיכאל הרסגור מאוניברסיטת [illegible] אביב, על הלקח ההיסטורי [illegible] לחסיק, אם בכלל, [illegible] בנושא זה. תשובתו [illegible] משתמעת לשתי פנים: „[illegible] ללמוד הרבה מנסיונם של [illegible] ללמוד שזה פשוט לא פועל."

פרופ' הרסגור: „אולי [illegible] כאוטונומיות את המשטרים [illegible] האימפריה הרומית בעת [illegible] — כמו באזורנו — [illegible] מתערבים יותר על המידה [illegible] אלא בדרישתם את השלום [illegible] אבל המילה עצמה נולדה [illegible] ממקור שהוא חצי לטיני, [illegible]

„גם כיום יש שלל סוגים של [illegible] בעולם. באיים האזוריים, [illegible] לפורטוגל ומשתרעים על [illegible] קיימת אוטונומיה תרבותית [illegible] ואפילו רגל. בבלגיה יש [illegible] אזורים, שיש להם הנהלה [illegible] 1970.

„בספרד יש אוטונומיה [illegible] סיציליה — בה חיים 5 מיליון [illegible] היא אוטונומיה מאז 1948, [illegible] האוסט בצפון־מערב איטליה, [illegible] 200 אלף דוברי צרפתית. [illegible] אותם דוגמאות, ואחרות [illegible] היום, הוא שכל אחת קשורה [illegible] למדינה מסויימת ויש [illegible] זכות לבחור ולהיבחר [illegible] האזרחים באותן [illegible] בקבלתן או הקמתן, אך [illegible] מהיותם חלק של מדינה [illegible]

ניקח לדוגמה את הבסקים. [illegible] אוטונומיה ושילטון עצמי [illegible] אפשרות לטיפוח שפה [illegible] וניהול עצמי של רוב [illegible] לתמוך בפעולות הטרור [illegible] הבסקי, שמתעקש על עצמאות [illegible]

— אם כך, אלו אינן [illegible] רלוונטיות לישראל?

בהחלט לא, שהרי כאן [illegible] חשוב, ה„אוטו", שירדוף [illegible] לקבל את ה„נומיה". [illegible] והפלשתינים תושבי [illegible] לזו של אותם עמים, [illegible] האוטונומיה פרוזדור קצר [illegible]

ניקח כדוגמה את [illegible] בולגריה, סרביה [illegible] אוטונומיות תחת השילטון [illegible] ה־19. מאז 1887, [illegible] השילטון התורכי [illegible] ידה, החל תהליך של [illegible] והקמת מדינות עצמאיות [illegible]

„נראה לי שאלו [illegible] למה שמתרחש כאן. [illegible] עם כלשהו המעוניין לקבל [illegible] עצמו. יש עם פלשתיני [illegible] בעצמאות ולא [illegible] הממשלה, יצחק שמיר, [illegible] מציע לפלשתינים [illegible] לבסקים בחבל הארץ [illegible] הדבר הזה לא יכול [illegible] ונוכחים על הפלשתינים."

— אם כך, מה ניתן ללמוד [illegible] ההיסטורי בנושא האוטונומיה?

ראשית, ללמוד שזה [illegible] וכתוצאה מכך להיות [illegible] עצמאות לפני שזו [illegible] העצמאות אפשר להעניק [illegible] תוך הגדרת היעד [illegible] ומתן עם הפרטנר [illegible] מנהיגות ישראלית [illegible] דווקא היום לחוק [illegible] לפלשתינים. הם [illegible] להתמודד ביחד [illegible] המאיימות עלינו."

שמיר בטעם שולץ

מאת יהודה להב

עם מי רוצה מר שמיר לדון על תוכניותיו? — שאל שמעון פרס באחד מראיונותיו המרובים. והוא מנה אחד לאחד: ירדן מוכנה למשא־ומתן ישיר, אם ישראל תתחייב מראש להחזיר את כל השטחים, אם ישראל לא תתחייב מראש, גם אז מוכנה ירדן למשא־ומתן, אולם רק תחת „מטריה" בינלאומית, המצרים אינם מוכנים עתה לדון על תוכנית אוטונומית, אש"ף אמנם מוכן למשא־ומתן, אך עם מי?!

השאלה נועדה להיות רטורית, כלומר — שאלה שאינה מחייבת תשובה, כיוון שהתשובה עליה ברורה מאליה. הטיעון של פרס הגיוני לכאורה, ובכל זאת לוקה בהגיון, כי ביסוד שאלתו טמונה הנחת־יסוד, שיצחק שמיר מחפש פרטנר ממלא מקומו פרס: "עם אף אחד".

ראש הממשלה יצחק שמיר אינו רוצה לנהל משא־ומתן עם איש — לא עם הירדנים, לא עם המצרים, בוודאי לא עם הפלשתינים, יהיו אשר יהיו, אף לא עם האמריקנים ("לא נקבל תכתיבים מגורם שלישי"). הוא היה מוכן לנהל משא־ומתן עם מי שיתחייב מראש לקבל את תנאיו. כיוון שאין בעולם כולו גורם כזה, שמיר אינו רוצה לנהל משא־ומתן.

משיקולים תכסיסיים אולי לא יודה בכך בגלוי, אולם עובדתית זו עמדתו. ייתכן שהוא מוכן לנהל משא־ומתן עם גוש־אמונים. ייתכן גם, שלאחר שמאורעות השבועות האחרונים חשפו את המתנחלים כגורם שולי לחלוטין, חסר מישקל בעימות אמיתי, הרי יש סיכוי שבמשא־ומתן בין שמיר לבין הרב לווינגר תושג פשרה, ששני הצדדים יוכלו לחיות אתה. בצדדים אחרים למשא־ומתן אין שמיר מעוניין.

השאלה איננה, איפוא, עם מי רוצה שמיר לנהל משא־ומתן. פרס יכול להציג לשמיר (במידה מסויימת, גם לעצמו) שאלה אחרת: על מה הוא רוצה לדון? גם על השאלה הזאת תשובת שמיר היא: על לא כלום. לא על הגדרה עצמית. לא על החזרת שטחים, לא על פשרה טריטוריאלית, גם לא על אוטונומיה, כאשר מייחסים למושג זה תוכן משמעותי כלשהו.

כל ההצעות שהעלה שמיר באחרונה ("יוזמת השלום של ראש הממשלה", כגון ועידה על הפליטים, חידוש שיחות האוטונומיה, "אוטונומיה מואצת", פניות למובארק שיגלה "יוזמה מצרית" — כולן כאחת לא נועדו אלא להסיח את הדעת מאי־נכונותו לנהל משא־ומתן משמעותי. שהרי כל משא־ומתן בין המעורבים בסכסוך מחייב נכונות לפשרה, ויצחק שמיר ומחנהו דוחים כל פשרה. נקודה.

רוצה לומר — שמיר היה רוצה לשים כאן נקודה. ספק רב אם יצליח בכך. פרט לשוליים הסהרוריים של המחנה הלאומני בישראל למדו בשבועות האחרונים הכול — הפלשתינים, הירדנים, המצרים, האירופים, האמריקנים, גם הישראלים — לפחות לקח אחד: כי אם יניחו למצב הנוכחי להימשך, זה יהיה משחק בגפרורים ליד חבית של אבק שריפה. את העניינים חייבים להזיז. יש דרכים יותר יעילות ודרכים פחות יעילות. השיטה חשובה, אך העיקר אינה השיטה כי אם המטרה: להזיז את העניינים, ולא סתם להזיז, אלא להזיזם בכיוון של קירוב ההסדר. מישהו עוד ימצא, כי לשם כך אפשר, באין ברירה, להיאחז אפילו בהצעות שמיר.

מה ההבדל בין סתם אוטונומיה לבין "אוטונומיה מואצת"? אפשר להניח כי שמיר מתכוון לכך, שבתנאי אוטונומיה רגילה יינתן לתושבי שכם וחברון לטפל בסילוק האשפה מעירם ואילו בתנאי "אוטונומיה מואצת" יוכלו לטפל גם — אפילו — בענייני הביוב. אך יכול להיות, שלשמיר מצפות כמה הפתעות בלתי־נעימות. יכול להיות, שה"אוטונומיה המואצת" תחזור אליו כבומרנג ותכה בו. יכול להיות, שמישהו יטול את הרעיון ויצוק בו תוכן ממשי, רחוק מאוד מכוונותיו של המציע, ושמיר יתקשה להתנגד לו יותר מאשר לוועידה הבינלאומית, שהרי יהיה זה הרעיון המקורי שלו.

במקומו של שמיר לא הייתי ממהר לצהול על ששולץ דוחה בשלב זה את רעיון הוועידה הבינלאומית, מי יודע אם מבחינתו, החלופה לה לא תהיה גרועה יותר? מי יודע שמי שלא רצה הסדר עם הפלשתינים באמצעות ועידה בינלאומית, יקבל אותו באמצעות ה"אוטונומיה מואצת" בגירסתו של שולץ? מי יודע, אם לשמיר לא יהיו אלף סיבות להתחרט על ההצעות שהעלה בקלות־דעת שכזאת...

מכתבים לידיד

תנופת שולל

החיפוש הקדחתני אחר מוצא מדיני הוביל לתוכנית שנתפרה במהירות ומתוך נסיון לרצות את כל הגורמים. הניגודים שטמונים בה עלולים להכשיל פתרון מדיני

נפתלי היקר,

לפתע התחילה פעילות מדינית תוססת. נוצר רושם כאילו נשבר הקפאון והשלום הוא בהישג יד. תוכנית „האוטונומיה המואצת" תוגשם תוך כמה חודשים, וגם המשא ומתן על הסדר הקבע, כלומר על קביעת הגבולות הסופיים, יתחיל עוד השנה, בחודש דצמבר, מיד לאחר הבחירות לכנסת בישראל. עוד בטרם ננסה להעריך את משמעותם של המהלכים האחרונים, יש לקבוע את המניע העיקרי לתנופה הפוליטית, שעדיין נמצאת במסגרת דיבורים מעורפלים בלבד — ההתקוממות של העם הפלשתיני בשטחים.

עוצמת ההתקוממות הזאת והתמשכותה טרפה את הקלפים של ממשלת ישראל. הקונצפציה של הכוח, שאפשר באמצעותו להחזיר את המצב בשטחים לקדמותו, נכשלה לחלוטין. גם הניצים יודעים, כי נוצר מצב חדש בשטחים, וכי האלות לא יצליחו לשבור את נחישותם של הפלשתינים להשתחרר ממשטר של כיבוש. יצחק שמיר ואחרים טענו לא מזמן שכל עוד יימשכו המהומות לא נהיה מוכנים לעסוק בתהליך המדיני. והנה דווקא בעיצומן של המהומות התעוררו כל הגורמים הבינלאומיים, אך גם הישראלים, לחיפוש קדחתני אחרי מוצא מדיני. מבחינה זו אפשר לומר, כי הפלשתינים ניצחו במערכה הראשונה, אם־כי הם רחוקים עדיין מהשגת מטרתם העיקרית.

מבין ההצעות הרבות והמעורפלות שהועלו בימים האחרונים מצטיירת תוכנית המבוססת על „אוטונומיה מואצת". המשא ומתן על יישומה יימשך חצי שנה, ותחולתה תקוצר ל־4 שנים (מהסכמי קמפ־דייוויד דובר על 5 שנים). על התחלת המשא ומתן בדבר הסדר־הקבע (כלומר קביעת הגבולות הקבועים) ידונו כבר בדצמבר שנה זו.

לכאורה מדובר ב„קפיצת דרך" עצומה, אלא שבתוכנית זו, שנתפרה במהירות עקב האירועים ומתוך נסיון לרצות את כל הגורמים, טמונים ניגודים, שבבסוסו של דבר אי־אפשר יהיה להתגבר עליהם. נכון, שמיר מוכן לתמוך במהלך הזה מתוך הרצון הברור לקבור סופית את תוכנית הוועידה הבינלאומית. הוא מוכן אפילו לא להזכיר במפורש את הסכם קמפ־דייוויד (שממנו לקוח הרעיון של האוטונומיה), ביודעו שירדן אינה שותפה לו והפלשתינים דחו אותו על הסף. אך השאלה המכרעת היא, עם מי נדבר בעניין האוטונומיה? אפילו נרצה לדבר עם הפלשתינים — שהרי לא יעלה על הדעת לכפות את השיטה הזאת — אין לישראל כתובת פלשתינית. ממשלת ישראל דוחה כל משא ומתן עם אש"ף, ובאשמת ישראל לא קמה בגדה וברצועת עזה נציגות פלשתינית מקומית. שמא ננהל משא ומתן עם פלשתינים שימונו על־ידינו?!

אך נניח, כי תימצא נציגות כזאת, הרי אין כל סיכוי להגשמת הסכם על מתכונתה ומהותה של האוטונומיה. לא במקרה טורפדו בזמנו השיחות על האוטונומיה, שהתנהלו זמן רב בניצוחו של ד"ר יוסף בורג. ממשלת הליכוד ביקשה להפוך את האוטונומיה למעין מינהל עצמי, שיטפל בעניינים פנימיים, כמו שירותים מוניציפליים, כאשר השלטון בישראל יישאר שלטון כיבוש לכל דבר.

הליכוד, ובראשו יצחק שמיר, מתלהב מרעיון האוטונומיה רק בגלל הסתבכת שהוא מבטיח בפתרון המדיני הכולל והממשי. שיחות האוטונומיה יתחילו, והליכוד יוכל להתפאר במערכת הבחירות הקרובה, שהוא המוביל בהליכה אל השלום. מפלגת העבודה תאבד את סיסמת הבחירות העקרית שלה בהתמודדות עם הליכוד. כמה משרי המערך התבטאו אחרי ישיבת הממשלה האחרונה, כי הם תומכים במהלך המתגבש, ואינם נוקטים בגישה כתחית מפלגתית, שכן מדובר ב„שאלה קיומית" למדינת ישראל.

כאשר אני בא לבחון את „הבישולים" האחרונים נראה לי, כי כל השחקנים מעמידים פנים כאילו מדברים על אותה תוכנית עצמה, כאשר כל אחד מתכוון לפתרון אחר. ארצות־הברית למשל מנסה לרצות את שמיר. היא אינה עומדת היום על קיום הוועידה הבינלאומית ותומכת בהסדר ביניים נוסח האוטונומיה. אך בהצעה האמריקנית נאמר, כי בדצמבר, כאשר יתחילו השיחות על הסדר הקבע, תהיה גם „פתיחה בינלאומית" (במילים אחרות: ועידה בינלאומית). ואילו יצחק שמיר טוען, כי קיבלו את גירסתו, שאין לייחס חשיבות לצד הפרוצדוראלי, אלא לגשת מיד למשא ומתן על „המהות". המהות פירושה תנאי הסדר הקבע בין ישראל לבין ירדן והפלשתינים.

מנהיג הליכוד ממש נלהב לשיחות כאלה, כאילו יש לו ביטחון מלא, שבאמתחתו תשובות מהותיות שיביאו להסדר השלום. הוא סומך מאוד על ארצות־הברית ומבטיח, כי מעתה וושינגטון לא תפתיע את ישראל בהצעותיה. אך הוא מתעלם מן העובדה, כי הדוברים האמריקנים מזכירים עכשיו, כי העמדה האמריקנית לגבי הסדר הקבע מתבטאת בתוכנית רייגן משנת 1982. בעמדה של ארצות־הברית, לפיה ייכון השלום על בסיס של החזרת השטחים, כאשר הכוונה הברורה היא להחזרת יהודה, שומרון, רצועת עזה ורמת הגולן — לא חל כל שינוי.

הליכוד דוגל בשלמות הארץ, ואינו מוכן לסגת אפילו מדונם אחד של השטחים הכבושים. נניח מה יכול שמיר להציע להם פרט ל„שלום תמורת שלום" ובתוספת — אוטונומיה תחת שלטונה של ישראל?

איני מכיר שום פתרון סורי מעבר לבחירה בין המשך הכיבוש לבין החזרת השטחים, כשישראל תהיה זכאית במקרה האחרון לדרוש את כל הערבויות להבטחת בטחונה, כמו תקוני גבול, פירוז השטחים, ואולי אף נוכחות צבאית מוגבלת לתקופה מסויימת המוגדרת בהסכם. אם אין מחזירים את השטחים, הרי כל שלטון ישראלי יביא להתקוממות האוכלוסיה הפלשתינית.

לא מדובר בשום תנופה מדינית, אלא בנסיון להוליך שולל את דעת הקהל, כאילו ממשלה זו מסוגלת להוביל אל השלום. איני פוסל הסדר־ביניים, אם יש בו גרעיני אמת לגבי הסדר הקבע. אילו ממשלת ישראל היתה מצהירה, כי בכוונתה לדון בשיחות שיתחילו בדצמבר על נסיגת צה"ל מן השטחים, ייתכן כי הפלשתינים — והם היום הגורם העיקרי שעמו יש להידבר! — היו מוכנים גם להסדר־ביניים נוסח האוטונומיה. איני בטוח בזה נוכח מצבור האיבה בקרב הפלשתינים בעקבות האירועים האחרונים, אך יתכן שהיו מוכנים ליטול על עצמם את ההמתנה הנוספת לשחרור מן הכיבוש. אבל שמיר הוא סרבן החזרת השטחים. הפלשתינים לא יהיו שותפים לתבשיל שכל מטרתו לדחות את הפתרון. לא יעברו ימים רבים ויתברר, כי התנופה המדינית התפורה על הברכיים תתפוקק, ותחזיר אותנו לקפאון, שלתוצאותיו התמורות אנו עדים בימים אלה בשטחים.

בידידות,

מארק גפן

כורח פוליטי בהצתה מאוחרת

מאת שלמה סלוצקי

תת־אלוף (מיל.) אריה שלו, היום חוקר בכיר במכון ללימודים אסטרטגיים באוניברסיטת תל־אביב, ובעבר מלא תפקידים חשובים במינהל השטחים, נטה להאמין באפשרויות להיכנס לפיתרון מדיני באיזור, בדרך האוטונומיה, כפי שהוסכם בקמפ־דייוויד.

היום הוא חושב אחרת והשיחה נפתחת עם מי שחוזר בשאלה בנושא האוטונומיה.

אריה שלו פירסם עוד ב־1979, כאשר הנושא עמד במרכז העניינים, ספר „האוטונומיה, בעיות ופיתרונות אפשריים", וכן חקר את הבעיות הכרוכות בהקמת אוטונומיה פלשתינית והציע הסבים לפיתרונות. „במסקנות הספר כתבתי, שלהערכתי האוטונומיה תצא לפועל, מכיוון שעם כל הבעיות היא מהווה הכרח פוליטי לכל הגורמים המעורבים בנושא. היום, ב־1988, אני חייב לומר שטעיתי," אומר שלו.

— בספרך עמדת על מיספר בעיות העומדות כאבן נגף בהתקדמות לקראת מימוש תוכנית האוטונומיה, האם הן הכשילו את התוכנית?

„אותו ספר, אכן חקר את הבעיות העיקריות סביב האפשרות להקמת אוטונומיה, כמו בעיית הקרקע, המים, הביטחון והסמכויות. נדמה לי שהוצגו גם פתרונות אפשריות לבעיות אלו. אלא שכישלון המו"מ או הקפאתו לא היה תוצאה של חוסר אפשרות לעבור אחד או כמה מאותם מיכשולים בודדים, אלא תוספה של בעייה שורשית יותר."

— אתה יכול להצביע בראשי פרקים על כמה כיווני פיתרונות לנושאים הספציפיים שהצגת בספרך?

„לדוגמה, בעיית המים היא בעייה קריטית, מכיוון שמאגר המים התת־קרקעיים של ישראל ושל יהודה ושומרון, אחד הוא. הצענו מיספר פתרונות שכללו הקצבה גדולה יותר של מים לחקלאות באיזור האוטונומיה המיועדת, וכן ביצוע פרוייקטים משותפים להשגת מקורות מים נוספים, כמו הארכת הנילוס או כור להתפלת מים. פרוייקטים אשר בעצמם יכלו לתת תנופה כלכלית וביסוס פוליטי לתהליך השלום באיזור.

„אם יש כיום סיכוי כלשהו לאוטונומיה, זו תהיה רק כזו שתכלול את האנשים עם הקרקע" ■ ראיון עם תת אלוף (מיל.) אריה שלו, מהמכון ללימודים אסטרטגיים

כך גם הוצע פתרון — במסגרת האילוצים של מישטר האוטונומיה — לבעיית הקרקע. ההצעה בעניין זה דיברה על חלוקת הקרקע הלאומית, (שהרי לגבי הקרקע הפרטית לא קיימת בעייה) לשלושה סוגים:

● קרקע למועצת האוטונומיה, שתשמש לפיתוח הישובים והקצאת שטחים בעיקבות גידול האוכלוסיה או צרכיה.

● קרקע לגורמי הביטחון של ישראל באזורי ביטחון.

● קרקע לסמכות על, שבה ישתתפו ירדן, מצרים וישראל, והיא תחליט על אופן הקצאתה. אך אפילו שני פיתרונות אלו, אינם כדי ביצוע, אלא אם יש הסכמה בסיסית יותר על הפיתרון הסופי שמייעדים הצדדים לאותם שטחים שיכללו באוטונומיה."

מילת גנאי בעולם הערבי

— אז איפה בעצם ניכשלה האוטונומיה, כפיתרון ביניים לסיכסוך באיזורינו?

„הדבר ניכשל, משום שמצרים ראתה את האוטונומיה במתכונתה המורחבת וכפרוזדור לשילטון ערבי על השטחים, בעוד שממשלת ישראל ניסתה להשיג אוטונומיה במתכונת סמכויות מצומצמת, כפיתרון קבע, אם לא תתאפשר הטלת הריבונות הישראלית על השטחים, וסיפוחם בחוק.

כל אחד מהצדדים ניגש למו"מ על אופן מימוש האוטונומיה תוך קביעת

(המשך בעמוד 8)

סודאן, לדוגמה

בימים אלו, כשדוברי הליכוד עושים מאמצים להעלות מחדש את נושא האוטונומיה, ולא רק כשלב ביניים, אלא כפיתרון קבע לבעיית השטחים, רבות השאלות המתייחסות לדגם שמציע הליכוד לאוטונומיה זו, ואם יש לו דוגמאות נוספות בעולם.

הנסיונות להחיות את האוטונומיה הזכירו לי ראיון שקיימתי בתחילת יוני 1987 עם שר החוץ דאז, יצחק שמיר, כיום ראש הממשלה. באותה עת עלו שיחות האוטונומיה על שירטון, אבל שמיר המשיך להחזיק בנוסחה זו כנוסחה אפשרית לפתרון קבע. כאשר שאלתיו, כיצד הוא מתמודד עם מי שטוענים שגירסתו לאוטונומיה עלולה להביא למדינה דו־לאומית, הסביר שאין לחשוש מלהפוך למיעוט, מכיוון שתגיע עלייה המונית או שימצא פתרון אחר.

כאשר ביקשתי ממנו דוגמה קיימת לאוטונומיה במתכונת שהוא מציע לאיזור, השיב: „לדוגמה, שוויץ או סודאן. יש בעולם כמה סוגים שונים של קהילות פדרטיביות, המהוות בעצמן אוטונומיות". כאן שמיר קם ממקומו ופנה למפת העולם הגדולה שבלשכתו דאז, והמשיך בדבריו: „אני יכול להראות לך אי בדנמרק, שהוא גדול כמעט כמו מדינת ישראל, ושמהווה ניסיון לאוטונומיה שבו ביקרתי, כדי ללמוד לפני מיספר חודשים. בחבל הבסקים נלחמים על אוטונומיה, הכורדים נטבחו על־כך שדרשו, זאת, כפי שאתה רואה יש הרבה דוגמאות המבוססות כולן על עקרון אי־חלוקת השטח."

בשלב זה החלפנו תפקידים. „נראה, שהדבר נראה לך מסובך?" פנה אלי שמיר. „לא נראה שלך הדבר פשוט בכלל ועיקר..." עניתי. „נכון", השיב שמיר, „הדבר מסובך, אבל כאשר הגענו ארצה להקים את המדינה, ידענו שנצטרך פתרונות מסובכים לבעיות סבוכות".

ש.ס.

החלטות בדלת הקדמית... ובדלת האחורית

מאת אבשלום קווה

מועצת ההסתדרות הקי"ו מתכ־נסת היום בתל־אביב. שני נושאים עיקריים יעמדו על הפרק באולם רחב־הממדים של גני התערוכה: רפורמה במשטר הניהולי־אירגוני בקופת־חולים והרחבת האוטונומיה לשלושה איגודים מקצועיים. הנושא הראשון נכנס בדלת הקדמית, המכובדת במידה רבה, ואילו הנושא השני מוכנס בכניסה האחורית, בהתגנבות יחידים. מכל מקום, עבור פסי הייצור של העתיד, קופת־חולים והאיגוד המקצועי זקוקים לשולחן־ניתוחים. אולי מועצת ההסתדרות הנוכחית תענה על כך.

קופת־חולים איננה רק אוניית־הדגל של ההסתדרות; היא הלב המאפשר את החיות שלה. כיום ניצבת ההסתדרות בפני שוקת שבורה: השתתפות המדינה בתקציב קופת־חולים נסק משלושים אחוז, עד לפני עשר שנים, לעבר 2.5 אחוז עתה. הרפואה השחורה מעמיקה. הניפוח המנגנוני והביורוקרטיה הכבדה נותנים את אותותיהם, זרם הנוטשים את הקופה עולה על זה של המצטרפים.

לפני חברי המועצה תונח שורה של הצעות, אשר ישמשו ניירות מחייבים בוועידת קופת־חולים הקרובה, האמורה להתכנס בחודש מאי הקרוב.

בפרק הצעות־החלטה בנושא ארגון קופת־חולים וביזור נקבעו: ...הקופה תפעל באמצעות מועצה, שבראשה יעמוד יו"ר, והנהלה, שבראשה יעמוד מנכ"ל. המועצה תקבע את מדיניות הקופה בין ועידה לוועידה וההנהלה תבצע את המדיניות שהותוותה לה על־ידי המועצה. תפקיד יו"ר ההנהלה והמנכ"ל נתון עתה בידי אדם אחד. מאחר שקופת־חולים היא גוף עצמאי, להחלטה זאת יהיה תוקף מעשי רק לאחר ועידת קופת־חולים הקרובה.

להחליש יחסים מתוחים

סעיף נוסף קובע, כי האגף לביטחון סוציאלי בהסתדרות יהיה האגף האחראי על פעולות קופת־חולים ויפקח על ביצוע החלטות הוועדה המרכזת בכל הקשור לקופה. פרק נוסף, המשלים את הסעיף הנ"ל, עוסק בשינוי תקנון קופת־חולים: מועצת ההסתדרות מטילה על ועידת קופת־חולים לבחון שינויים בתקנון הקופה, המבטיחים את מעמדם ואת אחריותם של מוסדות ההסתדרות כלפיה ולהתאים את התקנון בכיוונים הבאים:

1. מוסדות קופת־חולים יפעלו בהתאם למדיניות הכוללת, הנקבעת במוסדות העליונים של ההסתדרות.
2. הוועדה המרכזת של ההסתדרות תהיה רשאית לעכב ביצועה של כל החלטה, שנתקבלה בכל אחד ממוסדות קופת־חולים הכללית, והנוגעת למהותה ולאופיה של הקופה כגוף הסתדרותי.

תשע הצעות כלולות בתחום שיתוף העובדים. זהו ניסיון להחליש את היחסים המתוחים, השוררים כיום בין הנהלת קופת־חולים לבין העובדים. השינוי העיקרי הוא הכנסת עקרון הרוטציה למערכת הניהולית של קופת־חולים.

סעיפים אלה ונוספים, אשר יעמדו על סדר היום ולהצבעה, מיועדים להוות בסיס לבדק־בית רציני בקופת־חולים הכללית. יש הסבורים, כי בלי תנופה תקציבית משמעותית כל שינוי תקנוני־אירגוני־ניהולי הוא כבחינת אחיזת־עיניים, הצהרות בלבד.

רפורמה בקופת־חולים והרחבת האוטונומיה לשלושה איגודים מקצועיים ידונו במועצת ההסתדרות הנוכחית. הסעיף השני מעורר כבר עתה סערת רוחות בוועד־הפועל

„שווים יותר" ו„שווים פחות"

שני הסעיפים היחידים הכלולים בפרק העוסק באיגוד המקצועי כבר גרמו לסערת רוחות בוועד־הפועל. משמעותו של הסעיף הראשון היא הרחבה בסמכויות האוטונומיה של שלושה איגודים מקצועיים: הנדסאים וטכנאים, מהנדסים ואקדמאים במדעי החברה והרוח. המזכ"ל קיסר הוא אשר יזם ודחף שינוי זה. יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, חיים הברפלד, קיבל זאת כמי שכפאו שד. אנשי מפ"ם זועמים והם זוכים לתמיכה בקרב חברים ממפלגת העבודה.

המצדדים קובעים, כי בהתחשב בהתפתחויות והשינויים הטכנולוגיים, אין מנוס מהרחבת האוטונומיה וחיזוק האיגודים לנוכח העלייה המאסיבית בכוחם של ועדים ארציים וועדים בכלל. המתנגדים טוענים, כי זוהי בכייה לדורות; דבר שיוביל באופן איטי להתפוררותה ולהיחלשותה של ההסתדרות. שתהיה בעתיד הלא רחוק פדרציה של איגודים מקצועיים. בשיחה פנימית של אנשי האגף לאיגוד מקצועי הטיח אחד המתנגדים החריפים להצעה, כי „המזכ"ל הזה מכניס לנו את העז הזאת. עוד כמה שנים הוא ילך לממשלה ואנחנו נצטרך לאכול את התוצאות של המהלך הזה..." אך הדבר החמור מכל, לטענת המתנגדים, הוא שצמרת ההסתדרות נותנת את ידה להפרדה בין איגודים „שווים יותר" ו„שווים פחות". לכך תהיה, כמובן, השפעה בהסכמי שכר ובתנאי עבודה.

מהלך מורייעיני

בישיבת סיעת המערך בהסתדרות שהתקיימה ביום שישי האחרון, הוסרה הצעה שלא להעלות את הנושא על סדר היום של המועצה. ברוב של 33 לעומת 18 נפלה הצעתו של יו"ר סיעת מפ"ם, אפרים זילוני. ההפרש הקטן מעיד, יותר מכל, על חוסר הנחת מן ההצעה. עד הרגע האחרון ינסו המתנגדים להכניס סעיף, אשר ינטרל משפטית את העליונות שבה יזכו שלושת איגודים אלה. „אם ירצו", קבע זילוני בדברי הסתייגותו מן ההצעה, „הם יצפצפו על חוקת ההסתדרות. אז בתי המשפט בארץ, אשר אינם נוטים חסד להסתדרות, ייהפכו סמכות עליונה". מזכ"ל הסתדרות עובדי המדינה, ראובן בן־עמי, טען כי צעד זה מורה על מדיניות של איפה ואיפה כלפי האיגודים.

נושא זה הועבר בבהילות מוועדה המכינה, מבלי שהדבר הובא לדיון אל הוועדה המרכזת, או אל הוועדה המתמדת או אל הוועד הפועל. נושא כה מרכזי מבחינת ההסתדרות והאיגוד המקצועי נכנס על בהונות רגליו, בהתגנבות יחידים, תוך ניצול מירבי של תנאי האפלה ואי־ידיעה.

יו"ר הוועדה המכינה, מאשה לובלסקי, אין הסבר דמוקרטי מדוע נתנה את ידה למהלך כה מורייעיני, המנוגד לכל צורך דמוקרטי־וולונטארי, שהוא כמוטו־שלדתו באושיות ההסתדרות. היא מגנה בלהט על החלטה, שלטעמה נעשתה על־ידי קיסר ברגע הנכון. היא מוסיפה כי זו אחת ההחלטות הגורליות החשובות, וכן ההיסטוריה תוכל לשפוט מי צדק.

מדוע החיפזון? האיום של המהנדסים והאקדמאים במדעי החברה והרוח לפרוש מן ההסתדרות שריר וקיים. העוד ...כנרון, או דחייתה, היו מחזקים את הגוף הקרוי קונפדרציה של איגודים מקצועיים גוף רעוע, שבו חברים ההסתדרות הרפואית, הסתדרות המורים העל־יסודיים, הסתדרות המהנדסים, הסתדרות המח"ר (אקדמאים במדעי החברה והרוח), עובדי המחקר במערכת הביטחון, טייסים. הרחבת האוטונומיה מונעת את הפרישה האפשרית ואת חיזוק החישוקים של הקונפדרציה. לעומת זאת, קיסר אינו יכול להרשות לעצמו, שבשנת בחירות תהיה פרישה. ככל הנראה, הוא מעדיף להתנגח עם מפ"ם עד שאולי זו תפרוש, במקום להתעמת מול מזכ"ל המהנדסים, יצחק ח. ומזכ"ל הטכנאים, זלמן שנקמן.

התומכים הנלהבים לצעד זה הם ראשי סיעת הליכוד, אשר נתנו לקיסר את ברכת־הדרך לפעולה זו. על מגש של כסף מוגשת להם ארוחה כלבבם. יש מי שעושה להם את העבודה.

ישראל קיסר. החלטה בתנאי האפלה

מרחב־מחייה מוגבל

מאת אליעזר בוכני

מועצת ההסתדרות עומדת להקנות בתקנונה אוטונומיה מוכתבת לאיגודים מקצועיים נבחרים, מהם אקדמאים ומהם סמי־אקדמאים. בטרם הכרעה, הרשו נא לי להסב את תשומת־לב התומכים במהלך המוביל למבנה הפרטיקי של האיגוד המקצועי, או אפילו של ההסתדרות, אל הידיים שעליהן הם יוצקים מים, ואפילו שלא במתכוון: על ידיים של אויבי ההסתדרות.

במאמרו, „להקים אלטרנטיבה להסתדרות", כותב דוד יוטן את הדברים הבאים: ... „לו היו מתקבלות ההצעות של הסתדרות העובדים הלאומית, הן היו מרוקנות את ההסתדרות מכוחה הפוליטי והארגוני, ומוליכות ליצירת קונפדרציה של איגודים מקצועיים, בה עשויים היו להיות מאוגדים כל עובדי ישראל לפי מקצועותיהם." (ההדגשה במקור).

„לו הליכוד היה מעמיד את העקרונות והתורה החברתית של זאב ז'בוטינסקי כאות המטרות הראשיות והמעשיות והיה נאבק על הגשמתם, יתכן שהיינו עומדים קרוב מאוד לאפשרות קיום הסתדרות עובדים אחת במדינת ישראל עם קורת־גג פדרטיבית של איגודים מקצועיים ייחודיים, המנותקים ארגונית מהמפלגות הקיימות...

„... להקים אלטרנטיבה: הסתדרות עובדים שתרכז את כל הכוח, עם מאות אלפים שיעזבו את ההסתדרות, ובזה גם ישברו את המונופולין שלה, המהווה את עיקר הכוח של „המערך" בבחירות לכנסת"... („חזית העובד", יולי 1987).

אם אמנם ראשי ההסתדרות והאיגוד המקצועי, המשכחים את ההצעה, רואים אותה כטובה, מתעוררת השאלה מדוע היא תקפה רק לגבי כמה איגודים שהם רוצים ביקרם. אם אמנם „האוטונומיה נועדה לאפשר מרחב־מחייה לאיגודים המקצועיים ולחזקם מול ועדי העובדים שבשטח", כדברי מזכ"ל ההסתדרות, פורסמו בסוף השבוע שעבר בעיתון יומי צריכים הן הסתדרות עובדי המדינה והן הסתדרות הפקידים להיות שבעי־רצון מהמהלך.

„אמל"—נסיגה בעיתוי מוצלח

מאת אורי הורוביץ

ההתקוממות בשטחים נתנה למנהיג אמל, נביה ברי, הזדמנות מצויינת לצאת מן ההסתבכות שאליה נכנס במחנות הפליטים בלבנון. ההסתבכות זו

לאחר שלוש שנים של התכתשויות, הסיר נביה ברי, מנהיג אמל, באקט חד־צדדי את המצור מעל מחנות הפליטים בדרום לבנון ■ אות הזדהות עם ההתקוממות הפלשתינית בשטחים?

החלה לפני כשלוש שנים, לאחר נסיגת צה"ל מלבנון, כשנוצר מאבק על שליטה בדרום המדינה.

באמצע ינואר הכריז לפתע נביה ברי על הסרה באורח חד־צדדי של המצור, שהטילו לוחמיו על מחנות הפליטים הפלשתינים במערב ביירות ובדרום לבנון. הוא הגדיר צעד זה כאות־הזדהות עם ההתקוממות הפלשתינית בשטחים כנגד מדיניות הדיכוי של ישראל שם. הכרזתו זו של ברי, שכאמור, לא נעשתה עקב הסכם מוקדם בינו לבין הפלשתינים, נתקבלה כהפתעה מסוימת על־ידי כל הצדדים, כולל לוחמיו.

אמל, שבשנים האחרונות נלחם בארגוני המחבלים הפלשתינים, בעיקר במחנות שליד ביירות ובמחנות שליד צידון וצור, יצא מרוב הקרבות כשידו על התחתונה. לוחמיו לא הוכיחו דבקות במטרה ונכשלו בנסיונותיהם לפרוץ למחנות הפליטים. יתר על כן, הם אף הפסידו מאחזים חשובים ממזרח לצידון — דבר שאיפשר לפלשתינים לשלוט על דרכי מעבר אסטרטגיות מכיוון צפון לדרום. משום כשלונם לפרוץ למחנות הטיל אמל מצור ממושך עליהם. אמצעי ההסברה הפלשתינים טרחו להציג מצור זה ברחבי העולם בצבעים קודרים במיוחד. הם טענו שכתוצאה ממנו סבלו תושבי המחנות חרפת־רעב, וכן שבקרב אוכלוסיית הפליטים השתוללו מגיפות שהפילו חללים רבים.

יש לזכור, שתנועת אמל, שנהנית מגיבוי סורי, שימשה למעשה כזרוע של אסאד נגד נאמניו של ערפאת בלבנון. אסאד לא היה מוכן שערפאת, אשר גורש ב־83 מטריפולי מבעד לדלת הראשית, על ידי־אנשי „חזית ההצלה הפלשתינית" (ארגונים פלשתינים פורשים, שנהנים מחסות סורית ושהקימו חזית שהתנגדה למהלכי ערפאת), יחזור דרך החלון ויכתיב לסורים מהלכים בלבנון. מה עוד, שלאחרונה ערפאת מחדש בריתות ישנות עם חלק מן הנוצרים בלבנון. הנוצרים סייעו לאנשי ערפאת, יחד עם השמאל בראשות מנהיג הדרוזים ואליד ג'ונבלט, ועם יריבי אמל בקרב השיעים, אנשי החיזבאללה — לחזור ללבנון.

ויכוח עקרוני

נביה ברי שהשכיל להבין שלא יוכל, בשלב זה לפרוץ, לחזור למצב המחנות והפליטים ולהשליט שם את מרות אמל, החליט לצאת עתה בכבוד מן המערכה. חלק מן המגזר הנוצרי בלבנון נבהל מן הצעד השיעי. דוברים נוצרים שונים, בתוכם דובר של תנועת הערבים הקיצונית, הזדרזו לפרסם הודעת־גינוי ואזהרה, שבה נאמר כי הרובים של הפלשתינים ושל השיעים יופנו מעכשיו כלפי הנוצרים. אלה, כמובן, ראו בהתכתשות הנמשכת בין הפלשתינים לשיעים דבר הפועל לטובתם.

הסרת המצור של ברי הצליחה לצבור תאוצה. ימים אחדים לאחר הכרזתו, החל ביצוע השלב הראשון, שבו הוסר המצור מעל מחנות הפליטים בורג'־אל־ברג'נה וסאברה ושתילה שבמערב ביירות. אש"ף אף הזדרז לברך על הצעד של אמל, אולם במהרה נוכח לדעת שבמקום השיעים נכנסים חיילים סורים „לפקח" על המחנות. בתחילה אף נעצרו מספר מחבלים נאמני־ערפאת.

ימים אחדים לאחר מכן החל שלב נוסף בהסרת המצור. הפעם, מעל מחנה הפליטים רשידייה, הסמוך לצור. בד־בבד מתנהל ויכוח עקרוני, בין אמל לבין הארגונים הנאמנים לערפאת, על החזרת המאחזים החיוניים ממזרח לצידון, שכבשו הפלשתינים מידי אמל בראשית הקרבות. אנשי ערפאת מסרבים עתה להחזיר מאחזים אלה בתואנה שאין הוראה מערפאת לפנותם. כמו כן, הם מביעים התנגדות להצבת כוחות סוריים, שיפקחו על צעדיהם. בינתיים מועלות גם הצעות שונות, בהן הצבת „כוח הפרדה", שיכלול דרוזים, כוחות מן החטיבה השיעית בצבא לבנון וסורים.

אף שברצועת הביטחון עוקבים אחר הסרת המצור של אמל מעל מחנות הפליטים בדרום, לא מתרגשים שם יתר על המידה. כנראה, שהיושבים שם מאמינים, כי בשלב ראשון לא נשקפת סכנה של מאמץ מוגבר להתקפות על אזורם, כתוצאה מן המצב החדש שנוצר. מה גם, שהמשקעים שנוצרו בין הצד הפלשתיני לבין הצד השיעי הם כאלה, שעלולים לגרום לניצוץ קטן להצית את התבערה.

יש גם לציין, שמעבר לאינטרסים הקיומיים הפלשתינים ושל השיעים כיום ההתפתחויות בעתיד תלויה גם בגורמים חיצוניים, שמשפיעים על הכוחות הפועלים... גורמים אלה כוללים את מערכת היחסים סוריה־אש"ף, ערפאת ואיראן, שבשלב זה לא ניכר בה שינוי ממשי.

תנועת אמל, שחיזקה את כוחה במקום מלחמת לבנון, ואשר מרגישה בעלת הבית בדרום, לא תתיר כנראה לפלשתינים לפעול בדרום כרצונם. בוודאי לא באותה מידה של חופשיות, שבה פעלו ערב מלחמת לבנון. אולם נראה, שאחרי שלוש שנים של התכתשות החליט ברי, שעתה, ערב הבחירות לנשיאות בלבנון, אשר אמורות להתקיים בקיץ הקרוב, יש דברים דחופים יותר לעשות בלבנון, מאשר להתכתש עם הפלשתינים.

כורח פוליטי

(סוף מעמוד 7)

עמדתו לגבי כל אחד מהנושאים הספציפיים, בהתחשב באיזו מידה הדבר תורם למימוש הפיתרון הסופי לבעייה, כפי שהוא רואה אותה לנגד עיניו. מצרים חתרה לסילוק השילטון הישראלי על האדמות הערביות, בעוד שישראל ראתה כיעד את מניעת „השלטון הזר" על יהודה שומרון ועזה, ומכאן שהציעה בעיקרון — אוטונומיה אישית ולא על השטחים בכללותם. הסתירה הזו, בין התפיסות השונות לגבי הפיתרון לבעיית השטחים, הביאה לקירור המו"מ על האוטונומיה בתחילת שנות ה־80 ולהקפאתו אחרי מלחמת לבנון."

— מדוע ישראל ומצרים לא יכלו להסכים על האוטונומיה לפחות כהסדר ביניים?

„תוכנית האוטונומיה אכן התקבלה בקימפ־דייוויד, בפירוש, כהסכם ביניים לקראת פיתרון סופי. אלא שמבחינתה של מצרים, שהותקפה קשות על־ידי העולם הערבי בעיקבות חתימת הסכם השלום עם ישראל, לא היתה אפשרות לקחת יותר סיכונים, אם ישראל לא תבטיח מראש פתיחות לפיתרון סופי, במתכונת זו או אחרת, שתבטיח שילטון ערבי על השטחים, וכערבות לכך לתת סמכויות רחבות למועצת האוטונומיה שעתידה היתה לקום.

את הנדיוניה הזו ממשלת ישראל לא הבטיחה למצרים מראש, דבר שהביא כאמור, לקיפאון במו"מ, ולהפיכת המילה אוטונומיה למילת גנאי בעולם הערבי."

— האם לדעתם פיתרון האוטונומיה החד־צדדית מהווה אפשרות ישימה, בהתחשב בכך שאין היום פרטנר לאוטונומיה מוסכמת על כל הצדדים?

„זו אפשרות בת־ביצוע מבחינתה של ישראל. זה אומר לפנות את המפקדים האזרחיים באיזור האוטונומיה, וכך לאלץ את ראשי האוכלוסיה המקומית לקבל תפקידים אלו על עצמם. אלא שבמצב הזה אני חושש, שבמצב הנתון — והדבר נכון לפני תחילת המהומות בשטחים, ובוודאי אחריהם — כל עמדת מפתח שנפנה תיתפס על־ידי אש"ף, והגורמים הקיצוניים בשטחים, מה שלא יוביל לתהליך מדיני הקשור לירדן, ובכך שאינני מציע ללכת בדרך זו."

— אם כן, אפשרות נואש להתנסות מתוכנית האוטונומיה, האם זו כבר איננה ישימה בשטחים?

„זו בהחלט אפשרות מסובכת לסרי, אך ברור, שאם יש סיכוי כלשהו לאוטונומיה, זו תהיה רק אוטונומיה שתכלול גם את האנשים, אבל גם את הקרקע."

מעשן חלול

מאת אבי בניהו

תשדירי שירות־צבאי...

ראש אכ"א, אלוף מתן וילנאי ● הצעות מפי פרסומאים

מזה זמן קיימת בצה"ל התחושה, כי הגיע הזמן שגם צה"ל יטפח את תדמיתו ואת תדמית המשרתים בו דרך טרטום תשדירי שירות בטלוויזיה ופרסומת ברדיו ובעיתונים.

„פורום ההסברה" של צה"ל בראשותו של ראש אכ"א, האלוף מתן וילנאי, קיים כבר מספר ישיבות בנושא זה ושמע הצעות מפי מספר פרסומאים וותיקים ומנוסים שקצרו הצלחה בשוק האזרחי. הללו קיבלו נתונים מצה"ל והוגדרה בפניהם בעיית תדמית הצבא. ישחזרו, נלהבים ומצויידים בפלקטים, הצעות לג'ינגלים ותסריטים לתשדירי שירות, עוד הרמטכ"ל הקודם, משה לוי, את ההולך בנימוק, כי אינו מעוניין ל„מסחור" את צה"ל. כל ההסברים של הפרסומאים ושל הקצינים הבכירים, התומכים ברעיון של שיטה דומה, הנהוגה בצבאות אחרים בעולם, לא הועילו.

בעת מתכוונים בצה"ל להציג שוב את הנושא בפני הרמטכ"ל, דן שומרון, בתקווה, כי יאשר את כניסת הצבא לתחום זה. למרות שבינתיים נכלמה בעיית תדמיות אנשי צבא הקבע באופן חלקי לפתות.

הפרסומאים (ביניהם אבנר כהן, יעקובסון ותמיר) הציעו לצה"ל בין היתר סיסמה קליטה כמו: „כל מ"פ יכול להיות סטודנט, אבל לא כל סטודנט יכול להיות מ"פ". מה יותר נכון מזה או למשל, תסריט לתשדיר שירות בטלוויזיה שנראה בערך כך: שני ילדים קטנים משוחחים בפינת רחוב. האחד הוא בנו של איש צבא קבע והשני בנו של איש עשיר. הילד העשיר מספר לבן הקצין, כי הם גרים בווילה, „ואנחנו בשיכון" עונה בן הקצין. „אבא שלי נוסע במרצדס" אומר העשיר. „ולנו אין בכלל אוטו" משיב בן הקצין. וכך הלאה תוך יצירת תהליך שבו מגיע כמעט בנו של משרת הקבע להרגשת נחיתות מול בנו של העשיר עד שלבסוף לאחר רגע של שתיקה „אבא שלך" וגומר.

אלה רק דוגמאות לטיפוח התדמית הפנימית של המשרתים בצבא ולגיוס טובים נוספים לשירות קבע. הגיעה העת שהרמטכ"ל והמטכ"ל יכירו בצורך של פרסום הצבא עם כרוכים אלה.

נימוק סמלי

מעניין כיצד הגיע ראש הממשלה, יצחק שמיר, למסקנה הנחרצת, כי „ליל הגילשונים" הוא הגורם העיקרי למהומות המתמשכות בגדה וברצועת עזה.

הנימוק הזה לא הועלה כלל אצל שר הביטחון או בצה"ל, והנה דווקא יצחק שמיר עושה מלאכתם של אחרים והופך את „ליל הגילשונים" לדגל וסמל עבור הפלשתינאים.

במערכת הביטחון לא אהבו את ההתבטאות הזו של ראש הממשלה וביקשו להזכיר, שהאירועים בשטחים החלו כחודש ימים לאחר „ליל הגילשונים".

„קודם אמרו, שזוהי תאונת הדרכים בעזה ואחר־כך הסבירו שזה כ"ט בנובמבר ועוד תאריכי איזכור של הפלשתינאים, ועכשיו תמוה הדבר, ששמיר קובע שהמחבל עם הגלשן הוא האחראי להתקוממות העממית. ואולי זו דווקא הממשלה, שהחזירה לשטחים כ־600 מחבלים בעיסקת חילופי השבויים שהפכו למנהיגי הסביבה, אולי זוהי הסיבה, על זה שמיר חשב?" שואל קצין בכיר בצה"ל.

שיחון

אז איך אומרים אלה בערבית?

קצין רפואה ראשי של צה"ל הפיק בחודש האחרון שיחון בערבית מדוברת לשימוש הרופאים הצבאיים הבאים במגע עם תושבים דוברי ערבית, בעיקר בשטחים.

בעיית השפה עלתה בעבר, כאשר הרופאים הצבאיים הצטרכו לטפל באוכלוסיה אזרחית, דוברת ערבית, ולמרות ההיעזרות במתורגמנים התעוררו קשיים ביצירת הקשר, דבר המקשה גם על האבחנה המדוייקת והמהירה, של הרופא והטיפול הנכון לחולה.

השיחון לרופא הצבאי, המורכב מ־44 עמודים, מקיף מגוון רחב של נושאים. ניתן למצוא שם שמות מחלות, חלוקת הגוף למערכות, שאלות שישאל הרופא את החולה, בתחום מחלות המין וגם בתחום הגניקולוגיה (ההריון והלידה) ורפואת השניים.

בעיה אחת יש לרופא הצבאי בשטחים עם השיחון: אין שם תרגום המילים הנפוצות: אלה, שבר, גבס, רימון גאז וכדורי גומי, פשוט אין. כנראה, שגם קצין רפואה ראשי הופתע מעוצמת המהומות בשטחים והיקפן.

- ברוך השם.	אִלְחַמְד לִלַּאה.
- תודה, תהיה בריא.	שֻׁכְּרַן, אַלְלָה יִשְׁפִיכּ.
- ממה אתה סובל?	שוּ בִּיוּגַעַכּ? (מִן אֵישׁ בְּתִשְׁכִּי?)
- מה לא בסדר אצלך?	שוּ פִּיהּ עַנְדַכּ?
- יש לי כאבים.	עַנְדִי וַגַע.
- איפה הכאבים?	וֵין לְוַגַע?
- איפה כואב הכי הרבה?	וֵין בִּיוּגַעַכּ אַכְּתַר אַשִׁי?
- האם לקחת תרופות נגד זה?	אַחַדְת דַוַא לַלְוַגַע הַאדַא?

קטע מתוך השיחון בערבית מדוברת לשימוש הרופאים הצבאיים ● כל שמות התחלואים חוץ משבר...

בכיר ולא מזוהה

הרמטכ"ל דן שומרון בחברת דובר צה"ל, תא"ל לפיד ● מונחים ואמינות (צילום: מאיר פרטוש)

כתבים צבאיים או כתבים המכסים איזורים, בהם פועל צה"ל, מרבים לעשות שימוש לצרכי ציטוט במונח „מקור צבאי בכיר" או „מקורות בטחוניים" וכו'.

חלק מהקוראים ודאי תמהים נוכח השימוש הגובר והולך במונחים הללו והדבר גורם גם לבעיית אמינות מסויימת, בעובדה שמשפטים משמעותיים, התופסים לעיתים כותרות ראשיות בעתונים, נאמרים מפיותיהם של „גורמים צבאיים בכירים" הבוחרים להעלים את זהותם.

באחת ההרצאות שנשא הרמטכ"ל, במהלך האירועים הבוערים בשטחים, ניכר היה עליו שהוא לא אוהב את השימוש שעושה התקשורת במונחים הללו. באחת ההזדמנויות אף התבטא דן שומרון באומרו, „כשאני קורא בעיתון „מקור צבאי אומר" אני זורק לפח כיוון שלא מעניין אותי מה אומר מישהו שמפחד להזדהות" (הציטוט על־פי זכרוני).

לא ברור אם זה בעצם של הרמטכ"ל על „המקורות הצבאיים הבכירים", המתבט־אים בעניין השטחים, או לאו אבל בכל מקרה, לפני זמן קצר פנו יועץ התקשורת של שר הביטחון ודובר צה"ל לנשיאות מועצת העתונות בבקשה, לאמץ את מסקנותיה של ועדה מיוחדת שקבעה לתקשורת כללים ברורים לשימוש במונחים השונים לצורך ציטוט אנשי צבא ומערכת הביטחון.

הוועדה בהרכב משה ז'ק (מעריב), זאב שיף (הארץ) והאלוף (מיל) עמוס חורב, המליצה לפני שנה על מפתח מונחים שעל פיהם תצטט העתונות את מקורותיה — שר הביטחון למשל, יקרא — „גורם בטחוני בכיר"; קצין צבא מדרגת אלוף־משנה ומעלה — „גורם צבאי בכיר", קצין צבא מדרגת אלוף־משנה ומטה — „גורם צבאי"; קצין בכל דרגה, שהוסמך לדבר לתקשורת — „גורם צבאי מוסמך" וכך הלאה.

פרידת הסופגניה

למרות שחג החנוכה חלף זה מכבר, ברצוני לשתף את הקוראים בלקחים ובחוויות של צעירי כפר חב"ד ממבצע חלוקת הסופגניות לחיילי צה"ל באוויר, בים וביבשה, בסיסמה: „ופרצת ימה וקדמה צפונה ונגבה".

מה שמדהים בדיווח הזה, המובא מביטאון כפר חב"ד, הינו היקפי הפעולה ומספר החיילים שקיבלו סופגניה מהרבי מלובביץ'. „המספרים מדויקים", אומרים אנשי חב"ד. ומפעם לפעם נדמה לי, שהם שולטים בצה"ל הרבה יותר טוב, מאשר אלה שבאמת צריכים לשלוט.

ומה יש לבטחון שרה לומר על הדיווח על היקפי מבצע סופגניה.

להלן הקטע מבטאון כפר חב"ד —

„צה"ל, אגף האפסנאות ואגף כוח־אדם, מרימים גבה בפליאה, הכיצד מצליח גוף שאינו מקצועי להשתלט על כמויות כאלה היקפים נרחבים?

„מבצע־סופגניה" בשמו המקוצר, במיגזר הצבאי בלבד, הקיף למעלה מ־180,000 חיילים מספרים מדויקים. כל חייל זוכה לקבל סופגניה חמה וטעימה, דמי חנוכה מהרבי, כוסית לחיים, ותפילין לקיום המצווה.

צה"ל — לרשותו אלפי חיילים, שתחום עיסוקם הבלעדי הוא אספקה. במרכז צעירי אנ"ש־חב"ד — מספר מצומצם של „חיילים". ששה בלבד. הרב יוסף יצחק אהרונוב, המנכ"ל הנמרץ, יכול לציין לשמחתו ...ושלושים הסניפים עם „נשק לכל חייל, באוויר, בים וביבשה. כוננות א', צריך להגיע ליעד. לא עצרו בעד אלפי חסידי ...את הרצון ומסירות הנפש לחשיבות המבצע ותוצאותיו.

בצה"ל יש תוכניות מגירה. כך מגיעים ליחידה הממוקמת על הגבול החימי עם ירדן, בים סוף, וכך מונקים אל־על ברכבים בירושלים, במורדות החרמון המושלג.

עם כל הערכה, כל הרכבים ואלפי החיילים, אין זה קל ופשוט להגיע לכל חייל בצורה הרחבה של צה"ל בכל הגבולות".

זוטרים לטיס

גם השנה יצאו כ־300 קצינים זוטרים ונגדים מצבא הקבע לטיולים קצרים באירופה, במימון הצבא.

„צוטר" זה, המוענק זו השנה השלישית, הוכיח את עצמו כחלק ממערכת הטבות ונורמת התייחסות של שלטונות הצבא כלפי הבנים הצעירים המוותרים או הדוחים תענוגות לטובת הפיקוד בצה"ל. מסתבר, כי טיול בן־שבועיים באירופה הקלאסית „עובר" היטב על הצעירים הרואים בזה מעין פיצוי ל„טיול הגדול", אותו הם נאלצים לדחות.

צה"ל מקפיד גם על תכני הטיול ומשלב במסלול גם ביקור במחנה ההשמדה בדכאו.

היציאה לטיול בחו"ל אינה מותנית כלל בחתימה נוספת לשירות קבע, גם קצינים צעירים, העומדים לסיים את שירותם בצה"ל, זוכים להערכה והוקרה ויוצאים לטיול באירופה. „איננו ממסחרים את ערך השירות בצה"ל ולכן לא מתנים את הטיול בתמורה כלשהי", אומרים באגף כוח אדם. כך מרגיש הקצין הזוטר שמתייחסים אליו ומעריכים את תרומתו, הוא מקבל תודה על מה שכבר השקיע ובדרך כלל, לאחר הטיול לאירופה, הוא גם מוסיף חתימה לשנת קבע נוספת.

את הקצינים והנגדים המצטרפים לפרוייקט „צה"ל טורס", בוחרים מפקדי היחידות על־פי קריטריונים שנקבעו יחד עם הסגל.

כעת בוחנים בצבא אפשרות לטייל עם הקצינים הזוטרים לארץ נוספת אשר מציעה טיולי ג'יפים וקצת ג'ונגלים, המהווים מעין תחליף לדרום־אמריקה או למסעות ההרפתקאות של הצעירים. מבדיקה שנערכה בצה"ל עולה, כי טיול כזה זול יותר מהטיול לאירופה, ובכל זאת האישור מהמטה הכללי מתמהמה מסיבות שונות. מדוע? אם העסק הוכיח את עצמו כמשפיע ותורם להרגשתם של הקצינים, או למה לא להתאימו לרצונם של הצעירים?

הקטל בדרכים — נמשך

הקטל בדרכים אינו פוסק. מדי שבוע שומעים את המספרים 10־8־7 הרוגים ועשרות פצועים קשה, וכל משפחה נפגעת היא טרגדיה. ההוצאות הכספיות מסתכמות במיליוני שקלים כל שנה (לנפגע ולמדינה), ואין סימן לכך שהדבר ישתנה. בזמנו היו משדרים בטלוויזיה, לפני „מבט", כמה שניות בהקשר לנהיגה נכונה, אך גם זה הופסק.

באחרונה התפטר איתן בן־יהושע, ראש המינהל לבטיחות בדרכים. בראיון לעיתונות טען כי שר התחבורה אינו מנהל את העסק כמו שצריך ומדובר בפיקות נפש. דבר חמור נוסף הוא כי ההכנסות והמשאבים כספיים הנגבים מהציבור (מאגרות דו"חות וכו') הם בסך 2.2 מיליארד ש"ח בשנה — אבל רק 200 מיליון חוזרים לציבור לצורך הבטיחות בדרכים. בפועל, אין כלל פיקוח על השימוש בתקציבים המועברים לרשויות המקומיות בסך 75 מיליון ש"ח.

המסקנה שלי על הקטל בדרכים היא מאד ברורה: הממשלה אינה עושה דבר רציני למניעתו. האחראים על כך הם משרדי התחבורה המשטרה ומע"ץ. מתי יהיה לקטל סוף? הדבר בידינו הוא, לא בעננים.

בטלוויזיה ראינו כמה השתתפו בישיבת מליאת הכנסת שהוקדשה לנושא — מספר מבוטל של ח"כים. בזמן הזה, כנראה, היו עסוקים ב„שיבוץ מקומות".

אורי שדה, חיפה

נסחף במליצותיו

אבא אבן הציע לשרים מן הליכוד לשבור בעצמם עצמות לערבים, במקום לומר לחיילים לעשות זאת. לא זכור לי שמר אבן התנדב, בתקופת מלחמת ההתשה, לבלות במוצבי החיילים לאורך התעלה. לעומת זאת, הוא לא התנגד שחיילנו יספכו שם את דמם, כתוצאה מקונספציה מוטעית שיש להתמקם על גדות התעלה במקום על הרכסים מאחור.

ובריו של אבן הנו, לדעתי, קריאה עקיפה לטובת הקריב חיילי צה"ל, ויש לבדוק אם המדינאי המלומד לא נסחף במליצותיו ועבר על החוק.

בנימין רוזביה, רעננה

צו"ק וצידקנות

שמעון פרס מציע לברוח מעזה. יעקב חזן מציע לברוח מיהודה ושומרון. יצחק בן־אהרון מציע להכניס את האו"ם שיפקח על ישראל. ואם בארוים נפלה פתדנות, מה יגידו אזובי הקיר כמו יוסי שריד, אלעזר גרנות, דדי צוקר.

אני חי את הימים הללו בהרגשה שגדולים וקטנים אינם מבינים את המצב הפשוט — מרוב חוכמתם. כבר במשלי מצאנו כתוב: „אל תצדק הרבה!" ישנו גבול של צדק, כאשר עוברים אותו הוא הופך ל„צידקנות", במובן השלילי של המושג.

חובה להבין שהאויב שאנו נלחמים בו הוא ערמומי ואכזרי ומנצל כל נקודות תורפה פנימיות מהותיות אצלנו, וכן במדינות העולם. הם החזיקו את הפליטים הפלשתינים 40 שנה במחנות, במקום ליישב אותם כבר מזמן במרחבי סעוריה, ליד מקומות קדושתם האמיתיים, מכה ומדינה. הם בזבזו את מיליארדי הדולרים שלהם על תימוש, מפעלי ראווה ונסיונות השתלטות על העולם הכלכלי כולו. את „אחיהם" היקרים הפקירו לחלוטין. עכשיו הם שולחים אותם ללא נשק מול צה"ל. ושוב, במקום שהם ילחמו את מלחמותיהם. התכסיסים משתנים, אבל האסטרטגיה נשארת, והיא בזויה ושפלה ואכזרית. גם, ובעיקר חברי מפ"ם ור"צ חייבים להבינה, אחרת ישלחו מחר את אלפי תושבי אום אל־פאחם בלי נשק למשמר העמק, את אלפי תושבי טירה בלי נשק לגבעת־חיים ואת אלפי תושבי נצרת בלי נשק למגדל העמק ולעפולה. אם וכאשר יראו שהיהודים בורחים ומפחדים, ומרגישים שאינם צודקים — אזי אפשר לסגור את העסק ולהסתלק מכאן לנצח.

לכן הכרחי להבין את התכסיסים הכלופים, הרשעות והאכזריות של האויב. פעם זה היה המופתי הירושלמי חאג' אמין אל־חוסייני, שישב אצל היטלר בברלין וחיכה שהצבא הגרמני יגיע הנה, ואז הוא וחבריו יעשו את הפיתרון הסופי ליהודת א"י.

עמי ליבנה, עין חרוד

בין ויזל לויזל

תוכנית „זה הזמן" בטלוויזיה היא חוויה אינטלקטואלית, לא מעט בזכות המראיין, רם עברון. בתוכנית האחרונה (26.1.88), בראיון עם קארול פולארד, אחותו של ג'ונתן, שכח את שמו של מזכיר הממשלה אליקים רובינשטיין, כנראה בגלל ההתרגשות שהקרינה בשיחה המרואיינת. בראיון אחר טעה, ובמקום אלי ויזל, חתן פרס נובל, אמר עוזי ויזל (המוסיקאי). הסיבה לטעות זו טמונה כנראה במומחיותו המוסיקלית של רם עברון (כעבר כתב ביקורות מוסיקליות ל„כותרת ראשית"). עם זאת, עברון הוא לא רק אינטלקטואל אלא גם בן־אדם.

יגל ברקאי, הזורע

בית חם

מעון חדש לנכים צעירים בגילה מעורר את בעיית התקציב מחדש. ליאורה, שנולדה עם פגיעה במערכת העצבים המרכזית, תצא מבדידותה. ביום ב' הבא ייערך מצעד הפרוטות

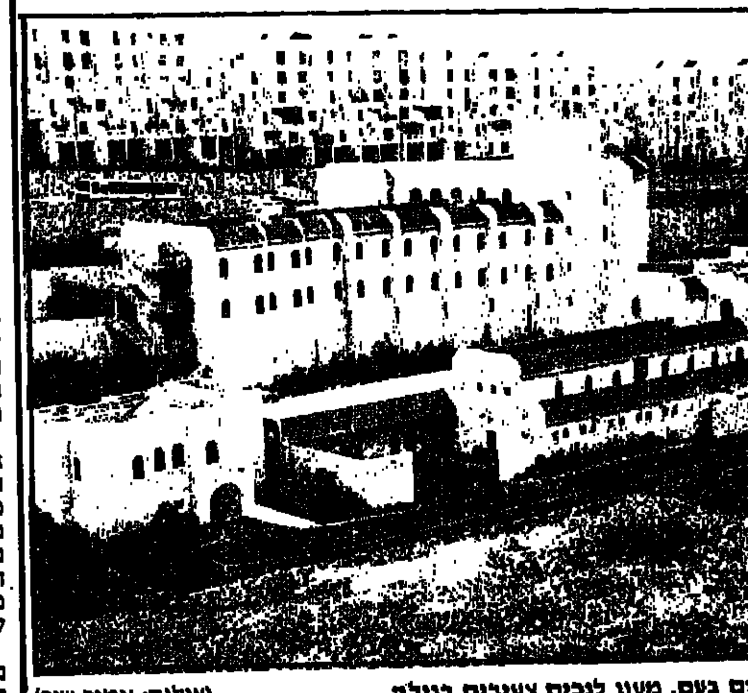

למתנדבים בעם. מעון לנכים צעירים בגילה (צילום: אמיר שור)

ליאורה זוסמן, בת 22, נולדה עם פגיעה במערכת העצבים המרכזית. הרופאים קוראים לכך "שיתוק מוחין" (סי. פי.). כתוצאה מכך אין היא יכולה להניע את ידיה ורגליה כמעט לחלוטין. את ימיה היא מבלה בכיסא גלגלים והיא מתגוררת בנכות סיעודית בשיעור של מאה אחוזים. במשך השנים הוחמרה נכותה. בגופה החלו להתגלות תנועות בלתי רצוניות, המונעות ממנה למקד את ראייתה.

עד לפני שנתיים וחצי למדה ליאורה בבית־הספר לחינוך מיוחד "אורנים", בקטמונים. עתה היא היה בבית הוריה, ללא מסגרת לימודים ותעסוקתית. הוריה מתקרבים לגיל שישים, וגם בריאותם אינה כשהיתה. אביה עובד מספר שעות קטן ביום, כדי שיוכל לסעוד את בתו. תוך שנים מעטות לא יוכלו ההורים לשאת בנטל הטיפול הרצוף בה.

כדי לענות על צורכי נכים כמו ליאורה, שהוריהם אינם צעירים, הקים אילי"ן, בסיוע ג'וינט ומשרד העבודה והרווחה, מעון לנכים צעירים, בגילה, שייפתח בסוף ינואר. הבניין היפהפה הוא בן שש קומות, והוא כולל אגפים למגורים, מטבחים, חדרי תרבות, מכבסה, מספרה, ומקלט. בהקמת הבניין, מספרת לי שושנה אורנן, מחנכת ותיקה מפעילות אילי"ן המרכזיות, הושקעו כ־4.5 מיליון דולר. הוא מיועד ל־70 נכים, בגילאי 18־35, שיתגוררו בו כל ימיהם. הקמת הבניין הושלמה לפני שנתיים ואולם משרד האוצר לא אישר הקצאת כוח־אדם להפעלתו, בהיקף של עובד אחד לכל דייר. בין הצעירים שיגורו בבניין יהיו דתיים וחילוניים, יהודים וערבים. החזקת צעיר בבית זה תעלה כ־1,000 דולר לעומת 900 דולר שעולה לציבור החזקתו בבית הוריו.

רגשותיהם של ליאורה והוריה מעורבים: הם שמחים שליאורה תצא מבדידותה, ותוכל להתקדם בלימודי הספרות שלה. מתנדבים קוראים לפניה סיפורים ושירים. במיוחד חביבים עליה שירי לאה גולדברג ונתן זך. היא התחילה ללמוד את דרכי השימוש במחשב והיא מצטיינת בלימוד השפה האנגלית, עד כי בטיפולים הרפואיים שהיא מקבלת ב"הדסה" היא מנהלת את שיחותיה עם הרופאים באנגלית.

מן הצד השני חוששים בני משפחת זוסמן כי יתקשו להביא את ליאורה הביתה לסופי שבוע ולחופשות, משום שהרכב שבו מחזיק האב הוא רכב נכים. כל עוד מצויה ליאורה בביתה מכירים משרדי הממשלה בהוצאות החזקת הרכב ובפטור ממסים. אך זכויות אלה לתנועה חופשית יישללו ממשפחת זוסמן כאשר תגיע למעון בגילה, בנימוק שהיא תצא מרשות הוריה.

חרף זאת מרוצים ליאורה והוריה מן השינוי הצפוי: במעון לנכים צעירים תתנהל פעילות תרבותית וחברתית, יהיו מתנדבים מתוך השכונה שיבואו לסייע, יעבדו במקום מרפאים בציבור ובעיסוק וייעשה נסיון לשלב את הנכים בחיי עבודה.

לרכישת ציוד מיוחד לנכים זקוק אילי"ן למשאבים ניכרים. דרושים מחשבים מופעלים על־ידי גלי קולו של אדם, מנופים להרמת הנכה ועגלתו, אסלות מיוחדות ועוד. ביום ב' (8.2.88) ייערך מצעד הפרוטות, שמטרתו לגייס מן הציבור כספים להפעלת רשת המוסדות החינוכיים והרפואיים הנתונים לאחריות אילי"ן.

הרפתקאה מוסיקלית

מייר פראיי וקטיה רה־ליאון / הסיפור המופלא של תווי הנגינה / הוצאת ר. סירקיס / רמת־גן 1987.

סיפור מופלא, מוסיקלי וחינוכי

לפני שנה התוודענו לחריקה, שיצאה להרפתקאה מוסיקאלית עליזה. באמצעותה מכיר הילד כלי נגינה עממיים, כלי נשיפה, מיתרים והקשה. אחיה של רודריקה, קליק, הוא גיבור הספר השני בסדרה להכרת חיי המוסיקה. קליק, הוא המספר, מתאר את חיי המלכה העגולה, החשה עצמה בודדה בארמונה, משום שאין לה בן־זוג. הרי היא היחידה המוסיקאלית הארוכה ביותר, בת ארבעים רבעים. בצר לה היא מזמינה את מר סולפג' הקוסם, אשר ממציא שני אבירים לבנים, בני שני רבעים. המלכה העגולה מנהלת תחרות בינה לבין שני האבירים הלבנים, אבל מעולם לא ניצח איש בתחרות. תמיד הגיעו יחד המלכה הלבנה והאביר השני.

מה שמתרחש אחר־כך מסבך את הילד: הקוסם סולפג' ממציא ארבעה יצורים שחורים בני רבע כל אחד, וכן תגי שמינית. התמונות הן יפות, אך סיפור העלילה מורכב מדי בשביל מי שלא למד תווים ומיותר בשביל מי שלמד. תווים אין מלמדים באורח תיאורי, אלא מעשי, דרך נגינה.

פצצת זמן

90 טון גאז בלב השכונה

- חברות הדלק והגאז מצפצפות
- משרד האנרגיה נטול סמכויות ויכולת
- כולם חכמים — אחרי הפיצוץ

אין אומדן מדוייק של הנזקים בשריפה שהיתה במוצאי־שבת במיתקני חברת "פזגז" בחוות המיכלים בקרית אתא — אומר מנכ"ל חב' פזגז, זאב אשכנזי. לדבריו, נשרפו שם 3 מובילים גדולים ו־5 משאיות, וניזוקו קשה שני מיכלים גדולים המכילים 90 טונות גאז בישול כל אחד. מיתקן המילוי נשרף כליל. כן נשרף מחסן של החברה, בו היו מאוחסנים תנורי חימום, מיכלי גאז קטנים ובינוניים לפקניקים ואביזרים אחרים. אומדן כספי, כאמור, עוד אין. נזק גדול — יש.

אשכנזי טוען, כי בניגוד לפירסומים, בוצע חלק מהמלצות מנכ"ל משרד האנרגיה והתשתית, ד"ר נתן ארד, שהוגשו לארבע חברות הגאז להן יש מיתקנים בחווה — פזגז, אמישראגז, פטרוגז וסופרגז. אם לא היו מבצעים חלק מההמלצות, אומר אשכנזי, היה קורה אסון כבד מאד.

לדבריו, החברות לא התנגדו לביצוע ההמלצות: הן לא עשו זאת כי לא היו להן כספים. באחרונה העביר מינהל הדלק סכום של כ־1.9 מיליון דולר לביצוע העבודות הדרושות. לפני שלושה שבועות נחתם הסכם בין חברות הגאז לקבלנים על ביצוע העבודה, וכבר נעשו עבודות מדידה ראשונות.

בתשובה לשאלה מדוע להחזיק חוות מיכלי גאז בתוך שכונה מאוכלסת הוא משיב, כי החווה הוקמה בקרית אתא קרוב לבתי הזיקוק, מהם מגיע הגאז למיכלים. בביקור שערך באחרונה בחו"ל ראה לדבריו חוות דומות בתוך שכונות מאוכלסות "ולא קורה בהן שום דבר אם שומרים על כללי הבטיחות". אשכנזי מעיר, כי חברות הגאז אינן אשמות בהקמת שכונות מגורים בקרבת חוות המיכלים.

שלמה אייזנברג, יו"ר ועדת הבניין והתכנון בעיריית קרית אתא, דוחה את דברי אשכנזי. לדבריו, מנכ"ל פזגז אינו מדייק. לפני 30 שנים כאשר החלו להקים את שכונות המגורים היו בחוות הגאז שלושה, אולי ארבעה מיכלים. עכשיו יש בה יותר מ־40 מיכלים, והם מגדילים ומפתחים אותה. להערכתו, התקלה לא הסתיימה עם כיבוי הדליקה.

תושבי קרית אתא נושמים כבר יומיים גאז בישול מסריח. לדברי אייזנברג, יש צורך בבדיקה חוזרת של 10 המיכלים השייכים לפזגז — אולי אחד מהם סדוק, אולי הצנרת מקולקלת. הסירחון נובע מחומר שמוסיפים לגאז בישול מטעמי בטיחות, המאפשר זיהוי דליפה ותקלה. הוא חושש, שאיזה זיק יעורר מחדש את הדליקה.

אייזנברג מזועזע ממה שקרה, וחושש שאם לא יינקטו צעדים רדיקאליים עלול לקרות אסון של ממש. הפעם זה נגמר עם שני פצועים קשה, הוא אומר, אך לנוכח גלי הצחנה אי־אפשר לדעת מה עלול לקרות מחר או מחרתיים. הוא מזכיר, כי גורמי הבטיחות — הכבאים מחיפה, שעליהם האחריות לבטיחות בפרברים, הוועדה שהוא עומד בראשה וועדת הבטיחות המקומית, ובראשם ראש העירייה יעקב בן דניאל — מזהירים כבר מספר שנים מפני האפשרות של תקלה בחוות מיכלי הגאז.

ד"ר נתן ארד, מנכ"ל משרד האנרגיה והתשתית, בדק את נושא [illegible] שנתיים והגיש המלצות לתיקון [illegible] חברות הגאז שהן בעליה של חוות [illegible] ההמלצות לא בוצעו.

עמית מור, עוזר שר האנרגיה, מגדיר את המצב כאבסורדי. לדבריו, [illegible] יש אחריות על כל מיתקני הגאז [illegible] אין לו סמכויות ביצוע, כי פזגז היא [illegible] של "פז", שהיא חברה ממשלתית [illegible] משרד האוצר. ההמלצות של ד"ר ארד [illegible] אומנם, אך לא בוצעו, [illegible] שהדליקה לא הסתיימה באסון גדול.

במשרד האנרגיה עסקו אתמול [illegible] בקרית אתא. הם מחכים לדו"חות של [illegible] הוועדות שהוקמו, כדי להסיק לקחים.

אייזנברג סקפטי ביחס ללקחים. [illegible] חברות הגאז לא יעבירו את החווה [illegible] והיא תמשיך להיות מוקד [illegible] לתושבים.

חיים מרגלית

השקל תוסף ב־10.7% בי[illegible]

בחודש ינואר 88, לראשונה זה שלושה חודשים רצופים, חלה עלייה בשער הנומינאלי והריאלי של הדולר. שיעור הפיחות הנומינאלי של הדולר, יחסית לשקל, היה 2.68%, שמשמעו שיעור ריאלי של כ־1.36% בהנחת רמת אינפלציה חודשית של 1.3%. זאת, לעומת תיסוף נומינאלי וריאלי של השקל כלפי כל המטבעות האירופיים. התיסוף הנומינאלי הגיע לשיעורים של מ־3.9% בפרנק השווייצי ועד ל־2.45% ביין היפאני.

סל המטבעות הכולל פוחת רק ב־0.12% נומינאלית, והמשמעות היא תיסוף של 1.17% ריאלית.

המגמה המנוגדת של שערי [illegible] החודש, יחד עם העובדה שהפיחות [illegible] בינואר 87 לא נכלל כבר ב[illegible] האחרונים, השפיעה על מגמת [illegible] במטבעות. שחיקת הפיחות של [illegible] ניכרת בכל המטבעות, במבט על [illegible] האחרונה.

מתוך קבוצה זו של המטבעות, [illegible] המטבע היחיד שהשיג פיחות ריאלי [illegible] לשקל ב־12 החודשים האחרונים, [illegible] 1.94% בלבד. לגבי הדולר חל תיסוף [illegible] 14.38%, המארק 8.43%, פרנק שוויצרי [illegible] ליש"ט 1.29% פרנק צרפתי 3.59% [illegible] בשנה האחרונה ביחס לסל (ללא [illegible] ינואר 88) — 10.7 אחוזים.

נסים הפסיד את הקרב על התקציב

התקציב לשנת 1988 אינו פותר שום בעיה. וההוצאה הבטחונית, הסעיף הגדול ביותר בתקציב, ממשיכה לגדול. כתוצאה המקומית, שהיא המעניינת מבחינת הנטל על התוצר המקומי, יהיה גידול של 4 אחוזים בהשוואה ל־1985 וגידול של 2 אחוזים בהשוואה ל־87. רבים לא מאמינים כי ניתן לאזן את התקציב, ואת הכלכלה, כל עוד הוצאות הביטחון יעמדו על הרמה הזאת.

הוצאות הביטחון בתקציב — 9 מיליארד ש"ח. לצורך כל ניתוח תקציבי, אין מקום לכלול במסגרת הכוללת את החזר הקרן של תשלום החובות. אין מחזירים את הקרן, רק מגלגלים את הגירעון לשנים הבאות. תשלום הקרן יסתכם בשנה הקרובה בכ־17.5, כלומר התקציב נטו הוא רק 38 מיליארד ש"ח. מתקציב זה מהווה הביטחון כ־37 אחוז.

קיימת בעיה נוספת בבדיקת הנטל הבטחוני: והוא החזר החובות לחו"ל על היבוא הבטחוני [illegible]. ב־1976 החזיר המשק 150 מליון דולר מגין האשראי האמריקאי, ושילם 123 מיליון דולר ריבית. ב־1988 יחזיר 168 מיליון דולר קרן, ועוד 940 מיליון דולר ריבית בגין חוב זה.

[illegible]

פנים זה לא קיים, אך ניתן לבצע מיון כזה. אז ורק אז נוכל לעמוד על הנטל הבטחוני האמיתי על המשק. נטל בטחוני כזה, מן החברות מתבטא בגובה המיסוי, בייקור עלויות העבודה כתוצאה מנטל מס כבד מרי, בקביעת שער הדולר ובעיוותים נוספים.

למעשה, למרות זעקות שר הביטחון כי הוא המקצץ הגדול והמספר הגדול, הוא לא קיצץ דבר, פרט לגבנון של מלחמת לבנון, ב־83־1982 גדל תקציב הביטחון כתוצאה מהמלחמה, התוספת קוצצה, אך גם זו לא במלואה. אם קיימת הקלה מסויימת בנטל הבטחוני, היא נובעת מגידול התוצר הלאומי הגולמי. זאת היא הדרך הבטוחה להקטין את הנטל הבטחוני. אך מזה נובע הפאראדוקס שכל עוד קיים הנטל לא נשאר כסף להשקעות, במשק ואין צמיחה. לכן הנטל לא קטן, אלא גדל.

הבעיה הבסיסית: הטיפול שוטף

[illegible]

ב־60־50 מיליון דולר, ויתר על [illegible] אולי ביותר מזה. לכן קשה [illegible] את בעיותיו הבסיסיות של [illegible] בכלים של הכלכלה השוטפת.

ביטול הלביא לא הקטין את הנטל

[illegible]

פירוק איננו תרופה להתפוררות

בימינו קשה לנהל מדיניות טרייד־יוניוניסטית, ובמיוחד בישראל. האיגודים יכולים להשיג תוספות שכר בשיעור של 10 אחוזים או 20 אחוז, למחרת יכולה הממשלה, במחי יד, לבטל ערך תוספות השכר ע"י ביצוע פיחות או ייקור המוצרים המסובסדים, או להעלות מסים עקיפים או אגרות. לכן כל מדיניות מקצועית יכולה להתבסס רק על קביעת הנחות מוסכמות לגבי המדיניות המאקרו־כלכלית. עם כל מגרעותיו של מבנה ההסתדרות הקיים, בכוחה לכפות על הממשלה מה שמכונה "עיסקת חבילה", שהיא הסכם על התנאים הכלכליים במשק. הסכם כזה אילץ את הממשלה לוותר, בעת מדיניות הייצוב, על הפעלת צווי החירום, לתת פיצוי (אם כי גמיש) על שחיקת השכר ובאחרונה אילץ את שר האוצר לדחות את ייקור המוצרים המסובסדים עד ל־1 באפריל.

איגוד מקצועי בודד אין בכוחו לנהל מדיניות כוללת, אלא רק לנסות לשמור על האינטרסים הספציפיים של חבריו.

קיים הטיעון כי תפקידה זה של ההסתדרות משרת יותר את הממשלה מאשר את העובדים, או נותן רק צידוק לעצם קיום המנגנון המרכזי, לעומת השכיר הבודד. תיאור מצב כזה איננו בלתי אפשרי, אך תלוי בביצוע המדיניות. כלומר, מה סוג הפשרה המושגת בסופו של דבר; האם הנהגת ההסתדרות, באמצעות מו"מ מרכזי, הצליחה או נכשלה למצות את התנאים המרביים לטובת העובד. אולם הדוגלים באיגודים מקצועיים בלתי תלויים חייבים להשיב בנקודה זו, איך הם ימנעו את שחיקת הישגי העובדים המושגים על־ידם באמצעות מדיניות ממשלתית בתחום המאקרו.

קיסר העמיד על סדר היום של מועצת ההסתדרות מתן אוטונומיה לשלושה איגודים חזקים. הוא מנסה לשמור על אחדות ההסתדרות ע"י חיסון פעיל, כלומר הזרקת חיידקים מוחלשים של המחלה כנגד המחלה עצמה, שהיא פרישת האיגודים החזקים והיפרדותם מההסתדרות. היה צריך לתת עדיפות לחיסון הסביל, כלומר חיסון באמצעות נוגדני המחלה, אך קיסר ולובלסקי לא מצאו עדיין את התרופה הנאותה. לכן העדיפו פיתרון זה, שהוא משאת נפשם של הימין והמעסיקים. אין בכך צעד לדמוקרטיזציה של ההסתדרות או בנייתה מלמטה, אלא העברת מרכז הכוח מביורוקרטיה של הוועדה המרכזת לביורוקרטיה של איגודים מקצועיים.

אין כל ביטחון בכך שהחיסון, במקרה הזה, איננו מסוכן בדיוק באותה מידה כמו המחלה עצמה. אי־אפשר להילחם נגד התפוררות ההסתדרות ע"י פירוקה. במצב הנוכחי, של ממשלה בעלת סמכויות בלתי מוגבלות בתחום הכלכלי והסרת מעצורים, יש צורך במדיניות מקצועית כוללת, שתוכל לעמוד מול הממשלה. יש לבנות את המדיניות הכוללת מלמטה, על בסיס שאיפות חברי האיגודים המקצועיים. יש למצוא את המודוס ויוונדי בין היכולת לעצב מדיניות כלכלית כוללת ותביעות ספציפיות, אך אסור לוותר על היכולת להתמודד מול המדיניות הכלכלית של הממשלה.

צבי טימור

הממשלה מכרה את "פז" ב־95 מיליון דולר

ממשלת ישראל, המחזיקה ב־78 אחוז ממניות חברת הנפט "פז", מכרה אתמול את כל מניותיה לג'ק ליברמן, בעל חברת ג'יי.ג'י.אל ממלבורן, אוסטרליה, תמורת 95 מיליון דולר.

בהודעה שפירסם אתמול שר האוצר משה נסים הוא הדגיש, כי הכספים שהתקבלו מיועדים להקטנת החוב הלאומי, ולא ישמשו בשום אופן להגדלת התקציב. השר הביע את שביעות רצונו מהעיסקה, בציינו שהוא צעד חשוב במימוש מדיניות הממשלה למכירת חברות ממשלתיות לידיים פרטיות ולמשיכת משקיעים זרים לישראל.

ג'ק ליברמן אמר לאחר חתימת ההסכם, כי הוא שבע־רצון מרכישת החברה המובילה בתחום האנרגיה, וכי הוא מקווה שיוסיף וישקיע בארץ. ג'יי. ג'י. אל היא חברת אחזקות אוסטרליה בבעלות ליברמן, העוסקת בשיווק ומכירות, כגון יבוא רכב, ובבעלותה גם מפעלי טקסטיל ומזון. את המו"מ בשם הממשלה ניהל זאב רפואה, מנהל רשות החברות הממשלתיות. הממשלה החזיקה עד אתמול 75 אחוז ממניות "פז". היתרה היא בידי גד זאבי, איש עסקים ישראלי.

אברהם אגמון, מנכ"ל חברת "דלק", אמר כי חברתו פנתה למשרד האוצר ולרשות החברות הממשלתיות בהצעה לרכוש את "פז". בהצעתם צויין, כי הם מוכנים לרכוש את "פז" ולאחר את שתי החברות, ולמטרה זאת הם מוכנים לשתף בעלי הון מקומיים ואף מחו"ל. אגמון ציין, כי הם לא זכו אפילו בתשובה על הצעתם.

בחברת "פז" שררה אתמול עצבנות. אחד מבכירי העובדים אמר, כי העובדים פנו לממשלה בהצעה לרכוש את חלקה של הממשלה בחברה, ולא זכו למענה. הם הוסיפו כי אינם רהיטים שאפשר להזיז, וכי על הרוכש, ג'ק ליברמן, לנהל מו"מ עם נציגי העובדים כדי להבטיח את זכויותיהם.

"פז" הינה ממשיכה חברת "של" הבריטית, ששלטה במשק הדלק בארץ בתקופת המנדט הבריטי. בשנות ה־50 רכשה הממשלה את "של" המקומית במחיר סמלי. החברה הבריטית היתה מעוניינת להסתלק מישראל, מפחד החרם הערבי. שר האוצר דאז, לוי אשכול מכר 50 אחוז מחברות "של" במחיר אפסי לאיש העסקים הבריטי אייזיק וולפסון. אשכול הסביר את המכירה בתקווה שוולפסון, כאזרח בריטי, יוכל לרכוש נפט עבור ישראל ממדינות עוינות. אז הוקמה חברת "פז", שכיום היא חברת הדלק הגדולה בארץ ומהווה 45 אחוז מהשוק. בבעלותה 200 תחנות דלק ורכוש גדול בנכסי דלא ניידי. לפני מספר שנים רכשה הממשלה בחזרה את החלק שהחזיקו יורשי וולפסון.

חיים מרגלית

גלגלי הבורסה

ביקושים למניות ההסדר בעקבות השיפור בדולר

בהשפעת השיפור שחל בדולר בעולם [illegible] אתמול הביקושים למניות ההסדר [illegible] 8.7 מיליון ש"ח, בעוד ההיצעים בהן [illegible] בכ־62 אלף ש"ח. 20 עלו ואף [illegible] לא ירד.

[illegible] מניות התעשיות היתה מגמת ירידה, על [illegible] ביקוש מסויים. הביקושים הסתכמו [illegible] 2.1 מיליון ש"ח וההיצעים בכ־2 מיליוני [illegible] עלו 79, לעומת 174 שירדו ו־159 [illegible] ללא שינוי.

[illegible] אגרות החוב היתה מגמה מעורבת. [illegible] קרנות הנאמנות הוציא אתמול הציבור 5 [illegible] ש"ח.

[illegible] המטבעות ירד אתמול ב־0.14 אג', [illegible] ש"ח, בעוד שער הדולר היציג עלה [illegible] ש"ח. דולר נוסעים — 1.8696 ש"ח [illegible] השחור נע בין 1.67 ל־1.68 ש"ח.

[illegible] נמשכה אתמול עליית הדולר ל־[illegible] מ"ג, 1.382 פר"ש, 5.7055 פר"צ או [illegible] יין יפאני. הליש"ט ירדה ל־1.751 [illegible] עם התחזקות הדולר חלה אתמול בבוקר [illegible] נוספת במחיר הזהב ל־453 דולר [illegible] בהונג־קונג ו־452.5 דולר לאונקיה [illegible].

[illegible] בבורסות טוקיו היו אתמול עליות שערים [illegible] לשרות מימוש רווחים. בבורסת הונג־[illegible] היו ירידות. בבורסות אוסטרליה היו [illegible] שערים נוספות בגלל ירידת מחיר [illegible] בבורסות מערב־אירופה הוגדרו שלבי [illegible] ראשונים כ"שקטים", בציפיות [illegible] להתאמת שיעור הריבית בין ארה"ב [illegible] גרמניה.

[illegible] במניות לפני הצהריים [illegible] עליות בין 0.2% (נכסים ובנין) ל־1.0% [illegible] ישראלי וקופסאות פח) לעומתן נעו [illegible] בין 1.0% (אי די בי פת"ח) ל־3.0% [illegible].

[illegible] במשתנים אוה"צ לא נרשמה אף [illegible] שער אחת. 2 שערים נשארו ללא שינוי [illegible] כל נדל"ן ופולגת ב'). כל השערים [illegible] ירדו. הירידה הגדולה ביותר — ב־4 [illegible] היתה בהסנה. המחזור הגדול ביותר [illegible] אלף ש"ח — היה בדיסקונט השק' [illegible] ירידת השער ב־1.75%. מדד המניות ירד [illegible].

[illegible] התעשיות בלטה הירידה ב־[illegible] פלק אופ' 2, ב־10.1% ירדו: קרדן 5 [illegible] ב־10% ירדו לומיר 1, אלקו 025 ש', [illegible] נחבת סרום, ת.ג.ל. 1, חירון 1. [illegible] עלתה סקאגריה ב־15%. ב־10% עלו: [illegible] 1, הגורן, דיקסטר ונקה. מכל [illegible] עלו 13 ב־5% ויותר ו־66 עד 5% [illegible] ירד 145 עד 5% ו־25 יותר מ־5%.

במניות ההסדר שפדיונן ב־1988 נרשמו רק עליות שערים, שנעו בין 0.2% (פועלים מ', דיסקונט א' ואי די בי רג') ל־2.4% (פועלים מב'). תשואותיהן השנתיות נעו בין 12.81% (הפועלים מבכ') ל־14.89% (כללי א').

במניות ההסדר שפדיונן ב־1989 היו רק עליות שערים, שנעו בין 0.1% (לאומי) ל־0.8% (פועלים מ' ומזרחי ע"ש). תשואותיהן השנתיות נעו בתחום 9%.

במניות הבנקים המסחריים שמחוץ להסדר עלו אוה"ב ב־0.5% ופי בי ב־0.3%. לעומתן נעו הירידות בין 0.9% (כללי מ"ד 1) ל־10.1% (הספנות 05).

במילווה קצר מועד נעו התשואות השנתיות בין 16.15% ל־19.10%, תוך מחזור של כ־33.1 מיליון ש"ח.

"כור הנפקות" מינתה את יורם גלאון ושמאי מיטלמן כמנהלים מקרב הציבור, לאחר שבחירתם אושרה על־ידי הוועדה לטיפול בדירקטורים מקרב הציבור. מינויים של מנהלים אלה יחודש מדי שנה במשך חמש שנים.

"המסלול תעשיות (נתניה)" דיווחה על רווח מותאם של 544 אלף ש"ח במחצית השנה שנסתיימה ב־30.9.87, לעומת כ־101 אלף ש"ח בתקופה המקבילה ב־1986.

"תעשיות אבן וסיד" דיווחה על רווח נקי של 840 אלף ש"ח לשנת 1986, לעומת רווח נקי של כ־3.5 מיליון ש"ח בשנת 1985.

אלחנן הורוביץ

מבזקים כלכליים

תערוכת שיפוצים

■ תערוכה וכנס בינלאומיים ראשונים בסוגם, המוקדשים לנושא השבחות ושיפורים של ציוד ומערכות בתחום הצבאי והאזרחי, יתקיימו השנה בישראל. האירוע, המתוכנן לחודש דצמבר בירושלים, "אפגרייד 88", אמור לרכז סביבו מאות קניינים מחו"ל, ממדינות מפותחות וממדינות מתפתחות באפריקה, דרום־אמריקה ואסיה. ישראל ידועה בעולם כמדינה המצטיינת בשימוש יעיל של ציוד ומערכות, ובמאמץ מתמשך להכניס בהם שיפורים ברמות גבוהות. נושא ההשבחה והשיפורים של מערכות קיימות הפך להיות יותר ויותר דומיננטי. הלחצים הגוברים בארץ וברחבי העולם על התקציב הביאו קניינים להשיג את הציוד או המוצר המבוקש בתהליך מוזל מאד, ללא בירוקרטיה ולרוב בעלות נמוכה משמעותית ממחיר רכישת פריט או מערכת זהה חדשה. התערוכה, המאורגנת ע"י עדין טלבר ויוסף רום, תקבל גיבוי ותמיכה מהתעשייה וממוסדות ממלכתיים וציבוריים.

4.7 מיליון ניכויים

■ בהמשך למבצע ניכויים ארצי שנערך ע"י נציבות מס הכנסה לאיתור מעסיקים שאינם מדווחים ומעבירים את הניכויים משכר עבודה ששילמו לעובדיהם, נעצר יוסף כהן, מנהלו האדמיניסטרטיבי של בית החולים "ביקור חולים" ובית החולים לחולים כרוניים בירושלים. בחקירתו לפני חוקרי מחלקת החקירות של מס הכנסה באיזור ירושלים והדרום התברר, כי לא הועברו ניכויים משכר עבודה ששולמו לעובדי בתי החולים מאפריל 1984 עד אוגוסט 1987, בסך כולל של 4,727,887 ש"ח. כהן הובא למעצר ושחרור בערבות לפני השופטת מרים נאור, שופטת בית משפט השלום בירושלים, שהחליטה לשחררו בערבות עצמית בסך 100,000 ש"ח.

קטן אך מרוויח

■ הרווח הנקי של בנק עליה־לאומי בשנת 1987 הסתכם בסך 1.8 מיליון ש"ח, לעומת רווח של 254 אלף ש"ח אשתקד. הרווח מפעולות לפני מס הסתכם ב־4.7 מיליון ש"ח לעומת 2.3 מיליון בשנה הקודמת, גידול של 108 אחוז. התשואה נטו על ההון העצמי הסתכמה ב־14 אחוזים. מהבנק נמסר כי בוצעו כל ההפרשות הדרושות לחובות מסופקים כשהבנק פועל על בסיס שמרני. בנק עליה־לאומי הוא אומנם קטן בכלל המערכת הבנקאית, אך הגידול הרב שלו ברווח מעיד על רווחיות טובה, הצפויה בכל המערכת בסיכום שנת 1987. (מ.ש.)

תעשיינים להולנד

■ משלחת תעשיינים ואנשי עסקים תצא בראשית חודש מרס להולנד, כדי למצוא פרוייקטים לשיתוף פעולה טכנולוגי ותעשייתי לשתי המדינות. הביקור אורגן על־ידי התאחדות התעשיינים ובראשה יעמוד המרכז הראשי של משרד התעשייה והמסחר, יגאל ארליך. המשלחת, שתייצג כ־20 פירמות תעשייתיות, תשהה בהולנד שלושה ימים, כאורחת רשמית של ממשלת הולנד ולשכת המסחר ההולנדית.

השבוע בשוק הסחורות

היהלומים ייסחרו בבורסה

"קומקס", בורסת הסחורות הניו־יורקית, בוחנת את האפשרות לערוך חוזה סטנדרדי למכירה עתידית של יהלומים. הבורסה ערכה טיוטת חוזה בת שבעה עמודים והפיצה אותו לשם קבלת הערות והצעות. החוזה המוצע אמור לכלול יחידה של עשרה יהלומים עגולים בליטוש "בריליאנט", שיהיו בצבע מסויים ובעלי צלילות מסויימת, וכל אחד מהם יהיה בגודל מינימאלי של 1.01 קאראט. אם יונהג החוזה, תהיה "קומקס" הבורסה היחידה בעולם שתסחר ביהלומים בדרך בה נסחרות סחורות כמו נפט גולמי, זהב ותבואות. ההתפתחות הזאת עשוייה להשפיע על המחירים הסיטוניים והקמעוניים של יהלומים.

סוחרי יהלומים אמריקניים מתנגדים לרעיון. לטענתם, לכל יהלום יש ייחוד משלו, ולא ניתן לסחור ביהלומים בשיטה המוצעת. לעומתם אומר מרטין רפפורט, מתווך יהלומים שזה מספר שנים מפרסם מחירון ליהלומים, כי "יהלומים הם סקסים, אבל צריך להוריד אותם מהעננים".

זהב: מחיר הזהב שקע השבוע ב־$8.20, ל־$469.3 האונקיה, עם התגברות הסימנים שלא צפוייה בעתיד הקרוב התחדשות האינפלציה. ירדו גם מחירון פלטינה וכסף.

נחושת: הירידה במחיר הנחושת נמשכת זה השבוע השלישי. ממחיר השיא של 1.46 דולר לפאונד ב־31 בדצמבר, ירד המחיר לאספקה בחודש מארס ל־96.2 סנט. התפתחות זו התרחשה לאור עלייה נמשכת מאמצע 1987 עד סוף השנה, שבמהלכה מחיר הנחושת כמעט הוכפל. סיבת הירידה — הצטברות מלאים של נחושת בידי צרכנים.

הסוכר: מחירי הסוכר ירדו בעקבות ביטולי חוזים על־ידי ספקולנטים. לדעת מומחים, התבססה עליית המחירים של השבוע שעבר על הציפיה שבריה"מ, הודו וסין ייכנסו לשוק כקונות, ומשהתבדו הערכות אלה התמוטט השוק כבניין קלפים. אחד הגורמים לירידה היו הידיעות כי יבול הסוכר של בריה"מ גבוה מהצפוי, והוא עשוי להגיע ל־10־9 מיליון טונות, לעומת 8.7 טונות בשנה שעברה.

נפט: מחירי הנפט הגולמי ירדו בראשית השבוע. אולם בעקבות דברים שאמר נשיא אופ"ק חילוואני לקמן, התעוררה ציפייה שאופ"ק תבלום את תפוקת הנפט העודפת, והמחירים עלו.

תבואה: בראשית השבוע עלו מחירי התבואה. בעקבות ידיעות כי סין רכשה 300,000 טונות של חיטה אמריקנית מסובסדת ומצרים רכשה 137,000 טונות. לאור ידיעות כי בריה"מ קנתה באחרונה חיטה מארגנטינה במחיר הגבוה ב־12 דולר טונה מהמחיר ששילמה באחרונה עבור חיטה אמריקאית מסובסדת, קיוו הסוחרים האמריקניים שסובסידיה ממשלתית נוספת תאפשר להם להציע לסובייטים חיטה במחיר נמוך. בסוף השבוע התברר, שהממשלה איננה עומדת להעניק סובסידיות נוספות, והמחירים ירדו.

פולי סויה: יבולי הסויה של בראזיל, ארגנטינה ופאראגוואי יהיו שופעים השנה, בעקבות גשמי ברכה שירדו בארצות אלה. במחירי פולי הסויה בבורסה של ניו־יורק חלה ירידה תלולה, בשל תחזית כי המדינות המייבאות יימנעו מרכישות בשוק האמריקני וימתינו להבשלת היבולים הדרום־אמריקניים, הזולים יותר.

קקאו: המחירים ירדו בעקבות חששות לכשלון התכנית לרכישת עודפי קקאו על־ידי מועצת הקקאו. הסיבה לחששות — הביקורת החריפה שמתחה על התכנית חוף השנהב, היצרנית העיקרית של קקאו.

מיץ תפוזים: מחיריו של תרכיז מיץ תפוזים קפוא ירדו לקראת סוף השבוע, משהתברר כי הטמפרטורות באזורי גידול ההדרים, בפלורידה היו גבוהות מהתחזית.

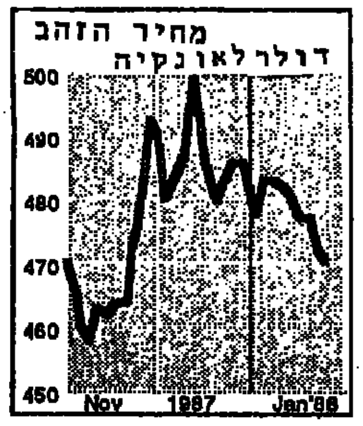

בראשית השבוע צפו החזאים כי הטמפרטורות יירדו לנקודת הקיפאון ואף למטה ממנה. בפועל היו הטמפרטורות גבוהות בכעשר מעלות.

בשר בקר: המחירים עלו, משהתברר כי טיפוח הבקר לא נפגע בהיקף שהיה צפוי.

חנה איש־הורביץ

67 דירות

■ בחודש ינואר 1988 מכרה חברת "שיכון עובדים" 67 יחידות דיור בכל רחבי הארץ: 44 יח"ד בתל־אביב; 10 יח"ד בחיפה והצפון; 8 יח"ד בדרום ובנגב; 5 יח"ד בירושלים. מחירי הדירות עלו בינואר בכ־1%.

משכנתא נוחה

■ "גוליבר" — הלוואה בתנאים מועדפים לרוכשי דירות ב"שיכון עובדים", הוכרזה על־ידי החברה. יו"ר "שיכון עובדים", רפי אררי, מסר כי מדובר במבצע בו תינתן לזכאי משרד השיכון הלוואה של עד 50% מערך הדירה, בריבית שנתית של 9% לתקופה של 17 שנה. כותרת המבצע — "גוליבר" — הלוואה ענקית בריבית גמדית. הפרוייקטים הנכללים במבצע הם באשדוד, נס ציונה, ראשון־לציון, באר־שבע, ערד, קרית־גת, נצרת, חיפה, טבריה, נהריה, חדרה, ירושלים (פסגת זאב), ישו, בת־ים, רמלה, נתניה, פתח־תקווה.

העורך הכלכלי: צבי טימור

בעריכת עלינא תורי

מפוף ומשם

מה חדש?

ג'קסון, יוסטון ו"יו.2" מועמדים ל"גראמי"

מאת עופר ניר

ב־2 במארס, יחולקו בניו־יורק פרסי ה"גראמי", הפרס החשוב ביותר של תעשיית המוסיקה באמריקה, ב־73 קטגוריות, מרוק ועד רגאי, מריתם־אנד־בלוז ועד מוסיקה קלאסית ואפילו לתקליטים שאינם מושרים אלא מדוברים... את הבחירה עושים 6000 חברי האקדמיה הלאומית למדעי ואמנות ההקלטות, כך השם הרשמי, המקבילה לאקדמיה האחראית על ה"אוסקר".

ויטני יוסטון, שכבר פתחה את השנה ברגל ימין, לאחר שזכתה בפרס ה"אמריקן מיוזיק", השני בחשיבותו ל"גראמי", מועמדת בקטגוריה של "אלבום השנה" (עבור תקליטה הנוכחי "ויטני"), שיר השנה ("כמעט היה לנו הכל") וכמובן, זמרת השנה, אגב, "שיר השנה" ניתן כפרס לכותב, לא למבצע, אם כי במקרים רבים, מדובר באותו אדם.

להקת "יו.2" מועמדת אף היא בקטגוריה של "אלבום השנה" ("עץ יהושע") וכן שיר השנה ("עדיין לא מצאתי מה שחיפשתי") וביצוע הרוק הטוב ביותר על־ידי הלהקה (עבור "לאור הירח"). מייקל ג'קסון יתמודד על תואר אלבום השנה ("רע") וזמר השנה.

אבל המועמדת המעניינת ביותר, אם כי לא מפתיעה לאור הצלחתה בשנה האחרונה, היא סוזן ווגה. "לוקה", השיר שכתבה וביצעה, היקנה לה מועמדות לשלוש קטגוריות: תקליט השנה, שיר השנה וזמרת הפופ הטובה ביותר לשנת 1987. מועמדות נוספות לתואר זמרת השנה הן: קרלי סיימון, בלינדה קרלייל, וויטני יוסטון וברברה סטרייסנד (איפה מדונה? איפה ג'נט ג'קסון? תשאלו את חברי האקדמיה הנכבדים). נוסף למייקל ג'קסון, ינסו לזכות בתואר זמר השנה, הזמרים הבאים: ברוס ספרינגסטין, סטינג, אלטון ג'ון (עבור הביצוע החי ללהיט הישן "נר ברוח") ואל ג'ארו (עבור שיר הנושא לסדרת הטלוויזיה "מונלייטינג").

מועמדים נוספים לאלבום השנה הם "מסימני התקופה" (פרינס), "וויטני" (וויטני יוסטון), "טריו" (דולי פרטון, אמילו האריס ולינדה רונסטט). את אלבומיהם של מייקל ג'קסון ו"יו.2" כבר הזכרנו. בנוסף לשיריהם של סוזן ווגה ו"יו.2", יתמודדו על תואר שיר השנה, הלהיטים הבאים — "לה במבה" ("לוס לובוס"), "כמעט היה לנו הכל" (וויטני יוסטון) ו"היכנשהו" דואט של לינדה רונסטט וג'יימס אינגראם).

"האוסמרטינס" מתפרקת

הלהקה הבריטית "האוסמרטינס" הודיעה על התפרקותה, בחודש יוני הקרוב. ארבעת חברי הלהקה פרסמו הודעה לעיתונות, בה הסבירו, כי למכתחילה, תכננו להתקיים בהרכב רק שלוש שנים לא יותר, והתאריך הקובע הוא חודש יוני 88'. בינתיים, לא ידוע מה יעשו חברי הלהקה ואם ימשיכו כסולנים. אלבום אוסף של הלהקה יראה אור בחודש יוני, אלא מה?...

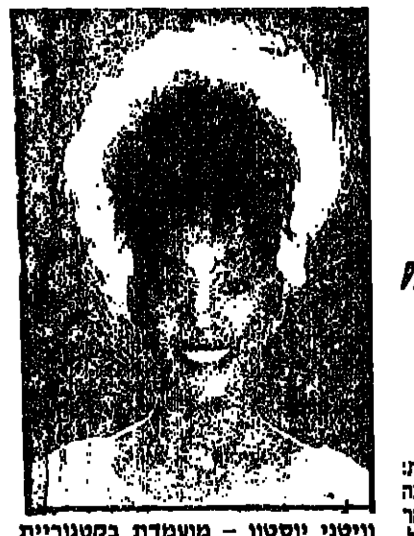

וויטני יוסטון — מועמדת בקטגוריית אלבום השנה

התקליט החדש של בוב דילן צפוי בחודש אפריל ויהיו בו, לאכזבת מעריציו, רק שני שירים חדשים שלו. שאר השירים, הם ביצועים לשירים שכבר הוקלטו בעבר ואינם פרי־עטו, ביניהם גם "הכה נעבוד יחריו", שהיה להיט גדול של להקת "חום משומר" ושל בריאן פרי...

תוצאות משאלי הקוראים של עתוני המוסיקה ממשיכות לזרום. הפעם של ה"סמש היטס", מגזין הפופ לצעירים, הנמכר ביותר בבריטניה. זמר השנה הוא מייקל ג'קסון. זמרת השנה: מדונה. להקת השנה: "5 כוכבים". תגלית השנה: להקת "רטוב רטוב רטוב". להיט השנה: "לעולם לא אוותר עליך" של ריק אסטלי. אלבום השנה: "רע" של מייקל ג'קסון.

תקליטים

בגובה הרגליים

מאת יוסי ונונו

גילובין בניטז "רק מבקר בכוכב הזה", הדיסקו מקומית סי.בי.אס.

את השם, גילובין בניטז, אפשר היה לפגוש בעטיפות התקליטים של ויטני יוסטון, מדונה וסדר חויש. שם חריש במסדר המפיקים המוסיקלים. בניטז שייך למה שקורה היום בארה"ב ובמיוחד במוסיקה השחורה, מהבחינה הזו לפחות יש עניין בתקליט.

מדובר במוסיקה קליטה, רקידה, מסחרית, עושים כיף, עושים כסף. משלבים SOWE, דיסקו, מיקצב ג'אזי, ומשווקים מוצר שאינו מעניין במיוחד אבל צריך להודות שבניטז הוא הטוב בסוגו. בתקליט הזה עובר בניטז עם נגני אולפן וזמרי אולפן (ניו־יורקים כנראה) וממשיך, פחות או יותר, באותו קו שבו נקט עם המוסיקאים שהזכרתי, היינו עבודה נכונה בין קלידים, מכונות, תופים, צליל אלקטרוני ומיקסים נכונים.

הזומרים אמורים לספק את החוק הסופח של רחבות הריקודים. אני לא בטוח שהם עושים זאת. מרבית הקטעים סובלים [illegible] לגובה הרגליים ולא מצליחים [illegible] לא תקליט שאפשר להקשיב לו [illegible] אפשר להקשיב לו בכלל. אגב, [illegible] שעשה בניטז עם מדונה היו [illegible] שכנראה בניטז זקוק לדמות [illegible] להגיע להישגים ואין ספק שבתחום [illegible] מוכר ביותר.

דוגמאות לכישרון של בניטז אפשר [illegible] ב"הרכר האניתי" ו"ג'ינגר" [illegible] מצויין, כשאני אומר: כישרון, אני [illegible] ליכולת של בניטז לבנות קטע [illegible] נכונה בין השירה למוסיקה, [illegible] הפקתיות, עם היכולת לבנות [illegible] שגרתי. קטעים שאפשר להקשיב [illegible] אחרי שהרגליים מתעייפות.

לסיכום: אפשר לוותר על התקליט [illegible] לקנות כמתנה טובה למסיבה, [illegible] התקליטים מהסוג הזה, להגיע [illegible] המסיבה. בינתיים כדאי להקשיב [illegible] טובה יותר, פרינס לדוגמא...

לא לוחצים

"סקוויז" — נקי ממורכבות מוסיקאלית

מאת יוסי ונונו

סקוויז "בבל והלאה" הדיסקו מקומית הליקון, עטיפת יבוא!

ה"סקוויז" דווקא לא לוחצים. הם עושים את זה בעדינות, ברכות. הטכסטים הקשים, עטופים במוסיקה קצבית, נעימה, מלודית. החיבור הזה בין רך לקשה, לא תמיד עובד לטובתכם. המוסיקה בחלק גדול מן השירים תופסת מקום ראשון. היא בסדר, אבל לא יותר מזה. אפשר איתה ואפשר גם בלעדיה, תלוי מאיפה מסתכלים.

קצת היסטוריה. זהו האלבום השמיני של ה"סקוויז", שהספיקו להתפרק ולהתאחד מחדש. הבסיס הוא עדיין צמד הכותבים כריס דיפורוד וגלן אלבורק. "בבל והלאה" הוא בהחלט אלבום, שמחזיר את ה"סקוויז" לתקופה הטובה שלהם, ובמיוחד ל"סיפור הצד המזרחי". אולם, בבל הוא אלבום פשוט יותר, נקי כמעט ממורכבות מוסיקאלית, מוסיקה נטו יותר מדי נטו. המפיק, אגב, הוא אריק תורנגרן, מי שהפיק את שני האלבומים האחרונים של "ראשים מדברים". אפשר בהחלט להבחין בהשפעות.

השירים עצמם קצרים, מהודקים. הרבה קלידים וכלי נשיפה. לפעמים, כמו במקרה של השיר "האסיר", יש יותר מדי כלי נשיפה.

עיבור הקולות סביר בדרך־כלל. [illegible] (שם של שיר) הוא עובד נכון. [illegible] עוסקים, כמו אצל להקות רוק [illegible] בצד האפל של החיים. אהבה, [illegible] ידידות, אלימות, בדידות, [illegible] תחלואי החיים. דוגמה, "אהבה [illegible] היא יושבת בחדר ריק / המבט [illegible] הכל... הוא חבט בה הוא היכה [illegible] לה שהיא טפשה הוא "היי כמו [illegible] נוטפת..."

התקליט של הסקוויז מוכיח לי, [illegible] את התקליט האחרון של [illegible] פשוט, לא מתחכם, אישי, [illegible] והעכשיו הפרטי של היוצר, [illegible] הסקוויז היוצרים. יש בזה משהו [illegible] לאחר כל להקות המרוכאים, [illegible] עולם הרוק, אבל לא תמיד זה עובד. ה"סקוויז" נאמנים לעצמם, [illegible] את מה שהם יודעים. ידעו — [illegible] — לא יאכלו. מחברת התקליטים [illegible] שיש לאלבום סיכוי לשבור [illegible] ה"פלטינה". אולי לא בסערה, [illegible] טיפין הם יגיעו לזה. למי [illegible] אני מניח שהכוונה ל"בבל" [illegible] שלנו. לגבי ה"הלאה" יש עדיין [illegible] למי שיש כסף מיותר, חשאר [illegible] בהקלטה.

הצד השלישי של התקליט

תגלית השנה בפופ הבריטי

ריק אסטלי — קליט, חסר תסביכים ויומרות

מאת עופר ניר

לשאת תואר מחייב כזה, תגלית השנה, ועוד בפופ הבריטי, מקור היצוא העיקרי לכל תחנות הרדיו והנגבוות התקליטים בעולם, זה לא דבר של מה בכך. ואם בסיכום השנה שעברה, מתברר שריק אסטלי מוביל ברשימת אמני התקליטונים, לפי שקלול רשמי של מכון "גאלופ", המסתמך על מיספר השבועות שבהן שהה במצעד והמיקום אליו הגיע — כנראה שהתואר הזה מגיע לו, לפחות מבחינת תעשיית התקליטים.

ריק אסטלי הוא בפירוש, כוכב פופ לכל המשפחה. הוא לא מאיים על איש, בת הטיפש־עשרה יכולה להאזין לתקליטו, יחד עם אמא שלה. הוא עובר על התך רחב מאוד של גיל וטעם מוסיקלי. יש בו משהו מתוק, אבל לא עד כדי זרא. הוא לוקח קצת נשמה, קצת דיסקו, הרבה פופ של אמצע הדרך ומוסיף את הקול שלו, קול עמוק וטוב. גם כשהוא מבצע את הלהיט הידוע של נט קינג קול "כשאתאהב", מתקבל הגימיק הזה בסלחנות, משום שאיכשהו מתאים לאסטלי לבצע את השיר.

ועד עכשיו אסטלי והקהל מנהלים רומן לוהט. הלהיט הראשון שלו, "לעולם לא אוותר עליך", החזיק מעמד חמישה שבועות רצופים בראש מצעד הפזמונים הבריטי ובסיכומה של השנה שעברה ניצב במקום הראשון, עם למעלה משלושה רבעי מיליון עותקים, שנמכרו באנגליה בלבד ועוד אי־אילו עשרות אלפים נוספים בשער מדינות אירופה. גם השיר הישן בעטיפה החדשה (שלא נשמעה כל כך חדשה במתכוון) — "כשאתאהב" — תפס מקום ראשון באנגליה, בשבוע חג־המולד ובמקביל להצלחה ל אסטלי, יצאה גם הגירסה המקורית של נט קינג קול, שאף היא הגיעה גבוה מאוד בדירוג. כמובן, שגם תקליט הבכורה של אסטלי, "כשאתה זקוק למישהו", עשה הכרה עם המקום הראשון במצעד המכירות...

אסטלי, מובן מאליו, לא עשה זאת לבד. חלק נכבד, אם לא עיקרי בהצלחתו, יש לזקוף לזכות שלישיית הפלא, סטוק־אייטקן־ווטרמן. כותבי שירים, מפיקים ואשפים ביצירת להיטים לכל אוזן, שעבדו כבר עם "בננהרמה", סמנטה פוקס, "מת או חי" ואחרים. מגע הזהב שלהם הפך את ריק אסטלי מזמר אלמוני לסופרסטאר. פיט ווטרמן גילה את הבחור בן ה־21, במועדון קטן, עם להקתו, שנקראה "אף.בי.איי". ווטרמן, שהגיע למועדון רק משום שהחברה שלו התגוררה בכפר ההוא, ראה את הפוטנציאל הטמון בבחור הג'ינג'י, בעל המראה הפשוט והקול הטוב. ווטרמן ושני שותפיו נטלו את אסטלי תחת חסותם, מה שלא כל כך מצא חן בעיני החברים ב"אף.בי.איי." שיצאו, לפני שבועות אחדים, בהאשמות נגד הסולן לשעבר, על "הבגידה", אף שהיה מחויב כלפיהם.

אסטלי נולד בכפר קטן, בין מנצ'סטר לליברפול. כשעזב את בית־הספר קנה מערכת תופים והחל לתקוש. אחר כך עבר למיקרופון, במקביל להופעות הלא רבות, התפרנס מנהיגת משאית עבור אביו, בעל עסק. להקת "אף.בי.איי", איתה הופיע, פעלה במסגרת תוכנית מיוחדת של הממשלה הבריטית, שאיפשרה לצעירים לקבל מימון ראשוני להקמת עסק כלשהו, במטרה לעודד את היוזמה הפרטית. העסק של אסטלי היה מוסיקה וזה לא עבד הכי טוב, עד לפגישה עם ווטרמן.

לאסטלי יש גם הרבה מבקרים, עתונאי הפופ האופנתיים מתעבים את דימוי הילד טוב שלו ואין צורך לומר, שלדעת רבים היה "לעולם לא אוותר עליך" מועמד בטוח לתואר הלהיט הגרוע של השנה. האיבה למכונת הלהיטים המשומנת של ווטרמן־סטוק־אייטקן עוברת גם לכל המבצעים הקשורים בהם. בוי ג'ורג' אמר על אסטלי, שהוא "מחוק וחסר אישיות", אבל אפשר להסביר זאת בקנאה פשוטה במי שלדעת רבים עתיד להישאר בשטח עוד הרבה זמן ולמלא נישה של זמר פופ קליט, חסר תסביכים ויומרות. טיפוס חביב, שלא רואה את ייעודו בחיים, בהשלכת טלוויזיות מתוך חדרו בבית־המלון, בהפסקות שבין הופעה אחת לאחרת.

אסטלי עצמו נשמע מפוכח, למרות ההצלחה בין לילה שנחתה עליו. "אני בטוח שיש לי מה לומר וברור שלא אהיה זמר של להיט אחד, שנעלם באותה מהירות בה נתגלה," הוא אומר. "עם זאת, אני יודע, שיהיה קשה לשמור על רמת הצלחה מסחרית גבוהה כשהלהיט הראשון שלך מחזיק חמישה שבועות בראש מצעד הפזמונים, אתה יודע שיהיה קשה מאוד ואולי בלתי־אפשרי לחזור על כך. אבל אני לא אעלם מן השטח, משום שאני יודע לשיר ומשום שאני עובד עם שלושת הכותבים־המפיקים הטובים ביותר, כרגע."

נשף של ארבעה ימים

מאת עופר ניר

"הנשף השלישי, על השוטר החשאי" (סי.בי.אס).

"נשף השוטר החשאי" הוא כבר מסורת באנגליה, אמנים, זמרים וקומיקאים, תורמים את זמנם וכשרונותיהם, למען ארגון "אמנסטי". נשף השוטר החשאי, איזה שם ציני במתכוון למופע שרווחיו מיועדים לארגון המנסה לחשוף את הנתונים תחת ידיהם של השוטרים האלה, נערך בחודש מארס, בשנה שעברה, במועדון "פלאדיום" בלונדון, משך ארבעה ערבים רצופים. המופע הונצח על קלטת ווידיאו וכעת, רואה אור תקליט ובו קטעים, חלקם מיוחדים במינם, שהוקלטו במהלך האירוע.

למשל, שיתוף־הפעולה בין קיית בוש לאיש שגילה אותה, דיוויד גילמור מן ה"פינק פלויד", בשיר "רצה במעלה הגבעה"; לו ריד שר "קולות החופש", מלווה בקולותיהם של פיטר גבריאל, ג'קסון בראון ויומו נדורו; האחרון, יחד עם ריד, מצטרפים לפיטר גבריאל ועוד משתתפים, בביצוע מרגש לשיר "ביקו", לזכרו של סטיב ביקו, לוחם [illegible] שחור שמת בכלא בדרום־אפריקה. [illegible] גיטרה, בני דורות שונים, נפגשים [illegible] קטע ידוע של ענק אחר, [illegible] טראגיות — מארק קנופלר ו[illegible] מבצעים את "דמיין" של ג'ון לנון.

גם הקטעים ה"לא מיוחדים" [illegible] נשמעים מיוחדים, כאשר הם [illegible] הזה, להקת "דוראן דוראן" [illegible] תפילה", אחד מרגעי השיא [illegible] בקריירה שלה: בוב גלדוף, [illegible] המעורבות של כוכבי [illegible] חברתיים, לצו־האופנה, [illegible] קוראה", מתוך תקליט הסולו [illegible] ג'קסון בראון, שבא מאמריקה, [illegible] אדם"; להקת "מחוק", עם [illegible] "קורבן האהבה" וניק קרשו [illegible] לא יהיה זה טוב". ג'ואן ארמטריידינג [illegible] בתקליט הזה, עם להיט [illegible] אוהבת כשאתה קורא לי בשמות.

גם שירים טובים, גם הרכבים [illegible] וחד־פעמיים, גם מטרה טובה, צריך [illegible] בשביל להחליט?

בעריכת צביה בן־שלום

משתלה חוגגת 50

משתלת עין המפרץ בת 50. לכבוד יום [illegible] היא זכתה במתנת הפתעה מכיוון [illegible] לא צפוי. המכון לחקר עסקים [illegible] בישראל, זיכה אותה במקום ראשון [illegible] "העסק המקצועי הנבחר" בענף [illegible] המשתלות. הסקר נערך בין קבלני בנייה, [illegible] ומהנדסים באזור הצפון. הזכייה [illegible] מפתיעה, אבל המודעות לאיכות הגבוהה, [illegible] מכאן מאליו שמלווה את עובדות [illegible] המשתלה לאורך כל השנים הארוכות.

[illegible] אמרתי כן, לא טעות. מאז [illegible] מתקיימת המשתלה בעין המפרץ על [illegible] הנשי. שבע חברות בכל קשת [illegible] וה"מוצאים" מטפלות ומטפחות את [illegible] המשתלה רבת ההיקף והמגוון. מאליסון [illegible] מנידזילנר ועד בלקה בת ה־75 מראשונות הקיבוץ. ועל הכול ועל כולן מנצחת גינה, מרכזת הענף.

המשתלה מתמקדת בצמחי נוי ויש בה מעט צמחי בית. תמצא כאן מבחר עצום של צמחייה, כל סוגי האלונים והאלות, לוטם, ליבנה ומרוות, ולידם שפע צמחים שהתאקלמו בארץ. גם שיחים וכ־150 סוגי מטפסים — רק מייחורים, לא מזרעים. "זוהי צמחיית ארץ ישראל, היא שלנו ובה צריך להשתמש" בטוחה גינה, ובטוחים גם גננים, קבלנים וסתם אורחים, שוחרי נוי שבאים דרך קבע לבחור, לקנות ולקבל ייעוץ. ולא רק מהצפון באים. גם ממרחקים מגיעים לכאן; מניר יצחק ודימונה שבדרום למשל. כל־כך למה

"אנחנו מקפידות על טיב והצמח ללא פשרות, מציעות מבחר מאד מאד מגוון ונותנות ייעוץ מקצועי אמין וטוב" מסבירה גינה. אפילו ב"מקדש" צמחי ארץ ישראל — הגן הבוטני בירושלים, מצוי עץ ייהודי שמוצאו ממשתלת עין המפרץ. "ערער ארזני" שם העץ שעליו גאות העוכדות. אבל לא רק עליו, השתילים שקונה כאן דרורה תבקין וזם מַרְפא כח — גם זה עושה משהו לשתלניות.

משדות האורז אל הדקל והאורן

בצריף המשתלה עומד ריחם החריף של רוזמרין ולבנדולה, שמחזירים אותך באחת לטיולי הגליל, למחנות, לחולצה השומרית. כאן, בתוך החמימות והניחוחות המוכרים, מספרת גינה שהמשתלה היא אחד הענפים הראשונים של הקיבוץ — עוד מהימים שחברי עין המפרץ ישבו בקרית־חיים. "מספרים, שבשנים הראשונות היו הבחורות מחלקות זמנן בין תיקון גרביים לביצוע "יחורים"" מחייכת גינה.

גינה והדקל

גרביים כבר מזמן לא מתקנים במקומותינו, ובשביל גינה המשתלה היא משרה מלאה מזה 26 שנים. מקצוע שהוא אהבה נאמנה ומתמשכת, ולא בגלל זכרונות ילדות שנשמה ריחות צמחי גליל וכרמל. רחוק מזה. ימי ילדותה של גינה עברו עליה בסמוך לשדות אורז, במנצ'וריה שבסין הרחוקה, שם נולדה. "היתה במנצ'וריה קהילה יהודית גדולה ומאוד ציונית" מספרת סינית עם עיניים יהודיות בתכלית. בשנת 50, אחרי קום המדינה, כשרוחות הקומוניזם החלו מנשבות בסין, יצאו יהודי מנצ'וריה את מולדתם — רובם בדרכם לישראל.

גינה ואחותה התחנכו בחברת נוער בשמרת, ובגיל 15 הביעה הנערה את רצונה ללמוד לטפל בצמחים. "שלוש שנים למדתי בבית־הספר לשתלנות בפתח־תקווה, ומאז אני בתוך העניין".

משתלת צמחי הנוי היא בנוסף לכול גם עסק ריווחי, עם מחזור מכירות של אלפי שקלים לחודש. אז יש אהבה ויש גם פרנסה, וגינה הלא יודעת מקרוב את אמירתו של קונפוציוס, שבפרוטה האחרונה שבידו, יקנה האדם פרח כדי לתת טעם לחייו.

אליסון מכינה שתילי רוזמרין

רחל שלו

ספרים למדף

מאורז ועד תרד

א"ב במיקרוגל במטבח הישראלי
עפרה ואסנת קצנק
הוצאת ר. סירקיס

לפני חודשים אחדים התפרסמה בירחון [illegible] כתבה גדולה, מאת עפרה [illegible] קצנק, על תנורי המיקרוגל, ולמרות [illegible] החלטתי לשמור על הגיליון, [illegible] נכתבה היו עניינים, מוכנים, [illegible] ומסודרים: אם פעם יהיה לי [illegible] אוכל להיעזר במדריך זה יותר מאשר [illegible] ספרי הבישול במיקרוגל שהגיעו לידי. [illegible] שלא הייתי היחידה שהתלהבה [illegible] כי לאחרונה ראה אור ספרן של [illegible] קצנק בהוצאת ר. סירקיס.

[illegible] "אנו למדים מהקומוניסט [illegible] בין אם ובת, שבילו שעות ארוכות [illegible] המיקרוגל שבביתן והצליחו [illegible] טעמים". בספר הן ריכזו את [illegible] המתכונים שנוסו, לצד [illegible] לייעול הבישול בכלל [illegible] במיקרוגל בפרט". עפרה קצנק — [illegible] של המו"ל — היא אחות [illegible] ועוסקת גם בהדרכה בשימוש [illegible] במיקרוגל. אסנת קצנק היא סטודנטית [illegible]

[illegible] הכולל מבוא ענייני על [illegible] והאפשרויות הטמונות בו. אלה [illegible] מסוימת, מהם התלהבתי [illegible] "מזון ומטבח". הפרק [illegible] הוא מה אסור ומותר [illegible] 13 סעיפים שרצוי לקרוא לפני [illegible] להעשיר את המטבח בעוד מכשיר

[illegible] הספר מכיל המתכונים, מסודרים [illegible] מאורז וכלה בתרד. בדרך־כלל פותח כל סוג של מזון בהקדמה כללית או במתכון בסיסי. לפני כל מתכון מצוין בפירוש מהי דרגת הקושי של הכנתו, העוצמה הנדרשת מהתנור, משך הבישול ומספר המנות. אני מרפדפת בשני ספרי בישול אחרים שייעודם הוא המיקרוגל ומגלה הרבה מאוד מתכונים אחרים, מן הסתם לא פחות טובים, אבל א"ב של קצנק נראה לי כספר בסיסי, מתאים להדיוטות, המוכנים להכניס למטבחם עוד מכשיר עזר מתוחכם, אבל בלבם קצת מפחדים ממנו.

צב"ש

מה אסור במיקרוגל

1. אסור להכניס כלי מתכת מכל סוג שהוא: סיר מתכת, כלי אלומיניום חד פעמיים, צלחות [illegible] משפחות בכסף או זהב או מתכת אחרת.
2. אין לחמם במיקרוגל מזון שחשוב לשמור על פריכותו — טוגנים (ציפס) ובורקס מאבדים [illegible] לאחר חימום במיקרוגל. אנו ממליצים להפשיר מוצרים אלה במיקרוגל ולחממם [illegible] לקבלת פריכות.
3. [illegible] בורקס מעבירים לתנור למספר דקות [illegible] לחסכון בזמן, מתחילים לחמם את התנור עוד לפני סיום ההפשרה. את [illegible] עד שהמעטה החיצוני נעשה פריך.
4. לא כדאי לאפות במיקרוגל כמויות גדולות של מזון, במיוחד פשטידות ועוגות. פשטידות [illegible] גדולות נאפות לאט ובאופן לא אחיד, ולכן מומלץ לאפותן בתנור אפיה רגיל.
5. לא כדאי לבשל במיקרוגל מזון המכיל סיבים קשים והדורש בישול איטי וממושך, על אש [illegible] על מנת להתרכך.
6. לא ניתן לבשל במיקרוגל מתכונים הדורשים טיגון עמוק.
7. לא כדאי לבשל במיקרוגל מאכלים פריכים עם מעטפת פריכה מטוגנת, כגון שניצל, או [illegible] של בצק. הם קולטים את המים ונעשים לחים ולא פריכים.
8. אסור להפעיל מיקרוגל ריק. אם מעוניינים להפעילו לשם בדיקה יש לשים כוס מים בתוכו.
9. אסור לבשל ביצים בקליפתן.
10. אין לחמם או לבשל קופסאות שימורים (מחשש עודף לחץ וכיוון שהן עשויות מתכת).
11. אסור להפעיל את המיקרוגל כשאינו תקין. במיוחד יש להקפיד ולוודא שהדלת נסגרת [illegible]
12. אסור לעשות כל שינוי בדלת המיקרוגל או לנסות לתקן את המכשירים לבד.
13. אין להכניס דבר (כמו נייר) בין דלת המיקרוגל ומסגרתו.
14. אין לייבש במיקרוגל בד או נייר עיתון. אלו עלולים להתלקח.

(מספרן של עפרה ואסנת קצנק א"ב במיקרוגל — הוצאת ר. סירקיס)

משהו לט"ו בשבט

כל עוגת פרי טובה לט"ו בשבט, אבל אם אתם מתעקשים על משהו מפירות טרופיים — בבקשה.

עוגת תמרים

250 גרם תמרים; 120 גרם שקדים; 150 גרם סוכר; 50 גרם חמאה; 4 ביצים מופרדות; 2 כפות גדושות קמח תפוחי אדמה.

מחממים את התנור לחום גבוה (250 מ'). מכניסים למעבד מזון או לבלנדר את החמאה (הקשה) בקוביות קטנות, החלמונים והסוכר, ומקציפים עד שתתקבל עיסה בהירה, כמעט לבנה ואוורירית. קולפים את התמרים, מגלענים אותם וקוצצים דק מאוד. חולטים וקולפים את השקדים וקוצצים דק (או שמשתמשים בקצו־צים, אבל לא בטחונים דק). מעבירים את עיסת החלמונים לקערה, מוסיפים את הפירות ומערבבים היטב. מקציפים את החלבונים לקצף יציב, מפזרים על פניו את הקמח — כף אחר כף ומערבבים בעדינות. מאחדים — בתנועות קיפול — את הקצף עם עיסת הפירות. משמנים תבנית אפייה עגולה (בקוטר 20 ס"מ), מעבירים לתוכה את העיסה ואופים בתנור מחומם לכ־30 דקות.

לחם בננות

230 גרם קמח; 230 גרם סוכר; 130 גרם חמאה; 5 בננות בשלות; 2 ביצים; 60 גרם אגוזי נולך או פקאן קלופים; 2 כפיות אבקת אפייה; קורט מלח.

מחממים את התנור לחום בינוני (175 צ'). מקציפים את החמאה עם הסוכר לעיסה אחידה, מוסיפים ביצים בלולות ומערבבים היטב. קולפים את הבננות ומועכים במזלג, מאחדים עם הקמח ואבקת אפייה. מוסיפים את עיסת הבננות והאגוזים הטחונים לקרם חמאה ומערבבים היטב. מעבירים את הבצק לתבנית מאורכת (כמו לעוגה אנגלית), משומנת ואופים כ־75 דקות.

רפרפת תאנים

250 גרם תאנים יבשות; 150 גרם לחמניות יבשות (רצוי קרואסון); 60 גרם חמאה; 2 ביצים; 50 גרם אבקת סוכר; כוס חלב; פירורי לחם.

שורים את הלחמניות בחלב. חותכים את התאנים לרצועות דקיקות. מקציפים את החלמונים עם הסוכר לקרם אוורירי. ממיסים את החמאה — אבל לא משחימים אותה. מצננים. מערבבים את הלחמניות הרטובות עם רצועות התאנים, קרם החלמונים והחמאה המומסת והקרה. מוסיפים קצף חלבונים יציב ומערבבים בעדינות. משמנים תבנית של פודינג (עדיפה תבנית עם ארובה, אבל אפשר גם פיירקס רגיל) וזורים בה פירורי לחם. מעבירים את הרפרפת לתבנית, מכניסים אותה ל"אמבטיה" של מים רותחים (סיר בתוך סיר) ומבשלים על אש קטנה מאד (שהמים ירתחו בעדינות) במשך שעתיים.

עשור של לימודי חוץ

בסוף ינואר חגגה אוניברסיטת תל־אביב עשור ליחידת למודי החוץ שלה. מגמת היחידה מראשיתה היה שירות לקהילה והידוק הקשר בין האוניברסיטה והקהל הרחב. היה זה מפעל חלוצי למרות שהיום מדברים עליו כאל מובן מאליו. בפעולות היחידה משתתפים אלפי תלמידים בקורסים להשכלה כללית להרחבת אופקים ובקורסים ישומיים, שתועלת לצידם, כמו שפות, מחשבים, דיני מס ההכנסה, יחסי הורים־ילדים או התנהגות מינית. הלימודים ביחידה עוזרים לחיילים משוחררים להחליט על כיוון לימודיהם בעתיד אולם התלמידים הם בני כל הגילים ומייצגים קשת רחבה ביותר של מקצועות. מלבד הקורסים הרגילים מוצעות ביחידה סדנאות בתחומים שונים, המאפשרות לבחון רעיונות חדשים. תוכנית הלימודים של היחידה מאושרת ע"י ועדת הוראה המורכבת מאנשי סגל אקדמי בכירים. הקורסים נערכים בשעות בוקר ואחה"צ, לבחירת התלמיד, פעם או פעמים בשבוע. המחזור מס 36. (סמסטר ב') יתחיל במארס, המעונינים יכולים להעזר בחוברת מיוחדת שניתן לרכוש באוניברסיטה (בבנין היחידה ללמודי חוץ, קלאצקין 8, על יד בנין וולפסון, קבלת קהל בין 10 ל־13 ובין 17.30 ל־19). ברשימה של אחה"צ והערב כמעט פי 3 יותר קורסים מאשר בשעות הבוקר, אבל כאן גם כאן המיגוון רב, החל בשפות, דרך מנהל־כלכלה־משפטים, מדעי התנהגות, מדעי הרוח, אמנויות, מדעי החיים והרפואה ועד ללמודי הרקע, הכוללים זה לצד זה קורס בסיסי בעיצוב פנים, נמוסין והליכות וברידג' למתחילים. המחירים נעים בין 180 ל־540 ש"ח לקורס; ביחידה מן הסתם יודעים למה. חשוב, שימו לב. ההרשמה לסמסטר מארס־יוני תסתיים ב־15.2.88.

מה עשיתי בחופש הגדול

מרבית המורים שלי ביסודי, וגם אחדים בתיכון, רצו לדעת מה עשיתי בחופש הגדול. השאלה, שנדרשתי להשיב עליה בכתב, במחברת החיבורים, גרמה לי תסכול תהומי, כי מעולם לא השתתפתי באירועים הראויים להנצחה. הייתי צעירה מכדי להבין שחופש מוצלח הוא לא רק זה, שבו עושים הרבה דברים מועילים, מעניינים ומהנים אלא — ואולי בעיקר — זה שלא עושים בו כלום.

יצאתי לחופשה בת חודש, כי עייפתי מעבודה. לא לאות פיזית אלא עייפות של עצבים. עוד מסיבת עיתונאים אחת, שבה מנסה מצליחן חביב ומתרברב לשכנע אותי ביתרונות השימורים המיובאים על־ידו; עוד שלוש שגיאות דפוס בכתבה שכל־כך שקלתי כל מלה בעת כתיבתה; עוד טלפון אחר בדבר התמונה ששלחו לי והבטחתי לפרסם... יא־אללה, מה אני צריכה לריב עם כל העולם? אני הולכת הביתה בשביל זה ראש האיגוד המקצועי שלי שתהיה לי חופשה שנתית ארוכה.

לא נסעתי לחו"ל; לא יצאתי לבית הבראה ואפילו לא לסוף־שבוע במלון שלושה עד חמישה כוכבים; לא ביקרתי ידידים הפזורים ברחבי הארץ, למרות שהרעיון דווקא עלה במוחי; לא עברתי דירה; לא עשיתי רמונט; לא סידרתי ארונות; לא החלפתי רהיטים; לא אירחתי חברים מחו"ל; לא עשיתי ניתוח פלסטי; לא התכוננתי לבחינות; לא כתבתי ספר — אבל התכוננתי דווקא...

כל החוכמה היתה לעשות דברים בזמן שלי, בלי לחץ, בלי עצבים, בלי יסורי מצפון בשל ביטול התוכנית. לקום בבוקר, בשש, לטיול עם הכלבים ואחר־כך, במקום להתחיל יום פרודוקטיבי לשבח של הבורא ולתועלת האנושות, להתפשט ולחזור למיטה. קצת לקרוא, אולי לפתור תשבץ ולהירדם, עד עשר, עד הצהריים — כמה שבא. חופש.

חופש פירושו לערוך קניות בשנות, ולאו דווקא בחזרה מן העבודה; לתלות כביסה ביום שמש; להקדיש חמש שעות לבישול מסובך ויצירתי, לא רק ביום שבמקרה התפנה מסיור שבוטל; להישאר כל היום בפיג'מה; להוציא מהארגז שבפינה את כל הז'ורנאלים הלועזיים שאספתי במשך חצי שנה אחרונה, להיווכח שאין מה לקרוא ולזרוק; לתכנן יום של קניות ולהישאר בבית עם בלשון; לתכנן מספרה ולהעדיף, ברגע אחרון, שלוש שעות באמבטיה ריתחית... לעולם לא להצטער על שינוי בתוכנית, על עשייה ספונטנית, לא כל שכן על מחדל. לחיות בלי פרינציפים, בלי יסורי מצפון על הזמן האובד. מי, לעזאזל, מוסמך יותר ממני לקבוע מה עלי לעשות בזמני?

לא רציתי לחזור לעבודה, אבל דווקא היה כיף. אני עובדת עם אנשים נחמדים מאוד. כל אחד התעניין מה עשיתי בחופש הגדול, ולא האמין שלא עשיתי כלום. סתם ככה, גב"צ (גב־בטן־צרה)? או לפחות הייתי באילת? התחלתי לפרט מה פירוש לא לעשות כלום וממש נדהמתי מן ההספק שלי. מהו כל זה עשיתי בחופשה בת חודש? אפשר להכתב על כך לא חיבור אחד, כי אם סידרה שלמה.

**אם כן,
המשך יבוא
צב"ש**

הפסד ראשון לאלופה העונה בליגה הלאומית בכפר־גלעדי

מכבי תל־אביב נפלה ממרומי הגליל — 99:85

*** הפתעה נוספת בנתניה: מכבי ר"ג – אליצור נתניה 80:92 * גורדון קלע סל נצחון של 3 נקודות שתי שניות לסיום בדרבי החיפני: מכבי – הפועל 71:74 * אליצור רמלה – בית"ר ת"א 95:107 * הפועל ת"א – מכבי נתניה 62:93 * המשחק בחולון הופסק בגלל הפסקת חשמל 4 דקות לסיום: חולון – הפועל ירושלים 53:74**

כדורסל

גם האלופה, מכבי ת"א, במנוצחות. אמש, במחזור הי־15 בליגה הלאומית, חוללה קבוצת הפועל הגליל־העליון הפתעה כשהכניעה במחצית שנייה מצויינת את מכבי ת"א — 85:99. האולם בכפר־גלעדי לא ידע צהלה כזו בעבר.

היה זה נצחון היסטורי לקבוצת הגליל־העליון: בפעם הראשונה הכניעה את מכבי ת"א. הנצחון היה בעיקר יוקרתי מאחר שלא "הויז" את מכבי ת"א מהפיסגה אך קרוב לוודאי שיסייע להגליל־העליון להתברג בצמרת הגבוהה.

עדי גורדון, בסל של 3 נקודות שתי שניות לסיום, הצעיד את מכבי חיפה לנצחון — 71:74 בדרבי סוער על הפועל חיפה.

הפתעה בנתניה: מכבי רמת־גן היכתה ללא סנטימנטים את אליצור נתניה — 80:92.

בתחתית מתח: המשחק בין הפועל חולון והפועל ירושלים הופסק ארבע דקות לסיום במצב של 53:74 לחולון, בגלל הפסקת חשמל ותקלות (ראה משבצת) ואילו בערד, גם כן אחרי תקלות רבות, ניצחה אליצור נוה־דוד רמלה את בית"ר ת"א — 95:107.

במאבק־קצות חד־צדדי בת"א הביסה הפועל ת"א את מכבי נתניה — 62:93.

טבלה לאומית

1.	מכבי ת"א	15	14	1	1260–1464	29
2.	הפועל ת"א	15	12	3	1226–1409	27
3.	הגליל־העליון	15	10	5	1211–1327	25
4.	הפועל חולון	14	10	4	1149–1245	24
5.	מכבי רמת־גן	15	9	6	1356–1303	24
6.	אליצור נתניה	15	8	7	1322–1364	23
7.	מכבי חיפה	15	7	8	1410–1392	22
8.	אליצור רמלה	15	7	8	1392–1305	22
9.	הפועל חיפה	15	5	10	1236–1212	20
10.	הפועל ירושלים	14	4	10	1229–1167	18
11.	בית"ר ת"א	15	3	12	1464–1377	18
12.	מכבי נתניה	15	–	15	1412–1102	15

כבר היה 17 הפרש

מכבי רמת־גן — אליצור נתניה 80:92 (48:40)

הרולד קילינג, הזר שחום העור של מכבי רמת־גן, היה אמש הגורם הישיר לנצחונה המפתיע של קבוצתו על אליצור נתניה בנתניה — 80:92 לאחר שמוקן פיגור של 8 נקודות של נתניה במחצית — 40:48.

קילינג קלע 21 נקודות וקלט 10 כדורים חוזרים. במחצית השניה עשה במגרש ככל העולה על רוחו. תטף, מסר, קלע ואי אפשר היה לחוסמו. לציירו בלטו במחצית השניה, הטובה של נתניה, סטן מאיו עם 20 נקודות (12 בשניה) ואבי שילר שקלע רק שתי נקודות במחצית הראשונה, אך בשניה הוסיף עוד 14 נקודות והיה מצויין.

המחצית הראשונה כלל לא רמזה על שיתרחש. אליצור הוליכה ברוב שלבי מחצית זו כאשר הבולט בשורותיה היה פיל לוקהאט שקלע 17 נקודות מ־23 הנקודות שקלע בכל מהלך המשחק. לוקהאט קלט גם 12 ריבאונדים (10 במחצית הראשונה).

אור גורן היה חלש כמו יתר חבריו. גם שיתופו של דני ברכה לאחר היעדרות ארוכה לא הושיעה.

בדקה הי־10 הוליכו המקומיים — 18:26, בדקה הי־14 הוליכו ליאור ארדיטי וקילינג מר"ג — 30:31, אך לקראת תום המחצית שוב נטלו לוקהאט וחבריו את היתרון — 40:48.

במחצית השניה באה נפילה כללית של אליצור נתניה. קילינג, מאיו ושילר פרצו שוב ושוב לסל והותירו את שחקני נתניה חסרי אונים. ההפרש צמח — 64:72 (32), שלוש דקות מאוחר יותר — 68:79 וההפרש הגבוה במשחק היה דקה מהסיום — 71:88 (17 נקודות יתרון).

שלושה סלים של נברסון בסיום המתיקו את הגלולה המרה — 92:80 אבל עוד נצחון מרשים לאפי בירנבוים וחבורת הלוחמים שלו, שהצליחו לגרום לשחקני אליצור לאבד 21 כדורים (לעומת 10 של מכבי ר"ג).

שפטו ברוך זלינגר וג'וזף אבר ערף, לעיני 400 צופים, באולם ישורון בנתניה.

● קלעו למכבי ר"ג: קילינג 21, מאיו 20, שילר 16, רכליס 13, בינו 12 וארדיטי 10.

● קלעו לאליצור נתניה: לוקהאט 23, ויטמן 16, נברסון 15, מ'לוביה 14, גורן 7, פייר 3 וברכה 2.

דוד הבר

מכבי ניצחה גם בלי הריגול

מאת יוסף גלזר

כדורסלן הפועל חיפה ניצן בוכבינדר לא הורשה שלשום להשתתף באימון המאקסי שערכה הקבוצה לקראת הדרבי החיפני.

חברי הנהלת הפועל חיפה נימקו באוזני הכדורסלן את צערם בכך שהוא עלול ל"רגל" באימון לטובת אביו חיים ("איקסי") בוכבינדר המשמש כמאמן מכבי חיפה.

בסופו של דבר ניצחה מכבי גם ללא הריגול.

עדי הנצחון

מכבי חיפה — הפועל חיפה 71:74 (39:42)

שמונה עשרה שניות לסיום הדרבי החיפני. שוויון 71:71. רולנד יוסטון ורוברט יוברט מהפועל יצאו בדקה האחרונה בעוון חמש עבירות. מאמן מכבי חיפה חיים בוכבינדר נטל פסק זמן והורה לרכזו עדי גורדון להקפיא את הכדור עד שניות הסיום ואז לנסות לקלוע סל של 3 נקודות. גורדון מילא את ההוראה עד תום. אחז היטב בכדור ושתי שניות לסיום התרומם והכדור צלל ברשת — 71:74. כאן ניתן האות לקרנבל שמחה של אלפי אוהדי מכבי חיפה ומן העבר השני נראו שחקני הפועל ואוהדיהם כמי שחרב עליהם עולמם, לאחר שנוצחו בפעם השניה תוך שבוע בחיפה בשניית הסיום.

3000 הצופים שרכשו את כל כמות הכרטיסים שהוצעה למשחק היו עדים לדרבי טיפוסי, עצבני ובעל אחוזי קליעה ירודים בעיקר של שחקני החוץ. חיפו על כך יחסי הכוחות השקולים והמתח הרב.

מכבי הוליכה לאורך כל המחצית הראשונה, בה בלט תומר שטיינהאואר שקלע עד להפסקה 15 נקודות. ג'ון פלאורס המשיך להפגין יכולת מצויינת וגם לעדי גורדון היו רקות טובות. ג'ו ביניון הצטיין בקליטת כדורים חוזרים (17) אך היה גרוע בהתקפה. דורון שפע ובעיקר ארי רוזנברג היו צל עצמם.

הפועל חיפה סבלה מיום פושר של וולס, שם־טוב, גודס וקסקי שחזר לאחר פציעה אך סבל מחוסר כושר. רוברט יוברט היטיב לשמור ולקלוע ואילו רולנד יוסטון שקלע עד לדקה ה־15 רק 3 נקודות נעור להיים מתורדים והפליא בביצועיו עד ליציאתו.

הפועל פתחה 0:4, אך מכבי הגיבה 4:9, 6:15 ו־17:25. היתרון המכבי נשמר 26:35 (יתרון שיא בדקה הי־17) ו־31:38, אך יוסטון צימק עד להפסקה — 39:42.

יוסטון הישווה בסל 3 בפתיחת המחצית השניה — 42:42, אך רוזנברג בסל היחידי לו במשחק העלה את מכבי ל־44:49.

וולס העניק יתרון ראשון להפועל מאז הדקה הראשונה 49:50 (24). הפועל המשיכה להוליך במשך 9 דקות רצופות, 53:58 ו־57:62 (33) אך שבע נקודות רצופות החזירו את מכבי לתמונה כשחזרה להוליך — 62:64.

מכבי הוליכה 65:67 ו־69:71 בטרם הישווה יוסטון ל־71:71. יוסטון ביצע עבירה חמישית על ביניון, אך המכבי החטיא את כדור העונשין. שתי הקבוצות איבדו בזה אחר זה את הכדור ו־18 שניות לסיום ביצע יוברט עבירה חמישית. בוכבינדר המיר את הזריקה בכדור חוץ וכאן החלה "הקפת הנצחון".

שיפוטם של ראובן וירובניק ורמי פישר היה מעולה.

● קלעו למכבי חיפה: פלאורס 18, שטיינהאואר 17, גורדון 16, ביניון 11, שפע 7, רוזנברג 3 ואופיר 2.

● קלעו להפועל חיפה: יוסטון 26, יוברט 17, ש־טוב 8, וולס 8, גודס 7 וקסקי 5.

יוסף גלזר

החשמל כיבה המשחק בחולון

הפועל חולון — הפועל ירושלים 53:74 (33:41), הופסק (36

הפסקת חשמל כללית, 4 דקות לסיום המשחק בין הפועל חולון והפועל ירושלים, אילצה את שופטי המשחק אברהם זגול ושלום וולצר לשרוק לסיומו ולהעביר את ההכרעה לוועדת הליגה והנביע.

לאחר חמש דקות של עלטה החליטו השופטים לסיים המאבק לאחר שעוד במחצית הראשונה הופסק המשחק ל־15 דקות בעקבות הגשם שחדר לאולם (ראה ידיעה נפרדת).

המשחק היה שקול עד ליציאתו של קיית בנט (18:19, דקה 10). ראוסן, בורמור וטרי ניצלו את עדיפותם על פני שחקני ירושלים שחששו לאבד עוד שחקן במגרש "הבוצי" של חולון.

500 צופים בלבד חזו במשחק המקוצר.

● קלעו להפועל חולון: ראוסן 20, טרי 18, בורמור 11, בוגין 9, אורנג' 8, זיסמן 5 ואלימלך 3.

● קלעו להפועל ירושלים: בראון 23, קנו 10, האריסון 9, חזן 5, מילר 2, בנט 2 ובק־אריי 2.

יוסי חן

לרמלה יש גם ישראלים מצטיינים

אליצור נוה דוד רמלה — בית"ר תל־אביב 95:107 (47:46)

שמואל גנדלמן, בועז רימון ואלי ברזילי שחקניה הישראלים של חגולה החדשה לליגה הלאומית אליצור נוה דוד רמלה סחפו אמש בערד את חבריהם אריל ויליאמס, הרמן ווכסטר ופורסט מקנזי לנצחון חשוב ומרשים על בית"ר ת"א הנאבקת בירכתי הטבלה — 95:107 לאחר יתרון ביתר"י במחצית — 46:47.

שמואל גנדלמן, רכז המשחק של רמלה, היה מצויין. שחקן זה הדריך את חבירו למשחק מהיר, מלווה בהתקפות מתפרצות שמוטטו את שחקני בית"ר אשר סבלו מאחוזי קליעה נמוכים של כוכבם מרק סמפסון, למרות שקלע 32 נקודות. רק ג'ורג' מורו היה משכמו ומעלה בשורות ביתיר, אך מורו לבדו לא יכול היה להושיע את חבריו הנרפים שנכנעו לקבוצה עדיפה.

המשחק שהחל באיחור רב עקב הפסקות חשמל בערד נפתח ביתרון בית"ר ת"א. בדקה ה־8 הוליכו בחוריו של יאיר שרון 8:19 בזכות משחק מצויין של מורו. ביתיר ניצלה פגיעה של אריל ויליאמס בראשו, אולם משחק טוב של גנדלמן צימק את הפער הגדול של בית"ר עד לנקודה במחצית — 47:46.

בית"ר הוליכה עד לדקה ה־25 ביתרון בן נקודה, אולם מדקה זו ואילך נטלו גנדלמן, רימון וברזילי את היוזמה ולא שמטו את היתרון עד לסיום.

שפטו אסא קמינר וערן עמית, לעיני 600 צופים, בערד.

● קלעו לאליצור רמלה: וכסטר 21, גנדלמן 20, ויליאמס 16, רימון 14, חזוז 14, ברזילי 13 ומקנזי 9.

● קלעו לבית"ר ת"א: סמפסון 32, מורו 28, מוסקוביץ 14, קולהאס 8, גינזבורג 6, יעקובי 5 והוואר 1.

אברהם ברוקס

המשחק המרכזי

הגליל הציג: צוות לעניין

הפועל הגליל העליון — מכבי תל־אביב 85:99 (49:46)

מאת אביהו שפירא

דפיקות הברד על גג אולם הספורט בכפר גלעדי, הצטרפו אמש לרקיעות הרגליים בחגיגה הגדולה של 1800 האוהדים שיצאו מכליהם בסיום כאשר הגליל העליון הנחילה לאלופה מכבי תל־אביב הפסד בכורה העונה 85:99 ונצחון בכורה להפועל הגליל העליון בהיסטורית המשחקים עם מכבי ת"א.

הרבה סופרלטיבים מגיעים לשחקני הגליל העליון. הסיום מצא את נדב הנפלד מחובק עם ברד ליף, מחליף ידיים עם ויין פרימן כאשר עופר פליישר ניצב עם דמעות בעיניו. רק המאמן מולי קצורין ניצב בצד. את מעמד הנצחון על מכבי ת"א חווה כבר המאמן הצפוני עם הפועל חולון לפני עונה.

כל השבוע ריכרו בגליל על אפשרות נצחון. נצחון בנקודה עד שלוש על מכבי ת"א היה מפתיע אולי כלפי חוץ אך לא את אנשי הגליל. אך על 14 נקודות הפרש איש לא חלם.

טיפור המשחק שייך לצוות. יש בגליל כוכבים שיורעים כדורסל, אך אין ספק כי הנצחון שייך לרוח הצוות. במחצית הראשונה כאשר מכבי הוליכה כמעט לכל אורכה, לא בלט, פרט לפרימן ופליישר, איש בגליל. נדב הנפלד וברד ליף שעליהם בנוי הגליל, כלל לא פגעו כטבעת.

במכבי פעלה במחצית הראשונה כמכונה ששמה דורון ג'מצ'י. שחקן זה קלע כ־6 דקות 17 נקודות שהיו סך כל הנקודות של קבוצתו בדקות אלו. עד לסיום המחצית קלע ג'מצ'י 22 נקודות עם 6 סלי 3 נקודות. ג'מצ'י החטיא רק פעם אחת, זאת לאחר שהנפלד נצמד אליו. שחקני הגליל לא מצאו פתרון ליד "המשוגעת" של ג'מצ'י. בדיעבד הסתבר שהקליעות של דורון במחצית זו היו בעוכריה של מכבי ת"א.

יתר שחקני מכבי לא עזרו במחצית זו בכלום. בסך הכל היתה זו מחצית שקולה ומהלך הנקודות יוכיח זאת.

בדקה ה־6 הוליכה מכבי ת"א 13:17, בדקה ה־15 היה יתרון המכבים שתי נקודות 36:38 ובדקה ה־17 שיוון 40:40 במחצית — 46:49 לתל־אביב.

המחצית השניה היוותה סיפור חדש. הנפלד נצמד לג'מצ'י שקלע במחצית זו רק 6 נקודות. ליף החל ממטריד ברד סלים והוסיף 21 נקודות ל־6 שקלע בראשונה ופליישר ופרימן המשיכו לשמור על רמה גבוהה. בנוסף להם מרטין שהיה מרוייק בהתקפה, יאיר בן־עטר שימש כמחליף מצויין וכך הציגה הגליל צוות לעניין.

הבריחה הגדולה של הגליל החלה בדקה ה־25. ויין פרימן סחף את חבריו שוב ושב לעבר סל מכבי ת"א. כל זאת התאפשר הודות לשליטה של הגליל מתחת לסלים בכדורים החוזרים.

פליישר עם 13 כדורים חוזרים (הבולט בנושא זה) דאג לשלוח את חבריו להתקפות מתפרצות רבות.

הגליל קלט 31 ריבאונדים מול 25 של מכבי ת"א, כאשר הבולט היה קן בארלו עם 10 כדורים חוזרים. פליישר הוכיח שאין לו מורא ממאגי ולא מבארלו. משחק מעולה שלו.

בדקה ה־25 הוליכה הגליל 55:56. לאחר מכן 67:71 (29) בדקה ה־35 77:87, דקה לסיום 79:93 והסיום ידוע. כל הגליל הרים את שחקניו בסיום, הגיע להם.

שפטו דוד מגן ומנשה הרמן.

● קלעו לגליל העליון: ליף 27, פרימן 24, פליישר 16, הנפלד 15, מרטין 12, בן־עטר 3 ומטלון 2.

● קלעו למכבי ת"א: ג'מצ'י 28, מאגי 22, בארלו 20, סימס 8, דניאל 4 וברקוביץ 3.

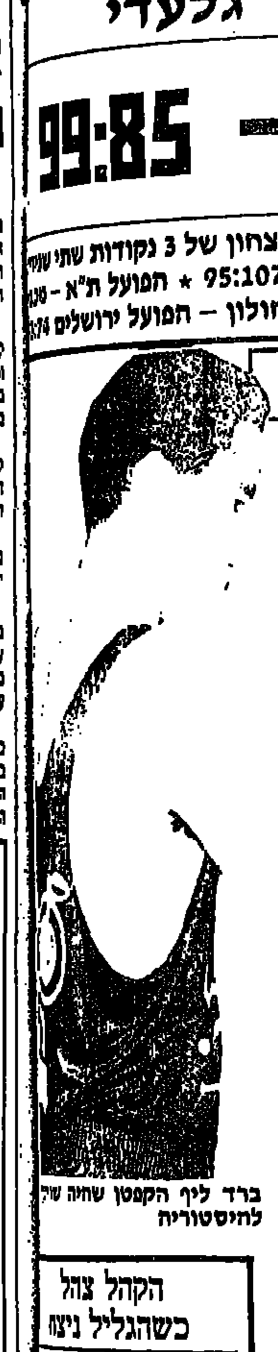

ברד ליף הקפטן שהיה שו[illegible] להיסטוריה

הקהל צהל כשהגליל ניצח

הפועל תל־אביב – מכבי נתניה 62:93 (5:49)

הדקה המרגשת [illegible] הקצוות בין הפועל [illegible] למכבי נתניה היתה [illegible] קהל אוהדי הפועל תל־אביב [illegible] הספר הודיעה המשבצת [illegible] תל־אביב להפועל גליל־עליון.

הפועל תל־אביב ניצה [illegible] קבוצה שכל מה שנותר לה [illegible] הוא לסיים את הליגה [illegible] וינקרנץ, מאמן הפועל [illegible] שיתף את כל שחקניו. [illegible] לכוכביו טאונס, מרסר [illegible] לשבת זמן רב על הספסל [illegible] הזדמנות לצעירים ארליך, [illegible] בן־טל וגרוביס לצבור [illegible]

ארליך, המנוסה מבין [illegible] בלט יחד עם אמסלם.

בנתניה בלט רייזר [illegible] המשמש כמעט בכל [illegible] בקבוצה: מאמן, קפטן [illegible]

הפועל תל־אביב [illegible] המשחק בתנופה, הוליכה [illegible] בפתיחה 2:16 ובהמשך [illegible] 27:48 בסיום המחצית. במחצית השניה [illegible] על הפער ואף הגדילו [illegible] לסיום 62:93.

שפטו: צבי שגב ו[illegible] לעיני כ־300 צופים, [illegible] תשלום לאולם אוסישקין [illegible]

● קלעו להפועל תל־אביב: [illegible] 14, אמסלם 14, ארליך 13, [illegible] 12, טאונס 9, מרסר 8, [illegible] פרישמן 7, לאסף 5 ובן־טל [illegible]

● קלעו למכבי נתניה: [illegible] 17, רוס 17, שלכטר 14, [illegible] עמר 3 ורייס 3.

אריה [illegible]

במחזור הבא

● ראשון, 7.2.88: אליצור נוה־דוד רמלה — הפועל ת"א.

● שני, 8.2.88: מכבי נתניה — הפועל הגליל־העליון; מכבי ת"א — הפועל חולון; הפועל ירושלים — מכבי חיפה; הפועל חיפה — אליצור נתניה; מכבי רמת־גן — בית"ר ת"א.

חמישיית המחזור

● עדי גורדון (מכבי חיפה)
● שמואל גנדלמן (אל. רמלה)
● ויין פרימן (הפ. גליל־עליון)
● עופר פליישר (הפ. גליל־עליון)
● הארולד קילינג (מכבי ר"ג)

מלך הסלים

1.	סמפסון (בית"ר ת"א)	
2.	יוסטון (הפועל חיפה)	
3.	טאונס (הפועל ת"א)	
4.	ליף (גליל־עליון)	
5.	מאגי (מכבי ת"א)	
6.	ראוסן (הפועל חולון)	
7.	קילינג (מכבי ר"ג)	
8.	ביניון (מכבי חיפה)	
9.	מאיו (מכבי ר"ג)	
—.	מקנזי (אליצור רמלה)	

מלך 3 הנקודות

1.	סמפסון (בית"ר ת"א)	65
2.	גורן (אליצור נתניה)	58
3.	רוזנברג (מכבי חיפה)	47
4.	שם־טוב (הפועל חיפה)	40
5.	ג'מצ'י (מכבי ת"א)	32
6.	נברסון (אליצור נתניה)	30
7.	קנו (הפועל י־ם)	27
8.	גורדון (מכבי חיפה)	26
—.	יעקבי (בית"ר ת"א)	26
—.	טאונס (הפועל ת"א)	26

לקראת המשחק עם רומניה מחר בחיפה

אוחנה הגיע — רוני ל"א ודלקת למלמיליאן באוזן

מאת ראובן חנניה

אלי אוחנה, שחקן מכלן חבל־גיה, יעריך היום אחר הצהריים אימון בכורה עם חבריו בנבחרת הלאומית לקראת משחקה של הנבחרת מחר עם רומניה בחיפה.

הכדורגלן הישראלי שהצעיד קבוצתו לראשות הטבלה בבלגיה, וכבש בתחילת השבוע שני שערים במשחק הליגה, נחת אתמול בערב בישראל יחד עם סוכנו ישראל מעוז.

נבחרת הכדורגל של ישראל קיימה אתמול אימון לקראת משחק זה ממנו נעדר רק אורי מלמיליאן הסובל מדלקת באוזנו.

מאמן הנבחרת מילאנקו מיהיץ' ניפה בתום האימון את "שחקן בית"ר ירושלים יעקב שוורץ".

המאמן הלאומי התייחס גם לאי בואו של הבלגי" השני רוני רוזנטל עקב עונש של ראשי קבוצתו נעקבות בואו בשבוע שעבר למשחק עם צרפת.

לדעת מיהיץ' נהג המאמן של טייל, קבוצתו של רוזנטל, לא הוגנות כלפי רוזנטל שרצה בכל הכל לייצג את עצמו בנבחרת הלאומית.

הרומנים הגיעו

מאת ראובן חנניה

באיחור של 16 שעות הגיעה אמש נבחרת רומניה בכדורגל לישראל לקראת משחקה מחר בחיפה נגד נבחרת ישראל.

המשלחת הרומנית בעלת המסורת הגדולה בביקורים בארץ הגיעה עם 28 שחקנים ומלווים.

הכוכר תערוך הנבחרת הרומנית אימון ברמת־גן.

● מזכירות ההתאחדות לכדורגל אישרה לקבוצת מכבי חיפה מן הליגה הלאומית לארח את קבוצת "פורטונה דיסלדורף" הגרמנית ביום שלישי הבא למשחק ידידות בחיפה.

אברטון תארח את ליברפול

האם מחזורת אוקטובר תחזור גם ב־20.2? בתוצאה מהגרלת משחקי הסיבוב הי־5 (שמינית הגמר) בגביע האנגלי בכדורגל שיתקיימו ב־20.2 יתכן מאוד ששוב יפגשו שתי הגדולות — האלופה אברטון וליברפול — בכר בשלב זה בגביע האנגלי כפי שהיה בחודש אוקטובר כאש השתיים נפגשו במסגרת גביע הליגה ואז ניצחה אברטון.

ליברפול הגורלה לשחק שוב בחוץ או נגד יריבתה העירונית אברטון או נגד מידלסבורו מהליגה השניה. המשחק החוזר בין שתי האחרונות יתקיים מחר על מגרשה של מידלסבורו. המשחק שהיה בשבת במגרש אברטון הסתיים בתיקו 1:1.

משחק מעניין נוסף יהיה כארסנל שתארח את מנצ'סטר יונייטד. בשבוע שעבר הצליחה מנצ'סטר יונייטר לנצח את ארסנל, בליגה, בלונדון בתוצאה 1:2.

"קוטלת הענקים" פורט וייל מהליגה השלישית שוב שיחק לה המזל והיא הוגרלה לארח בבית קבוצת ליגה ראשונה נוספת, ווטפורד.

ברדפורד סיטי מן הליגה השניה שהדיחה בשבת את אוקספורד תשחק בחוץ והיא ממתינה למנצחת בפורט סמוט או שפילד יונייטד מהליגה השניה.

קווינס פארק ריינג'רס בה משחק הישראלי דוד פיזנטי תארח את לוטון ומעניין לציין שמגרשי שתי הקבוצות הוא על משטח דשא סינטטי.

בירמינגהם מן הליגה השניה תארח את נוטינגהם, ווימבלדון תשחק עם ניוקאסל.

בנט נפגע באולם הפתוח של חולון

מאת יצחק ויטהוף

קיית בנט, כדורסלן הפועל ירושלים, נלקח אתמול לבית החולים וולפסון שבחולון לאחר שהחליק על רצפת הפארקט באולם הכדורסל המקוטע בהתמודדות בין הפועל חולון להפועל ירושלים.

בדקה הי־10 כאשר לוח התוצאות הראה על יתרון חולוני בן נקודה 18:19 החליק בנט בפריצה לסל חולון לאחר שהחליק על שלולית מים שקווחה תחת סל חולון. גשם וזלעפות שירד בחולון מצא גג דולף, כאשר על תקרתו נתלו מראש מספר דליי מים כדי שלא ישפכו על הפארקט.

בנט סטובב את קרסול רגלו נלקח לצילום כשהוא נאנק מכאבים. שופטי המשחק אברהם זגול ושלום וולצר הפסיקו את המשחק ל־15 דקות ואיפשרו לאנשי חולון לייבש את השטח ולאנשי המשק של חולון לטפס על גג האולם ולפזר דליים נוספים. הקהל המועט חיפש מחסה מפני הגשם ואנשי גלי צה"ל נזקקו למטריה כדי להעביר את השידור.

חבל שבשנת 1988 אנו נאלצים לחזות באירועים מעין אלו. קבוצות המשקיעות אלפי דולארים בכדורסלנים, או להבדיל בנערות מעודדות כפי שיש בחולון, לא מצליחות לגייס סכומי כסף זעומים כדי לכסות מספר חורים בגג האולם, חורים שגרמו לכדורסלן יקר לנטוש את המגרש עם פציעה חמורה.

ביאליק יקבע היום את הסגל

מאת יוסף חכם

מאמנת הלאומי של נבחרת ישראל בכדוריד איגור ביאליק יקבע הערב, בתום האימון שיהיה באולם בקרית שרת בחולון, את סגל השחקנים שיוצא ביום שישי הקרוב למשחקי אליפות העולם דרגה ג' שייערכו בפורטוגל.

בסגל נמצאים כעת 22 שחקנים ולאליפות ייצאו 16.

ליגות אזוריות

המובילה ניצחה בקושי והשניה הביסה 0:10

המובילה בליגת העמקים בכדור־תל, אסי תענך, התקשתה לנצח במחזור הי־13 את תל־יוסף — 3:4, בעוד שחשניה, בית־יוסף/ירדנה, הביסה את בני־ניין — 0:10.

יתר התוצאות: רמות־מנשה — געש־יעז 2:4; בני־נעורה — הזורע 3:2; חפציבה/בית־אלפא — אלונים 2:4; גבע — גזית 2:3.

הצמרת: 1. תענך — 21 נקודות; 2. בית־יוסף/ירדנה — 20; 3. רמות־מנשה — 20.

קרית־שמונה מובילה בליגת הגליל

מאת אביהו שפירא

קבוצת קרית־שמונה ממשיכה להוליך בטבלת הליגה האזורית הגליל־העליון בכדורגל למרות שלא שיחקה בשבת נגד מרגליות, מלל אבל.

תוצאות המחזור הי־11: דישון — ראש־פינה 0:2; איילת־השחר — דישון 1:2; הגושרים — נאות־מרדכי 2:3; עמיר — להבות־הבשן/קמיר 1:3.

צמרת הטבלה

1.	קרית־שמונה	10	11־40	20
2.	הגושרים	11	15־37	17
3.	נאות־מרדכי	11	21־42	16
4.	עמיר	11	19־30	13

ויקי פריץ מאמן עמידר

מאת יוסף חכם

הכדורגלן ויקי פריץ בן ה־35 שמשחק העונה במדי קבוצת מכבי רמת חן מליגה ג' הוזל מאתמול לאמן את קבוצת מכבי רמת עמידר מתחתית הליגה הארצית במקומו של אלי כהן שאימן בשבת האחרונה במשחק ההפסד מול הכוח מכבי ר"ג 3:0.

פריץ שהחל את ראשית דרכו כשחקן בקבוצת מכבי רמת עמידר הדריך את הקבוצה אתמול במשך שעתיים תחת גשם שוטף.

היו"ר נחום ידידיה שהגיע לאימון אמר: "חבל מאוד שהגענו למצב הזה, אך אני מקווה שכל חברי ההנהלה שהתפטרו יחזרו ויעזרו לקבוצה ברגעים הקשים."

ישראלי נוצח בגמר בכדורת

הישראלי גיא ברונסקי ששיתף פעולה עם שחקן מניו־זילנד נוצח בגמר טורניר הכדורת באוקלנד, ניו זילנד, ע"י זוג מאנגליה 20.16.

נבחרת ישראל תוספת את המקום השלישי אחרי סקוטלנד ואפואה גיניאה.

טוניסיה, זמביה וניגריה לסיאול

נבחרות הכדורגל של זמביה, טוניסיה וניגריה העפילו לגמר הטורניר האולימפי בסיאול מן האזור האפריקני.

טוניסיה סיימה ברבט בתיקו 2:2 עם מרוקו אך במשחק הראשון ניצחה 0:1.

ניגריה ניצחה את אלג'ירית 0:2 לאחר הארכה בעוד שבמשחק הראשון ניצחה אלג'יריה 0:1.

60 אלף צופים חזו באקרה בנצחונה של גאנה על זמביה 1:2 אולם זה לא הספיק לה מכיוון שזמביה ניצחה במשחק הראשון 0:2 והבטיחה את השתתפותה בגמר הטורניר בסיאול.

נזיפה לפרוסט

שופט הכדורגל הבין־לאומי אריה פרוסט ננזף אתמול על "מקרה אלי אוחז" מסיום המשחק בין הפועל באר־שבע ושמשון תל־אביב (3:1).

פרוסט הועמד לדין משמעתי לאחר שקוון המשחק אמנון הויזמן סיפר בראיון טלוויזיוני שראה את היריקה של אוזן כפניו של יגאל הלל משמשון, דיווח לשופט פרוסט, אך זה התעלם.

ועדת המשמעת החליטה על נזיפה לפרוסט.

הקוון אמנון הויזמן יצא אתמול לבלגיה לרגל עסקים ועדיין לא הועמד לדין על שהפר את ההוראה שלא להתראיין לכלי התקשורת.

ארגון כדורסלני האנ.בי.איי. ישקול החרמת דרום־צפון

מאת שלמה מלחי, מיוחד ל"על־המשמר"

לוס־אנג'לס – הצעה להחרים את משחק הכוכבים, צפון נגד דרום, באנ.בי.איי., ביום ראשון, בשבוע הבא, ואת כל האירועים שיקדמו להתמודדות – הועלתה בישיבה פנימית של ראשי ארגון הכדורסלנים.

נציגי הארגון יפגשו ביום שישי לדיון במצב שנוצר. שופט בית־המשפט הפדראלי פסק בדצמבר כי יוערך משפט בתביעת השחקנים נגד הליגה, אולם עד מתן פסק־הדין יישאר המצב הנוכחי.

הכדורסלנים אינם מרוצים מפסק־הדין. רשמית אינם מוכנים להגיב לכלי התקשורת, אך נודע כי בישיבה פנימית הועלתה הצעה להחרים את משחק הכוכבים. פרשנים ציינו כי למרות איומי השחקנים יוחלט לחופיע בכל זאת למשחק, וכמו־כן יתקיימו התחרויות בקליעת 3 נקודות, הטבעות וכן המיפגש המסורתי לותיקי האנ.בי.איי. האירוע עומד להתקיים בשיקאגו.

מטה אשר — קרית־אתא, בקרב הגדולות — הערב

כדורעף

מאבק־שיא יהיה הערב ב־7 במחזור הי־21 בליגה הלאומית בכדורעף כאשר הראשונה, הפועל מטה אשר, הבלתי־מנוצחת, תארח את השניה, הפועל קרית־אתא, שנוצחה העונה רק ע"י... מטה אשר.

משחק בין שתי הקבוצות הטובות בארץ. גם הפסד לא ימנע ממטה אשר את המקום הראשון לקראת הפליי־אוף. במאבק הערב תהיה יוקרה רבה ויש להניח שגם רמה טובה. בסיבוב הראשון — 1:3 למטה אשר. ישפטו: נתי תרום וזאב שוהם.

● השלישית בדירוג, הפועל המעפיל, תצטרך להיזהר ממעידה במשחק־החוץ שלה בפ"ת, נגד מכבי פ"ת, עליה גברה בסיבוב הראשון — 1:3. ישפטו: רדו רוזנטל ואורי טמפלהוף.

● בסיבוב הראשון חוללה קבוצת הפועל איחוד עירון הפתעה בכפר־סבא כשגברה על המארחים — 2:3. הערב יהיה המאבק בעין־שמר שקול, עם יתרון לכפר־סבאים. ישפטו: דוד גולדשטיין וגבי לוטו.

● מאבק מעניין יהיה בתל־אביב בין קבוצות הפועל רמת־אביב והפועל בת־ים. האורחים מבת־ים ניצחו בסיבוב הראשון בקלות — 0:3. הערב ישתדלו אליעזר כגן וחבריו להיות יריב קשה בהרבה. ישפטו: מיקי ממרן וסמי ממרן.

● קבוצת הפועל שריד תנסה לזכות בנצחון חוץ בהעוגן על הפועל העוגן, שכבר ירדה לארצית. בסיבוב הראשון — 1:3 לשריד. ישפטו: פיני שמפליגר וגבי קראוס.

● גם למכבי חיפה צפוי נצחון־חוץ, כאשר תתמודד ברמת־השרון עם סוגרת הטבלה. בסיבוב הראשון — 0:3 למכבי חיפה. ישפטו: אלכס ציסמריה ואהרון קמל.

תחילת כל המשחקים ב־7.

הטבלה (לאחר 20 מחזורים)

1.	הפ. מטה אשר	1–60	40
2.	הפ. קרית־אתא	9–58	39
3.	הפועל המעפיל	26–48	33
4.	הפועל בת־ים	29–42	33
5.	הפ. כפר־סבא	33–43	32
6.	הפ. רמת־אביב	32–39	31
7.	מכבי פ"ת	40–32	28
8.	הפועל שריד	44–28	28
9.	מכבי חיפה	47–29	27
10.	איחוד עירון	48–28	26
11.	הפועל העוגן	54–12	22
12.	א.ס. רמה"ש	58–7	21

לקראת המיפגש הבין־ארצי ה־12 מחר בקרית־אליעזר

ישראל ניצחה את רומניה רק פעם אחת

שני כדורגלנים יהודים שיחקו בעבר בנבחרת רומניה: שוורץ בשנות השלושים ואדמונד שמילוביץ ★ הצלחה מעטה בגביע העולמי ★ קאמאטרו, בעל "נעל הזהב"

מאת שבח בן־גבריאל

11 פעם נפגשו נבחרות הכדורגל של ישראל ורומניה. נבחרתנו זכתה רק בנצחון אחד, ב־1981, באיצטדיון בלומפילד, בתוצאה של 1:2 (משה סיני ושלמה מורחי כבשו). המאזן מורה על שישה נצחונות לרומניה: ארבעה תיקו לעומת אותו נצחון ישראלי בודד.

המיפגש האחרון בין שתי הנבחרות היה בשנה שעברה בבראשוב, ובו נוצחה ישראל 3:2, במשחק מרתק. היה זה בראשית דרכו של המאמן היוגוסלבי מילאינקו מיהיץ'.

כדורגלני רומניה מוכרים היטב בארץ. זו הנבחרת היחידה המתמודדת איתנו לעתים קרובות, אם־כי המיפגש הראשון בין ישראל ורומניה היה רק ב־1986. ישראל נוצחה 2:1.

מעניין לציין שהמיפגשים עם רומניה התנהלו לרוב בשוויון־כוחות ורק פעם אחת נוצחה ישראל בהפרש של שני שערים — 4:2.

זכרונות משנות השלושים

ההיכרות הראשונה עם הכדורגל הרומני היתה בשנות השלושים כשבארץ־ישראל ביקרו שתי קבוצות, סטודנסקו וצ'.פ.ר. בוקרשט (עובדי הרכבת). צ'.פ.ר., כיום ראפיד, ניצחה את מכבי ת"א ביום שישי — 3:5, ולמחרת את הפועל ת"א — 2:5, לאחר שהפועל הוליכה — 1:2. אני זוכר עדיין את שלושת הרצים המצויינים של הקבוצה הרומנית בשורותיה שיחקו אז כוכבים זוהרים כמו וינטילה, ראסינארו וראפינסקי, וכן החלוץ המרכזי בארטאקי. לאחר מכן ביקרה בארץ־ישראל קבוצת טימישוארה.

רק שני כדורגלנים יהודים נכללו בכל הזמנים בנבחרת הלאומית הרומנית. שוורץ, בשנות השלושים, בתקופת המלך קארול, והשני, ארמונד שמילוביץ ז"ל, שהופיע לאחר־מכן בנבחרת ישראל והיה מאמן בכיר.

רומניה היתה אחת מ־13 הנבחרות שנטלו חלק במשחקי הגביע העולמי הראשון ב־1930 במונטבידיאו, אורוגוואי. היא הובסה על־ידי אורוגוואי, אלופת העולם אז — 4:0, אבל גברה על פרו — 1:3. בנבחרת זו הופיע ראפינסקי, ששיחק כעבור שבע שנים בתל־אביב.

רומניה העפילה למשחקי־הגמר ב־1934 והפסידה לצ'כוסלובקיה (2:1), כשהחלוץ בורולה, מכוכבים הגדולים, הופיע ב־1947 במדי מ.ט.ק. ההונגרית בישראל.

הכשלון הגדול של הנבחרת הרומנית בכל הזמנים היה ב־1938 בטולוז, צרפת, כשהודחה ע"י קובה החלשה — 2:1, לאחר שהמשחק הראשון בין שתי הנבחרות הסתיים בתיקו 3:3.

32 שנה חלפו מאז ההופעה הכושלת בצרפת ועד להופעתה המחודשת של רומניה בגביע העולמי במכסיקו ב־1970, אליפות בה הגיעה לשלבי הגמר גם נבחרת ישראל. רומניה נכללה בבית קשה עם ברזיל, אנגליה וצ'כוסלובקיה. רומניה סיימה שלישית בבית אחרי ברזיל ואנגליה, היא ניצחה את צ'כוסלובקיה — 1:2, ונוצחה ע"י אנגליה — 1:0 וברזיל — 3:2.

כדורגלנים מצטיינים

היתה זו שירת־הברבור של רומניה בגביע העולמי. לעומת זאת היתה בין שמונה הנבחרות שהופיעו בשלבי הגמר באליפות אירופה בצרפת ב־1984. בשנה שעברה נדחקה מהגמר ביוני בגרמניה ע"י ספרד והסתפקה במקום השני, לפני אוסטריה ואלבניה.

כוכביה הגדולים כיום של רומניה הם: החלוץ רודיון קאמאטארו מדינאמו בוקארשט, בן ה־29, שזכה ב"נעל הזהב" האירופי, בזכות 44 שעריו בליגה הרומנית בעונה שעברה — מספר השערים הגבוה שהובקע ע"י שחקן כלשהו בליגות באירופה. הכוכב השני, גם כן חלוץ, האג'י, המשחק בסטיאווה בוקרשט, שנטלה ב־1986 את גביע־אירופה לאלופות, בנצחה בגמר את ברצלונה בבעיטות־11. כן יש לציין את בלוני, בעל שיא של יותר מ־100 הופעות בנבחרת, הוא בן 35 ומשחק בראסינג־ג'ט הבלגית.

בארי וילבורן, שחקן הפינה של רדסקינד וושינגטון בוזם את ריקי נאטואל מקבוצת ברונקוס מדנוור בגמר אליפות ה"פוט־בול" האמריקני שנערך אתמול לפנות בוקר בסאן־דייאגו ובו ניצחה וושינגטון 10:42. (תצלום: אי.פי.)

במאבק דרמטי וסוער ניצחה האלופה בהארכה 59:63

דרייגור נכנסה ואליצור ניצחה את מכבי בדרבי

אלומה גורן קלעה 54 נקודות

מאת יוסף חכם

במשחק המרכזי במחזור הי־15 בליגה הלאומית לנשים בכדורסל גברה קבוצת אליצור ת"א בדרבי על מכבי ת"א — 59:63 (55:55, 27:27).

שחקניות מכבי ת"א, שהוליכו ברוב דקות המשחק, איבדו את העשתונות עם כניסתה של ענת דרייגור הפצועה רק בדקה הי־28, במצב 35:38 למכבי ת"א. 50 שניות לסיום הישוותה דבורה פרידברג ממכבי ל־55:55, אולם בהארכה ניצחה אליצור המגוסה יותר.

קלעו לאליצור ת"א: גרוסמן 18, בירקן 16; גושן 8; רון 8 (2 סלי 3); דרייגור 7; פרת 4 וקויטינסקי 2. למכבי ת"א: שרף 15 (3 סלי 3); גיזסטר 14; לב 13; יביצקי 8; קסטן 7 ופרידברג 2. שיפוטם של אריק זילברברג וזריף היה חלש.

● קבוצת הפועל ת"א הביסה באולמה, את מכבי קרית־מוצקין — 51:69 (26:41) כתבנו אריה גיטלים ריווח שלהפועל ת"א הירבו לקלוע: קנציפולסקי 27, וולף 15 וגת 9. למכבי מוצקין: יערי 13; ברגמן 11 וטבקרו 10 שפטו: רדומסקי ופנחס משה.

● באולם בבית־אלפא גברה קבוצת הפועל חיפה במשחק־חוץ על הפועל גלבוע — 57:75 (26:36). הירבו לקלוע להפועל חיפה: רינרמן 30; מוסקוביץ 14 וזו 11. להפועל גלבוע: ליפניק 22; רייכמן 12 וגורפינקל 12. שפטו: עלימי וניסן.

● באולם בגבעת־חיים, מאוחר, הביסה קבוצת הפועל המקומית את הפועל ירושלים — 50:98 (21:48). הירבו לקלוע לגבעת־חיים: אלומה גורן 54! ורימנט 16. להפועל ירושלים: מושכוביץ 15. שפטו: הימלשטיין וקינן.

● קבוצת אליצור קרית־אונו גברה באולמה על אליצור פתח־תקווה — 61:62 (28:38). הירבו לקלוע לקרית־אונו: גורן 18; סולץ 14 ומייק 10. לאליצור פ"ת: וולך 21 וגולדשטיין 16. שפטו: נוימן וטבצ'ניק.

● בראשון־לציון הפתיעה קבוצת אליצור המקומית בהארכה את בני־יהודה ת"א — 54:61 (54:54, 24:22) הירבתה לקלוע לאליצור ראשל"צ: גודון 22. לבני־יהודה: רבינוביץ 18 ומזרחי 11.

● את ההישג הרביעי בטיבו בריצת מרתון לנשים קבעה האוסטרלית ליזה מרטין שעברה את הנתיב באוסקה, יפאן, בשעתיים עשרים ושלוש דקות ו־51 שניות.

טבלת הנשים (אחרי המחזור הי־15)

1.	אליצור ת"א	789־1254	30
2.	מכבי ת"א	801־1071	27
3.	הפועל ת"א	826־ 973	26
4.	הפ. ג.־חיים	958־1050	25
5.	מכבי מוצקין	879־ 855	24
6.	הפועל חיפה	916־ 954	23
7.	הפועל גלבוע	922־ 918	22
8.	בני־יהודה	950־1080	20
9.	אלי. ק־אונו	1066־ 962	19
10.	אלי. ראשל"צ	1097־ 794	18
11.	הפ. ירושלים	1048־ 794	18
12.	אליצור פ"ת	1047־ 784	18

העברת משכן משה להר גריזים — בנרות חרס שומרוניים

מאת אשר שילוני, כתבנו בחולון

יתכן שסיפורי השומרונים על העברתם של משכן משה וארון הברית להר גריזים, בעת שבני ישראל עברו את הירדן, ומיקומו את ארון הברית והמשכן על הר הברכה, הוטבעו על גבי נרות חרס שומרוניים מתקופה הביזנטית.

סברה זו מעלה ורדה זוסמן, ארכיאולוגית ואוצרת אגף העתיקות של משרד־החינוך־והתרבות, בקובץ „ארץ ישראל", ספר י"ט, שיצא לאור לאחרונה.

הארכיאולוגית זוסמן מעלה סברה זו בהסתמכה על נר חרס שומרוני, שהתגלה בחפירות שנערכו בקיסריה ב־1951, ובו חרותות ארבעה מרכבות.

לדעת החוקרת מתאים ממצא זה למסורת השומרונית, לפיה הוסעו משכן משה וארון הברית וכן עצמות יוסף מן הירדן אל שכם והר גריזים על גבי עגלות.

יוסף הובא לקבורה, לפי אותה המסורת, במקום המזוהה כיום כקבר יוסף בשכם, ואילו שתי העגלות הנוספות שנשאו את המשכן ואת ארון הברית הובאו לסיטגת הר גריזים, שם הם טמונים ועתידים להיתגלות שוב באחרית הימים.

● מרכזי הדרכה לבטיחות בדרכים בת"א

במעמד שר־התחבורה, חיים קורפו, וראש עיריית תל־אביב, שלמה להט, ייחנכו ביום ד' שני מרכזי הדרכה חדשים לזהירות בדרכים בתל־אביב.

אחד ממרכזי ההדרכה שוכן בצפון העיר, ליד גשר בר־יהודה, מרכז ההדרכה השני נמצא ברח' קדימה ביפו, ליד פארק דוידוב.

בטקס ישתתפו אישים ממשרד־התחבורה, משרד־החינוך ועיריית תל־אביב. כן ישתתפו קציני משטרה ונציגי ועדי שכונות. הטקס יערך במרכז ההדרכה הצפוני, ליד גשר בר־יהודה. (שע"ח)

ועדת משנה לתכנון ולבניה
חולון
ת.ב. 2456/1
הודעה על פי סעיף 149 (1)
לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
ניתנת בזה הודעה שהוגשה לועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 93, בגוש 7172, רח' וייצמן מס' 12 חולון.
הכוללת מתן הקלה בו אחוזי בניה 3% משטח המגרש (585/3) בקומת הקרקע בלבד והחלקה הנ"ל נמצאת באזור מגורים ר'.
את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה בעיריית חולון, רח' ויצמן 58 בשעות ובימים של קבלת קהל.
התנגדות לבקשה להקלה ניתן להגיש תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו, התנגדות שתוגש חייבת להיות בכתב ומנומקת.
עו"ד ח. שרון, ראש העיר, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה חולון

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב—יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אשר הקלה לבניה כשינוי מתנאי שנקבע בתכנ 1680 ברחוב בורוכוב מס' 17 גוש 6904 חלקה 185, 183.
תיק בנין (019) 017 0075
בקשות מס' 870788
בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדויקת וטלפון.
התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו והובאה לדיון בפני ועדה הנ"ל.
י. כספי, סגן ראש העירייה, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה — תל־אביב־יפו

ועדת משנה לתכנון ובניה
חולון
תיק בנין 5365
הודעה על פי סעיף 149(1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
ניתנת בזה הודעה שהוגשה לועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 33 בגוש 7164 ברח' אלחריזי מס' 12 חולון, הכוללת מתן הקלה בו א. אחוזי בניה 6% משטח המגרש (338 מ"ר) סה"כ בשתי הקומות.
החלקה הנ"ל נמצאת באזור מגורים ב'1.
את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה בעיריית חולון רחוב וייצמן 58 בשעות ובימים של קבלת קהל.
התנגדות לבקשה להקלה לעיל ניתן להגיש תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו. התנגדות שתוגש חייבת להיות בכתב ומנומקת.
עו"ד ח. שרון, ראש העיר, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה — חולון

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
מרחב תכנון מקומי
באר־שבע
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית־מפורטת
נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה, 1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, החליטה באישור שר הפנים לאשר שינוי תכנית מפורטת הנקראת מס' 117/03/5 שינוי מס' 31.
עיקרי הוראות השינוי: הרחבת בניה לאזור בנייני ציבור מגרש מס' 916.
ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: שטח התכנית: 0.700 דונם. גוש 38061 מקום: שכ' י"א רחבת השל"ה באר־שבע אשר הודעה על הפקדתו ביחד עם התשריט המצורף אליו פורסמה בילקוט פרסומים מס' 3342 מיום 5.6.86 עמוד 2210.
וכן תכנית מפורטת הנקראת תכנית מס' 134/03/5 שינוי מס' 11 לתכנית מפורטת.
עיקרי הוראות התכנית: שינוי יעוד משטח ספורט לשטח ציבורי פתוח ולשטח לבנייני ציבור.
ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: שטח התכנית: 3.18 דונם שכונת נוה נוי באר־שבע. אשר הודעה על הפקדתה ביחד עם התשריט המצורף אליה פורסמה בילקוט פרסומים מס' 3232 מיום 1.8.85 עמוד 3026.
השינוי האמור שבהם — הועדה המחוזית אישרה אותם ביחד עם התשריט המצורף אליו, ועותקי במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה באר־שבע. כל המעוניין רשאי לעיין בה ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
שלום דנינו, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
פתח תקוה
הודעה
על פי סעיף 149(1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה פ"ת בקשה למתן הקלת בניה בגוש 6385 חלקה 174 ברח' אורלנסקי מס' 5, 7.
לפי תכנית המתאר החלקה הנ"ל נמצאת באזור דיור ב', בו מאושר להקים בנין דיור בן 4 קומות על עמודים והדירים על הגג 120.5% בניה.
בקשת בעלי החלקה היא להתיר להם להקים בנין דיור בן 4 קומות ודירים על הגג 120.98% בנייה.
כל מי שיש לו התנגדות לבקשה הנ"ל, יואיל להגישה לועדה תוך 15 יום מפרסום הודעה זו.
ד. תבורי
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה — פ"ת

חוק תכנון והבניה תשכ"ה—1965
מרחב תכנון מקומי
ערד
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת
נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה ערד הופקד שינוי תכנית הנקראת שינוי מס' 11 לתכנית מפורטת 104/03/24 — אזור התעשיה ביחד עם התשריט המצורף אליה.
עיקרי הוראות השינוי: שינוי הנחיות הבניה באזור התעשיה.
ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: שטח התכנית: 3300 דונם. גושים: 38203, 38205, 38204, אזור התעשיה.
כל המעוניין בשינוי רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל המעוניין, בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן זכאי לפי סעיף 100 לחוק, רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות להגיש התנגדות לשינוי במשרדי הועדה המקומית האמורה. התנגדות תוגש בכתב בפירוט הנמקות בליווי תצהיר המאמת את העובדות עליהן מסתמכת ההתנגדות.
שלום דנינו, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום

טלוויזיה

(וכו', בתוכניות מיוחדות ללקויי שמיעה) 08.00 עד כאן – חדשות קול ישראל. 08.05 שעת כושר. 08.15 חשבון פשוט ד', מעלות החשבון וכו'. 08.40 ראשית הקריאה, כלי סורות, כינים 3. 09.00 אנגלית ה'. 09.20 חשבון, גיאומטריה, המרחק (ונתרגום לערבית). 10.10 אנגלית ז'. 10.30 רוחב טומסום, חושיבה. 11.00 צרפתית על יסודי. 11.15 חשבון ה', השבר העשרוני. 11.30 גיאוגרפיה של א"י, פני הארץ, מכמר הכור לכרמיאל (כ). 12.00 גיאוגרפיה כללית (ו־ט) הגורמים לעונות השנה. 12.25 ספרות (על יסודי) מקבת, מדיניות הכח. 13.00 מוסיקה (על יסודי) העשרה, המוסיקה של ניגריה. 13.30 אתמול במשפט דמיאניוק. 14.00 עד כאן – חדשות קול ישראל. 14.05 סרט קולנוע – והוה כפולה. סרט רינול על רקע פרשת רצח הנשיא קנדי. 15.40 שעת כושר. 15.50 מאחיים שניות למועצה הלול. 15.55 סיפור נחמד, ט"ו בשבט. 16.20 רומטריקס. 16.45 חידה יומית נושאת פרסים בנושא פרחי בר בישראל. 17.00 ערב חדש – מנחה: רפי רשף. 17.30 „גנב לחדשות". 18.00 „אלף" הפרק האחרון. 18.30 קיצור החדשות (ערבית). 18.32 סרט תעודה „תרבות המערב". 19.30 חדשות (ערבית). 20.00 כותרות מבט. 20.02 „מישהו מסמל כרך" הפרק האחרון: „כוכב פופ" כישרון חבוי נגלה לפתע בגמר ספונג, ועתיד לקריירה חדשה נראה עומד בפתח. 20.30 „כלבוטק" – מגזין לצרכנות ולאיכות חיים. 21.00 מבט לחדשות. 21.40 „מבט שני". 22.20 „גן העדן המובטח" פרק 10 „בוגרים ונבגרים" השנה 1985. שרלוט מתה בהסגנה מזאה נגר נשק גרעיני. אבל לסלי טיטמס מכחיש שהיתה פעילה בארגון הזה. פרד מסרב לקחת חלק כלשהו בתביעה המשפטית של אחיו הגרי בעניין ירושת אביהם. סימון מאלאורדיורן מנסה לאלץ את פרד כסחיטה לעזור לו בעניין שיש לו עם המשטרה. 23.10 „קלי קלות" – שם הפרק: הרי אנחנו גברים. 23.35 „פסוקו של מקום" המינה תיוור לט"ו בשבט, חדשות הלילה.

— ערוץ 2 —

18.30 משפט דמיאניוק, שידור ישיר. 18.30 „קימבה, האריה הלבן". 19.00 „האחים" פרק שמיני „משבר". 20.00 תקציר משפט דמיאניוק. 20.30 „ארץ רתוקה" סרט תיעודי על מותו של דילן תומאס. 21.30 סוס 12 „קיד קראול ואוצר הקוקוס בג'ונגל".

רדיו

קול המוסיקה

06.01 צלילי בוקר. 07.09 בהאזנה נינוחה. 09.00 קונצרט בוקר, בארו טוקטה ופוגה ברה מינור (סימר הרפורה) רספיגי: הסויטה „הציפורים" (אקדמיית סנט מרטין נ. מרינר); מוצרט: קונצרטו מס' 20, ברה מינור, לפסנתר ולתזמורת (ולדימיר אשכנזי/תז. פילהרמוניה); שוברט: רביעייה בלה מינור, לכלי קשת (רביעיית האגון); ביזה: סימפוניה ברד (הקונצרטגבאו/ב. האיטינק); רחמנינוב: 3 שירים רוסיים למקהלה ותז. (מקהלה ותז. הקונצרטגבאו/ו. אשכנזי) פרוקופייב: „רומאו ויוליה", סויטה מס' 2 (תז. סקוטית לאר־מית/גמה יארבי); 11.57 פינת השיר, משירי עזור רבין. 12.00 מן הכריזה, הסולנים מנגנו מגנטו: קלארו סימונה כנור סולו מאורקו מורדגאציארו ויואלדי „ארבע העונות", 13.05 בהאזנה נינוחה. באהו קונצרטו ברה מינור לכנור ותזמורת (מ. אנדרה/ה. פרננדז/תז. של ה. סרנמאת מאייארס מוצרטו רביעייה לחליל ולכלי קשת ברה מג'ור שלי. לבאר/ גנני התזמורת הפילהרמונית של ברלין; טורהו רביעייה לפסנתר ולכלי קשת בדו מינור (א. רובנשטיין רבעיית גוארנרי); מיו: „סקרמוש" לקלרנית ופסנתר (א. ברנור/א. קונטרסקי) רבודאש שישייה לכלי־קשת בלה מג'ור, (השמיניה הוינאית). 15.00 מוסיקה צעירה. 16.00 אתנותא. תני שתם, כנור /ארגון ארק, סמנתן בטהובן סונטה מס' 4 בלה מינור, אופ' 23 בן־חיים סונטה לכנור סולו דביסי: סונטה באצ'יני „מחול הגמדים" בטהובן סונטה מס' 15 ברה מג'ור אופ' 28 (ש"ת). 17.30 קלות, מוסיקה קולית של חברי פרסל ר. יעקבס/ג' גלסון/ג. מאן אנסמבל). 18.00 ממרף התקלויטה. 19.00 מניני אופרה, שוברט „התאומים", אופרה במערכה אחת (הלן דונת, ניקולאי גדה ה. פישר־דיסקאו/ מקהלה ותז. של בית האופרה הבוארית/ה. סוואליש) סמטנה: פתיחה לאופרה „הכלה המכורה" (תז. אר־סי־אי/ל. סטוקובסקי). 20.05 איגנרלוה. 20.27 פינת השיר. 20.30 קונצרט התזמורת הסימפונית ים ראשל"צ, מנצח סרג'ו קומיסיונה. סולנית: נטשה טורסון; פאול ברנוס: תהלים, מתוך הסימפוניה היו רחמנינוב: רפסודיה על נושא של פגניני לפסנתר ותז. הוספה אנתולוגיה קטנה לשירה. „את תלכי בשדה לבדך", לאה גולדברג: צ'ייקובסקי סימפוניה מס' 2. 23.00 מחזורי יצירות, הקונצרטי של יוהאן כריסטיאן באח היילן סימפוניות.

רשת א'

07.00 רדיורקל. 08.05 הפוגה מתנגה. 08.27 משפט דמיאניוק, שידור חי. 13.05 שירים עבריים. 13.30 חדשות ויומן בצהריים. 13.45 חדשות ויומן באנגלית. 14.06 בראש צעיר מגזין יומי לילדים. 15.27 ואוניברסיטה המתחיל. „אמצעי מניעה הסימנתיים" ד"ר שרגא וקטלר. 15.37 משפט דמיאניוק שידור חי ה. בגין ואתמול בירושלים. 19.05 סיכום המשנה היומית. 19.30 שידורים לעולים. 22.05 שנינו יחד וכל אחד לחוד, עם יובב כך: „נשואים מתוחים" עם הפסיכולוגים ד"ר אירים וייצמן ומשה מאיר.

רשת ב'

07.00 הבוקר הזה. 08.05 עושים עניין. 09.05 ביקור בית עם רבקה מיכאלי. 10.05 כל צבעי הרשת עם יואב גינאי. 12.10 אלף ב, „בית" עם אהוד מנור. 13.05 בחצי היום חדשות ומוסנים. 14.06 לראות או לא לראות יומן חדשות לתרבות ולאמנות. 14.30 בת צחוק הוי הזמר. 15.05 שירים ושעורים. 15.55 קראתי ספר קוראים ממליצים. 16.05 יומן כלכלה. 16.30 על מספרים ואנשים, מגזין המשק והחברה. 17.05 רגעי קסם. 18.06 אצבע על הדופק שבועון בעניני בריאות ורפואה. 18.45 היום בספורט. 19.00 היום הזה. 19.35 עולם חדש מגזין חדשותי לעניני האדם וסביבתו. 20.05 ערב של אילנות, ראיונות מוסבים בשיתוף בנושא אדמת ארץ־ישראל וצמחייתה, שבעת המינים, הוי ופולקלור ותכנית אמנותית. 23.05 צריך לצלצל פעמים. 00.15 להאזין בחלום שירים לסיומו של יום.

גלי צה"ל

06.05 אוניברסיטה משודרת, מבוא לתולדות המתמטיקה ספירוס רינגר. מרצה: פרופ' שבתאי אונגורו. 06.30 טוקים עיון. 07.07 שבע אפס שבע, עם איתן ליפשיץ. 08.00 בוקר טוב ישראל. 09.05 אילה בוקר, עם אלי ישראלי. 10.05 עשר שירים עבריים. 11.05 נכון לעכשיו עם רפי רשף. 13.05 רו רח יומי. 13.55 40 לאחור סיפור היום בתש"ח עם רוד דיין. 14.05 פגישה יומית עם יצחק ברנר. 15.05 שירים לחג עם ארז טל. 16.05 ארבע אחרי הצהריים. 16.54 באופן מילולי מינתו של אבשלום קור. 17.00 ערב טוב ישראל. 18.05 שעה קלה על כלכלה. 18.45 חמש עשרה קטנות. 19.05 הוידה ממטולה, שנה למותה של אסתר לויט (ש"ח). 19.50 פינה ממה ללבי". 19.57 הודעות לחיילים. 20.05 בעיקר מוסיקה, והמכללה המוסיקלית המשודרת של גלי צה"ל. פרופ' יצחק סראי מגיש ומרצה בנושא „יסודות ההכרה של המוסיקה". 21.00 מבט לחדשות. 21.30 אוניברסיטה משודרת, מבוא לתולדות המתמטיקה ספירוס רינגר. מרצה: פרופ' שבתאי אונגורו. 22.05 על הדבש ועל הכיפאק. 23.05 עשרים וארבע היום שהיה. 23.55 שיחת חצות עם רן סריה סופר. 00.05 ציפורי לילה עם אביהו מדינה. 02.05 לא רוצים לישון. 05.05 צלילי בוקר.

— שידורי צה"ל 2 —

19.05 רדיו־רדיו עם יואב קוטנר. 20.05 צ"ס תכנית יומית לחיילים. 21.57 הודעות לחיילים. 22.05 הפסקת עשר עם מיכל ניב. 23.05 קול תנ"אז הזה עם דני קרמל.

רשת ג'

06.04 בחזרה לאשר להיטים וותיקים. 07.07 שיר בבוקר בבוקר. 09.05 מה, כבר תשע? עם אבי אתגר. 10.05 דברים טובים. 11.05 שבעים מי יודע. 12.05 אהבה יומיומית עם יוסי סיאס. 13.05 רק בימי חול עם מנחם פרי. 14.06 לי ולך שיר וברכה. 15.05 חרש, חריש ומחורש. 16.05 הצגה יומית עם יקיר אביב. 18.06 מקום בצמרת, מצעד הזמונים הישראליים. 21.05 אירום עתיק שירים שלא גם ליהום עם דן עומרי. 23.05 פניני ג'אז עם לאה ליאור.

קולנוע

תל־אביב
9.30 ,7.15 ,4.30

אסתר: שתיות בגדול 5, 7.15, 9.40
אורליה: המאבק לחיים 3, 7.15, 9.30
בן־יהודה: חיזור גורלי 4.30, 7.00, 9.30
גת: הקיסר האחרון 3.15, 6.15, 9.15
גורדון: מטורף עלייך 7.00, 9.30
דקל: חשור 5, 7.00, 9.30
דוויב איה: סטורס חרמים 7.45
דרור: ריקוד מושחת 5, 7.15, 9.30
לימור חדש: ללא מוצא 4.30, 7.15, 9.30
סינמה 1: סגור לרגל שיפוצים
סינמה 2: סגור
פאר: יופיו של החטא 5, 7.30, 9.30
פאריס: חיי כלב 2, 12, 7.15, 9.30
רב־חן:
חן 1: מעקב צמוד 5, 7.30, 9.50
חן 2: יום במלכוות 5, 7.25, 9.45
חן 3: אי אפשר לקנות אהבה 11, 2, 4, 7.40, 9.45
חן 4: הנסיכה
מבכורלי הילס 11, 2, 5, 7.40, 9.45
חן 5: חנות
מעבר לפינה 11, 2, 5, 7.30, 9.40
שחף: עכבר הבארים 4.30, 7.00, 9.30
תל־אביב: השוטר מלוס אנג'לס 5, 7.15, 9.30
תכלת: אריה 4.30, 7.00, 9.35
לב 1: נערות עוכרות 2, 5, 7, 10.00
לב 2: ממפוש 2, 4.30, 7.15, 9.50
לב 3: המשפחה 2, 5, 8, 10.00
לב 4: מגדל הדבורים 2, 5, 7.30, 10.00

רמת־גן
ארמון: מעקב צמוד 4, 6.40, 9.30
לילי: יופיו של החטא 7.15, 9.30
רב־גן:
גן 1: ריקוד מושחת 5, 7.20, 9.40
גן 2: יום במלכוות 5, 7.20, 9.40
גן 3: עכבר הבארים 5, 7.30, 9.40
גן 4: ללא מוצא 6.15, 9.15

ירושלים
אדישון: השוטר מלוס אנג'לס 4.30, 7.15, 9.30
אורנע: יום במלכוות 4.30, 9.15
רון: תל־אביב—ברלין 4.30, 7.00, 9.00
בית אגרון:
בילבי 16.00
רחובות לוהטים 18.00
ראשים מדברים —
המסיע לחיות הגיונים 19.45
נשיקת אשת העכביש 21.30
9 שבועות של שכרון חושים 24.00
כפיר: חיזור גורלי 4.00, 7.00, 9.30
אורגיל: הקיסר האחרון 4.30, 7, 9.15
מיטשל: עכבר הבארים 7.00, 9.00
סמדר: מלאכים בשמי ברלין 7.00, 9.15
חבירה: סגור לרגל שיפוצים
אורין
אור 1: הצייר 4.30, 7.15, 9.15
אור 2: זעקת הנשרים 4.30, 7.00
אור 3: מלון חדר המיטות
אור 4: יופיו החטא 4.30, 7.00
אור 5: הקיסר האחרון 4.30, 7.00
עדן: אבא גנוב 4.30, 7
תיאטרון ירושלים:
מאנון + ז'אן דה פלורט 18.45

חיפה
אורה: ריקוד משחת 4.30, 7.00
רון: יום במלכות 4.30, 7.00
עצמון 1: ללא מוצא 4.30, 7.00
עצמון 2: שגעון בחלל 4.30, 7.00
עצמון 3: הבלתי משוחדים 4.30, 7.00
רון: חיזור גורלי 4.30, 7.00
אורליה: סמטוסו 4, 6.30
קרן אור המחודש:
יופיו של החטא 6.45
פאר: מעקב חשני 7.00
5.00, 7.30

נתניה
שרון: ללא מוצא 5, 7

חולון
סביון: חיזור גורלי 5, 7.15
מגדל: מעקב צמוד 4.00
ארמון: לאבד הבתולים 5, 7.30

בת־ים
עצמאות: ריקוד משחת 5, 7.15

הרצליה
היכל: השוטר מלוס אנג'לס 5.00, 7.15

פתח־תקוה
היכל 1: חיזור גורלי 5, 7.15
היכל 2: ללא מוצא 5.00, 7.15
היכל 3: ריקוד מושחת 7.15

עפולה
כוכתיין: המשפחה

ראשון־לציון
רון 1: חיזור גורלי 7.30
רון 2: שגעון בחלל 7.30

תיאטרון

הבימה — התיאטרון הלאומי
הערב יום ג', 2.2
בית־ספר לנשים: 20.30
אילוף הסוררת: 17.30, 20.30
מירלה אפרת – טבריה: 21.00
אנשים קשים – ת' ירושלם

צוותא
לתרבות מתקדמת
יום ג' 2.2 בשעה 20.30
סולמות

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בתים
מור — חביבה רייק 20.
חולון
אסותא — טרומפלדור 4.
ירושלים
קופ"ח — מרפאת רוממה — המ"ג 28.
נתניה
הנשיא — שד' וייצמן 36.
פתח־תקוה
עין־גנים — חזון איש פינת גורדון.
רמת־גן
רמה — ז'בוטינסקי 65.
תל־אביב
הקריה — אבן גבירול 19.
קופ"ח — אמסטרדם 7.
חיפה
מגן דוד — גאולה.
רעננה־כ"ס
הרצל — רוטשילד 47, כ"ס

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה – טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת – טל' 100. אילת – 244; חדרה – 22444.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית חולים בילינסון, פתח־תקוה - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב - בימים ב', ד', ו' - כירורגיה ופנימית, ילדים - כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב - בימים א', ג', ה' שבת - כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא - כל המחלקות - כל השבוע.

נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים - כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים
שערי צדק - ילדים, כירורגיה, אורטופדיה, עיניים. ביקור חולים — פנימית, נשים, א.א.ג.

מוקד קופ"ח כללית
המוקד יספק מידע טלפוני בימים א'־ה' ב': 08.00—20.00, בימי ו': 08.00—15.00. טלפונים: 03־433300, 03־433500.

יד ביד — ערן קשבת בטלפון לילד ולנער — קו לנוער במצוקה ירושלים — 02־243358, ת"א — 226037 (24 שעות), חיפה — 04־229488 (11.00—20.00), גליל מערבי — 04־922222.

קו פתוח להורים במצוקה בימי ב' ו־ד' - טל. 222732.

„קו פתוח" – ערן קשבת לילדים ובני־נוער (24 שעות) 03־221880.

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשעות שלאחר [illegible]
חוסמי לרפואת שיניים [illegible]
בתל־אביב — בימים א'־ה' [illegible]
21.00—23.00
השעות: 18.00—24.00 [illegible]
השעות: 15.00—21.00
[illegible]
מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
[illegible] 24.00—9.00 [illegible]
טלפוני בלבד.
[illegible] 03־285822, 294869
מרכז מידע לקרבנות אונס
[illegible] 17.00—21.00
עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02־227171
ער"ן תל־אביב — טל' 03־5461111
ער"ן ילדים ונוער ת"א — טל' [illegible]
ער"ן חיפה — טל' 04־672222
ער"ן באר־שבע — טל' [illegible]
ער"ן נתניה — טל' 053־35316
בילוק משטרים
מוקד עת"א למקרים [illegible]

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101 [illegible]
בני־ברק, גבעתיים — [illegible]
רמלה — 101, טל' [illegible]
טלפון 065־93334 [illegible]
04־931401 [illegible]
ים — טל' [illegible] 057־74767

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה: בימים א'־ה': 16.00; בימי ו' וערבי חג: 11.30
מחיפה לבני־ברק וירושלים: א'־ו': 7.00
מתל־אביב לחיפה: בימים א'־ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00.
מתל־אביב לנהריה: בימים א'־ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00.
מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב: בימים א'־ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.05, 11.30, 12.30, 13.40, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30; בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.05, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30
מנהריה, לחיפה ולתל־אביב: בימים א'־ה': 6.30, 9.05, 16.33, 18.38; בימי ו' וערבי חג: 6.30, 9.05, 16.35
הרכבת תופעל בימי א' [illegible] חג בלבד.

ג'ון או איוואן

„הוא נהג, מכונאי, שולט באנגלית, משכיל יותר משהודה — והוא איוואן האיום"

מאת יעקב שליש, כתב עתי"ם

הנאשם דמיאניוק ניסה בכל חקירותיו בארה"ב ובארץ להסתיר את העובדה, שידע לנהוג במנועים עוד בתקופת מלחמת העולם. האמת היא, כי רוב ימי חייו עסק איש זה בהפעלת מנועים — קבע אתמול בבוקר התובע, עו"ד מיכאל שקר, בהמשך סיכומיו במשפטו של דמיאניוק.

כל חייו הפעיל מנועים

„הוכחנו בחקירתו, בעזרת מסמכים, כי הנאשם היה נהג באונר"א כבר בשנת 1945" — אמר התובע — „כלומר, שבתום המלחמה הוא כבר נהג במכונית, וכטופס שמילא אף ציין ,כי היה נהג מיומן'."

לדברי עו"ד שקר, הבעיה של הנאשם היתה להסתיר את העובדה שעסק בנהיגה ובמכונאות כבר בטרבלינקה בשנים 1942־3. יש עדויות של ניצולים, כי הוא עסק שם גם בנהיגה וגם בתיקון מכוניות, נוסף להפעלת תאי הגזים. „הנאשם הבין עד כמה יש בנקודה זו אלמנט מפליל", טען התובע, „ולכן חזר וסיפר כי לא ידע להפעיל מנוע, שהרי העלה כזו היא עוד חוט נוסף, הקושר אותו למעשיו בטרבלינקה."

עם זאת, ציין שקר, בחקירתו בארץ על ידי קצין המשטרה קפלן, הודה בשלב מסוים, כי הוא ידע אז להפעיל מנוע.

„למעשה, הדבר היחיד שעסק בו דמיאניוק ברוב ימי חייו היה הפעלת מנועים ועובדה היא, שכאשר הוא הגיע לארה"ב, החל לעבוד במפעל פורד כמכונן מנועים, עד צאתו לגימלאות".

התובע דחה גם את טענתו החוזרת ונשנית של הנאשם, כאילו אינו מבין אנגלית היטב. באחת החקירות אמר דמיאניוק לחוקריו בארה"ב, „אתם דוחפים אותי לטרבלינקה" וכאשר חזר ונשאל על כך בהזדמנויות שונות, כולל במשפט זה, הוא נימק זאת בכך שאינו מבין היטב אנגלית. „אני קובע" — הטיח התובע — „כי הנאשם יודע אנגלית הרבה יותר ממה שניסה להציג. אך פשוט, היו לו מדי פעם מעידות, חוטים שמובילים אותו לטרבלינקה, ולכן השמיע תירוץ זה".

שני העדים המהססים

בראשית סיכומיו השלים התובע שקר את טיעוניו בנושא זיהויו של הנאשם על ידי הניצולים ועדים אחרים, על פי תצלומים שהוצגו להם. הוא התמקד בשני עדים, אשר לטענת הסנגוריה ניתן לראות בתגובתם „זיהוי שלילי", כלומר שהוצגו להם תמונות, אולם הם באופן מפורש לא זיהו שם את הנאשם כאיוואן מטרבלינקה.

אחד העדים הללו היה שלמה הלמן ז"ל, אשר בשלבים הראשונים לא הגיב על תמונת הנאשם, כאשר הציגה אותה בפניו גב' רדיווקר, שעסקה בחקירת פושעים נאציים מטעם משטרת ישראל. רק מאוחר יותר, כאשר הוצגו בפניו שוב ארבע, חמש תמונות, אמר בתגובה, כי את האיש שבתמונה מס' 17 הוא ראה בטרבלינקה. התובע טען, כי מקרהו של העד הלמן הוא אמנם חריג, מבחינת הזיהוי, ויש אולי לזקוף זאת לגילו המתקדם. מכל מקום, הלמן התנהג בכנות גמורה, לכל אורך עדותו, וכאשר לא הבחין ולא זיהה — אמר זאת בבירור. „איננו יודעים מה התחולל בראשו של עד זה — ציין התובע — אולם מהחקירה יש בהחלט מקום לחשוב כי היתה כאן איזו שהיא הרחקה, שהרי לא נראה סביר, כי האיש היה במחנה 2, בקרבת תאי הגזים, ולא זיהה את מפעיל התאים הללו".

מוכר לכל באיוואן

הזיהוי שנעשה על ידי עדים רבים ושונים, ובתנאים שונים מוביל לאותה מסקנה. העדים השונים גם קבעו את גילו של איוואן, שנות ה־20 המוקדמות — וגם עובדה זו תואמת את הנאשם. הכל כינו את איוואן האיום איוואן, לא רק האסירים היהודים, אלא אנשי האס.אס. שבמחנה. זה היה שמו וזה גם שמו של הנאשם — איוואן דמיאניוק — וגם לעובדה זו יש ערך מצטבר.

גם עניין הגובה משמעותי, כאשר מכל העדויות והתמונות עולה כי האיש היה גבוה מאוד, 185 ס"מ ומדובר בהחלט מתאים לנאשם. התובע שקר התייחס להלן באריכות לאמינותה של תעודת טרווניקי. התובע חזר והסיק, כי נוסף על המסמך היסודי, המוכיח כי הנאשם שירת כוואכמן בבסיס האם טרווניקי, הרי בידי התביעה ראיות ועדויות למכביר אודות מעשיו ושירותו בשנים ההן. מכל מקום, אין די ראיות לבסס את גירסת ההגנה כי הוא לא היה שם כלל. התובע דחה גם את גירסתו של הנאשם, כאילו הוא חשש מהסגרתו לבריה"מ אחרי המלחמה. ולכן שיקר בטפסים שמילא בדרכו להגר לארה"ב. שקר ציין, כי כאשר מילא דמיאניוק את טופס ההגירה ב־1948, הוא כבר לא חשש אז מרפטריאציה, שהרי ככל שחלף הזמן מסיום המלחמה, והסובייטים הפסיקו לקחת אנשים מהמחנות ולהחזירם לבריה"מ החששות פחתו. הנאשם חשש באמת רק מגילוי כל האמת על עברו, אמר התובע.

רשימה של 20 שלא זיהו

התובע שקר ביקש בהמשך להזים טענות שונות שהעלתה הסנגוריה בנסיונה להכחיש קשר כלשהו בין הנאשם דמיאניוק לבין איוואן האיום מטרבלינקה. אחת הטענות היא שאיוואן האיום אינו אלא גרמני בשם אלפרד ביליץ, אשר כונה בתקופה ההיא בשם איוואן. טענה נוספת הושמעה, כאילו איוואן חוסל בעת המרד במחנה בטרבלינקה, וטענה שלישית — מסתמכת על רשימה של כ־20 ניצולים מטרבלינקה אשר הובאה לבית המשפט ואשר איש מהם לא זיהה על פי התמונות של הנאשם כאיוואן האיום.

אשר לטענה שלישית זו, ציין התובע, כי אין יודעים כלל מתוך המסמך שהוצג, באיזה מחנה השמדה מדובר. מכל מקום, סביר להניח שמרבית אותם 20 איש היו זמן קצר בלבד בטרבלינקה, ושהו במחנה 1 ולא במחנה 2, שבו שירת איוואן האיום. חלק מהשמות שברשימה אינם מוכרים כלל לאיש מן הניצולים האחרים, ואף אינם מופיעים ברשימות של „יד־ושם". כמו כן אין לדעת אילו תצלומים הוצגו להם כדי לזהות את הנאשם. „אני מתאר לעצמי" — הוסיף התובע — „שהסנגוריה שוחחה לפחות עם חלק מאותם המופיעים ברשימה, ואם לא, הרי היא היתה חייבת לעשות זאת אם רצונה להסתמך על הרשימה הזו.

איוואן לא מת

אשר לסברה כי איוואן האיום היה „אלפרד ביליץ", ציין התובע שקר, כי גירסה זו הובאה מתוך מסמך שנלקח מארכיון האו"ם, והיא מסתמכת על עדות שמסר בזמנו אדם בשם פינקלשטיין. אולם לטענת התובע, עדות זו חסרה פרטים רבים ואינה מהווה הוכחה כלשהי לגירסה היא. מתואר שם בין היתר שאותו אלפרד ביליץ, ביחד עם אדם אחר, עמדו ליד תאי הגאזים והתעללו בנשים שהוכנסו לתאים. אולם, אין כל הוכחה, כפי שנטען בשם אותו פינקלשטיין, כי אותו ביליץ כונה איוואן.

אשר לגירסה שהשמיעו כמה מן העדים בדבר מותו של איוואן, ביקש התובע להזים טענות אלו אחת לאחת. על הדברים שכתב ניצול השואה אליהו רוזנברג אחרי המלחמה, לפיהם איוואן חוסל במרד שפרץ בטרבלינקה, טען התובע כי מדובר פה בפירוש בעדות שמיעה ולא עדות ראייה. הוא ציטט קטעים ארוכים מעדותו של רוזנברג, להוכחת טענה זו, והוסיף, כי עובדה היא שבהודעה אחרת של אותו רוזנברג, כמה שנים מאוחר יותר, לא מופיע זכר לגירסה כי איוואן חוסל. וגם מאוחר יותר, בעדותו כאן במשפט ובמשפטו של איוואן דמיאניוק בארה"ב — נוכח העד רוזנברג לדעת כי איוואן חי והוא הוא הנאשם.

עו"ד שקר ציין עוד, כי אילו ראה רוזנברג במו עיניו שאיוואן האיום חוסל — הרי זה אירוע שלא היה נשכח ממנו והוא לא היה זז מגירסה זו. אילו ראה אותו מת — מה לו ולאיש הזה מקליבלנד כדי לטפול עליו שהוא איוואן האיום? אולם, משנוכח שדבר כזה לא קרה, הוא בא ואמר כאן מה שאמר.

אשר לגירסה נוספת, אותה השמיע ניצול שואה אחר אברהם גולדברג בעדותו, ציין התובע כי עד זה השמיע גירסה שונה לחלוטין מזו של רוזנברג — הוא דיבר על מיתה בשריפה בתוך תאי הגאזים. מכל מקום גם כאן ברור כי לא מדובר במראה עיניים אלא במשמע אוזניים.

ואילו לגירסתו של ניצול נוסף, שלמה הלמן המנוח, הרי גם הוא העלה גירסה שונה לחלוטין אודות חיסול אותו אוקראיני, וגם זו היתה מתוך השמועה בלבד.

לעומת זאת הטעים התובע, ישנה עדות ראייה חותכת — זו של הנאצי אוטו הורן אשר שירת אף הוא בטרבלינקה — שאמר בחיקור הדין שנעשה עמו בשעתו, כי „איוואן האיום, מפעיל תאי הגאזים, היה בחיים אחרי המרד".

„לכן אנו מבקשים מבית המשפט לדחות גירסאות אלו, ולקבוע שאין כל ראיה שאיוואן האיום חוסל במרד או בכל מועד אחר. נהפוך הוא, יש ראיה ממקור ראשון שהוא נותר בחיים" — סיכם התובע את דבריו.

הבוקר ישמיע פרקליט המדינה עו"ד יונה בלטמן את סיכומיו מטעם התביעה. הוא יתמקד בעיקר בהיבטים ההיסטוריים של המשפט.

ענן גז שנותר מהדליפה במוצאי שבת, כיסה אתמול את קרית אתא

מאת יואב אביב, כתבנו בחיפה, עתי"ם

שמונה מומחים לחקירת דליקות מטעם משטרת ישראל קבעו בוודאות את מקור הדליקה הגז ממתקן „גז־שלי", בעת מילוי מכלית בחוות מכלי הגז במפרץ חיפה במוצאי שבת. צוות החקירה מתמקד בחשיפות מקור ההצתה, שגרם לפיצוץ ולדליקה בחוות המכלים.

המשטרה ומכבי האש דוחו מכל את השמועות חסרות השחר על פעולת ארגון מחבלים, שנטל על עצמו את האחריות לאירוע.

ענן של גז בישול כיסה אתמול בבוקר את אזור קרית אתא. אולם ככל הנראה היו אלה שאריות גז מהתאונה בחוות המכלים במוצאי שבת.

יצחק שמיר, בתפקידו כשר הפנים, מינה ועדת חקירה לפרשה. ועדת החקירה מונתה על־פי חוק שירותי הכבאות, ובראשה העומד ראש הנ"א לשעבר, תת אלוף (מיל.) אריה בורו, וחברים בה מפקח שירותי הכבאות, רמי כחלון; המהנדס מיכאל מילוא, ורש"ף אברהם מוס.

הוועדה התבקשה למסור את מסקנותיה בתוך חודש ימים. הוטל עליה לבדוק את סיבות הדליקה, האמצעים שננקטו למניעתה, ויישום הדרישות מכבי האש במקום. המשנה למנכ"ל משרד הפנים, משה מרקוביץ, שלח אתמול מברק למכבי האש בחיפה בו הוא מודה לכבאים על פעולתם ואמיצה באתר השריפה.

בקרית אתא הולה פעילות מקומית ענפה לפינויה של שכונת עיר גנים, הנמצאת קרוב מאוד לאזור התעשייה. תושבים בעיר ביקשו גם לבדוק את מצב המקלטים בעיר, בינתיים מתברר כי תושבים מצאו מקלט במקלטים באזור הקריות לאחר ששמעו את הפיצוצים וראו את להבות האש. „מישהו צעק — זה מבתי הזיקוק ואנחנו הלכנו למקלט", סיפרה לי אתמול תושבת הקריות.

במקביל לוועדה שמינה שמיר מונתה ועדה נוספת של משרד האנרגיה בראשותו של מפקד חיל האוויר לשעבר, עמוס לפידות.

סגן מנהל המרכז הרפואי רמב"ם בחיפה, ד"ר צבי בן ישי, מסר אתמול כי מצבו של גיורא שגב, שנכווה קשות בהתפוצצות מוסיף להיות קשה. הפצוע מאושפז במחלקת הטיפול הנמרץ של בית החולים, כשהוא סובל מכוויות קשות, אך מצבו יציב.

הפצוע האחר, אהוד עיבל, מאושפז במחלקה לכירורגיה פלסטית. מצבו מוגדר כבינוני, אך יציב.

על־פי הערכה ראשונית מסתכמים הנזקים והשירותים של הדליקה בחוות המכלים של „פז־גז" בכ־7 מיליון שקלים. ממצאי החקירה של שירותי הכבאות בחיפה ישלמו בהקדם ויועברו לבית משפט השלום בעיר, לשופט עמירב רנה, שידון בשבוע הבא, בבקשת פרקליטות המדינה, עיריית קרית אתא והמשטרה, להוציא צו סגירה לאלתר לחוות מכלי הגז בעיר גנים.

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
הסתדרות עובדי האירוח והמלונאות

הודעה על קיום בחירות

לועידה הי"ג של הסתדרות עובדי האירוח והמלונאות — ולמועצות האגודות המקומיות.

מרכז הסתדרות עובדי האירוח והמלונאות בישיבתו מיום 18.1.88 החליט על קיום בחירות לועידת הסתדרות המקצועית הארצית ולאגודות המקצועיות המקומיות.

הבחירות יתקיימו ביום שלישי כ"ט בסיון תשמ"ח 14.6.88.

המזכירות הארצית

חלה ירידה במספר הנפגעים בתאונות עבודה, אך ישראל עדיין במקום גבוה ברשימה

למרות ירידה במספר מקרי המוות והפציעה, ישראל מדורגת במקום גבוה ברשימת הארצות שבהן גדול אחוז נפגעי תאונות העבודה — נמסר אתמול לרגל הוועידה הארצית לבטיחות, גהות ואיכות החיים בעבודה שתיערך ביום ג' 16 בפברואר, במלון „פאלאס" בתל־אביב. על אירועי הוועידה מסר יו"ר המחלקה לבטיחות, גהות ואיכות החיים בהסתדרות, שאול בן־שמחון, במסיבת עיתונאים בתל־אביב.

ב־1986 היו 193 מקרי מוות בעבודה לעומת 243 ב־1985. אחוז ההרוגים מכלל ההרוגים במשק נמצא בירידה בשנים האחרונות. ב־1975 היו 0.014 אחוז מקרי מוות. ב־1980 — 0.023 אחוז, ב־1985 — 0.017 אחוז וב־1986 — 0.014 אחוז. כן חלה ירידה במספר הנפגעים. ב־1975 — 4.15 אחוז. 96 אחוז מהנפגעים חוזרים לעבודה אך 3,000 נפגעים נותרים נכים מדי שנה.

בן־שמחון תבע מהממשלה, מהמעסיקים ומהארגונים האחראים להקים רשות ממלכתית לבטיחות ולגהות. לדבריו, ישראל נמצאת במקום גבוה ברשימת תאונות העבודה ביחס למספר העובדים, בהשוואה למערב אירופה וארה"ב. הוא טען, כי בממוצע, בכל יום וחצי בשנה, נהרגים עובד או עובדת בתאונת עבודה. הוא מסר כי לאחרונה נערכו כ־70 סדנאות להגברת מערך הבטיחות במפעלים.

בוועידה ישימו את הדגש על מעורבות ועדי עובדים בהגנה על הבטיחות, תזונה נכונה, מניעת חשיפת עובדים לחמרים רעילים, ובעיות החשיפה לצגים של מסופי המחשבים. בוועידה ישתתפו שרי העבודה והבריאות, מזכ"ל ההסתדרות, נציג התעשיינים ואחרים.

בנאים היום? — כמו מים

אתמול היתה בחאן הירושלמי בכורה להצגת „מי־תחום" מאת הילל מיטלפונקט, בבימויו של עמית גזית, וזו סיבה טובה לכנס את משפחות בנאי יוסי, חיים, גברי, ויעקב, ששיחק כשחקן אורח בתפקיד האב בהצגה. (צילום: שרי־עוזיאלי)

התעשיינים מוחים על העלאת ארנונות חריגה

68 רשויות מקומיות העלו בשנת הכספים 1987/88 את הארנונה לתעשייה בתחומן בשעורים חריגים של עד 75 אחוז, בשנה שבה היתה האינפלציה נמוכה מ־20 אחוז. העלאות אלה נעשו בהסתמך על אישורים שניתנו לרשויות ע"י מנכ"ל משרד הפנים וע"י הממונה על התקציבים במשרד האוצר, למרות שחוק היציבות הגביל את שעור העלאת הארנונה ב־22 אחוז בלבד.

מיכאל לוי, מנכ"ל „גילית" וחבר נשיאות התאחדות התעשיינים, ביקש אתמול מוועדת הפנים של הכנסת, להקפיא את תעריפי הארנונה בשנת הכספים 1988/89 ברמתם הנוכחית.

ההיתרים החריגים ניתנו בתקופה בה היו מרבית מוצרי התעשייה נתונים בפיקוח מחירים, ושער החליפין לייצוא הוקפא, כך שהתייקרות תשומת הארנונה, אפילו נעשתה בתחומי עליית מדד המחירים לצרכן, היתה התייקרות ריאלית לתעשיין, והקשה על כושר התחרות של התעשייה בשוקי הייצוא, טוענים התעשיינים.

והיום נלמד, ילדים, על עלייתו ונפילתו של בוי ג'ורג'

זמר הפופ הבריטי, בוי ג'ורג', נכלל בספר לימוד חדש, לשיפור וחיזוק הבנת הנקרא לתלמידים מתקשים בחטיבת הביניים. זוהי סדרת ספרי לימוד חדשה, שפרסם האגף לתוכניות לימודים במשרד החינוך והתרבות והמרכז לטכנולוגיה חינוכית. כדי להגביר את רצון התלמידים לשפר את יכולתם לקרוא ולהבין, מטפלים ספרי הלימוד החדשים בנושאים העשויים לעניין אותם. „ייתכן שנושאים מסוימים, כמו כוכב רוקאנד־רול שמכור לסמים עלולים להיחשב כבלתי מתאימים ללימוד בכיתה, אך נושאים אלה קרובים ללבם של בני הנוער ובזכות זאת אולי יתעורר בהם העניין בקריאה", אומרים מחברי התוכנית. שם הפרק על ג'ורג' הוא „מה קרה לבוי ג'ורג'?" הסיפור עוקב אחרי עלייתו המהירה לצמרת עולם הפופ וכיצד איבד את עולמו בגלל שימוש בסמים מסוכנים. (שע"ח)

היום „יום התנדבות" של התנועה הרפורמית בחיפה

מאת קובי מגדל, כתבנו בחיפה

התנועה ליהדות מתקדמת בחיפה תקיים היום „יום התנדבות". פעיליה מקווים לגייס מתנדבים ל־50 פעילויות קהילתיות שונות, בשלוש שכונות בחיפה. מטרת „יום ההתנדבות" היא להגביר את הנכונות לעזור לזולת ולהגדיל את מספרם של חברי התנועה בחיפה.

יוזמי המבצע מסרו, כי לרשות מרכז החינוך עומדים כיום כ־800 מתנדבים ממבצע קודם שנערך לפני כשלוש שנים. מתנדבים אלה, יחד עם כ־600 מתלמידי בי"ס „ליאו באק", יפקדו היום כ־10,000 בתי אב ברמת שאול, בקרית שפרינצק ובכרמל הצרפתי, ויציעו להם כ־50 פעילויות התנדבותיות.

היוזמים, מנהלי ליאו בק הרב ראובן סמואלס, והרב ארבי גלוק ומירון טל, מסרו כי בניגוד למבצעי התרמה הנהוגים כיום, יעמוד מבצע זה בסימן „תן את עצמך ולא את כספך". תחומי ההתנדבות שיוצעו הוו סיוע לעולים, לילדים ולקשישים, התנדבות לפיתוח המודעות לבריאות, קהילתית, פעילויות להגבלת איכות החיים ופעילויות בתחום הגברת הסובלנות והדו־קיום בשלום בין האזרחים, לרבות בין יהודים לערבים.

המבצע ממומן ברובו מהקצבת הסוכנות היהודית, שהקציבה השנה לראשונה רבע מיליון דולר לפעילות התנועה הרפורמית בארץ.

טלקס

● מות הסופר האידי ישראל קולקר

הסופר האידי ישראל דינס קולקר מת אתמול באשדוד. בן 77 היה.

המנוח, יליד בסארביה, סיים סמינר למורים עבריים בצ'רנוביץ ועלה לארץ ב־1980 מבריה"מ. בישראל פירסם סיפורים על תקופת הכיבוש הסובייטי באזורי המזרח והוציא לאור ספר סיפורים שנקרא „געציילטא טעג" (ימים ספורים). ספר זה זכה בפרס שרה גורבי לספרות אידיש.

השבוע עמד למסור לדפוס ספר חדש בעל תפיסה היסטורית סימבולית בשם „משה במדבר".

המנוח היה חבר סניף מפ"ם באשדוד. הניח אשה ובן.

(עתי"ם)

● 722 יהודים יצאו מבריה"מ בינואר

722 עולים יצאו מברית המועצות בינואר ולישראל עלו רק 210 מהם.

פעילי המועצה הציבורית למען יהודי ברית־המועצות ציינו, כי הירידה שחלה במספר היוצאים אינה משקפת עדיין את ההחמרה בכללי ההגירה החדשה שנכנסו לתוקפם ב־1 בינואר, מאחר והיוצאים מברית־המועצות בינואר קיבלו היתרים ב„תקופה הטובה", לפני מספר חודשים.

קיימת דאגה לגבי הסיכויים לעלייה בחודשים הבאים, מאחר ויהודים מקבלים „סירובים" בנימוק של חוסר קרובים מדרגה ראשונה בישראל.

יוסף גלילי

● יקבי הגולן מייצאים יין לצרפת

מעצמת היין, צרפת, הכירה באיכותם של יינות הגולן. משלוח ראשון של 2,500 בקבוקי יין מיקבי רמת־הגולן יצא בימים אלה את הארץ בדרכו לצרפת.

„למכור יין לצרפתים, זה כאילו למכור קרח לאסקימוסים", אמר אתמול לכתבנו פרי עגור, מנכ"ל חברת „מלונית" המשווקת את יינות הגולן.

עשרות מוזמנים לקחו אתמול חלק בחגיגת היין שהתקיימה במלון „המלך שלמה" באילת לרגל הצלחת שיווקו של יין זה לחו"ל.

שמשון ולנר, מנהל יקבי הגולן, מסר, כי יקבי הגולן מעסיקים 17 עובדים בלבד ומכירותיהם בשנת 1987 הסתכמו ב־5 מיליון דולר.

בצלאל דובין

● יו"ר חדש לוועד חיפה־מרסיי

ד"ר מקסים שינפלד, מנהל בית־החולים „כרמל", נבחר בימים אלה לעמוד בראש ועד ערים תאומות חיפה־מרסיי.

ד"ר שינפלד (55) נולד בפאריס, בוגר ביה"ס הריאלי. למד רפואה באוניברסיטה העברית בירושלים ובאוניברסיטת „הרווארד" שבארה"ב.

ד"ר שינפלד יעמוד בראש ועד אגודת הידידות חיפה־מרסיי במקומו של עו"ד משה מרץ.

בשנים האחרונות קבלה פעילותו של הוועד תנופה והוא רשם לזכותו פרויקטים רבים. החשוב שבהם הוא הקמתו של המרכז החילתי ע"ש גסטון דפר. מרכז זה [illegible] באחרונה לתמרוץ כספי משמעותי לאחר ביקור שערך יעקב בזק, מנהל האגף ליחסי ציבור, דוברות וקשרי חוץ בעיריית חיפה, במרסיי ובפאריס.

חברי הוועד החדש שוקדים גם על פרויקט משותף לשתי הערים במסגרתו תונפק מדליה מיוחדת [illegible] גבה תמונות הערים חיפה ומרסיי.

קובי מנדל

קלמנוביץ מואשם בריגול חמור לטובת הסובייטים

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

כתב־אישום נגד איש העסקים שבתאי קלמנוביץ בן 42 הוגש אתמול לבית־המשפט המחוזי בתל־אביב.

התובעת, פרקליטות מחוז המרכז עו"ד עדנה ארבל, האשימה את קלמנוביץ בקיום מגעים עם סוכן זר, ריגול וריגול חמור וביקשה מהשופט ארמונד לוי לעצור את הנאשם עד גמר ההליכים המשפטיים נגדו.

הדיון נערך בדלתיים סגורות וגם על פרטיו של כתב־האישום הוטל איסור פרסום. סעיפי האישום פורסמו לפי בקשתה של עו"ד ארבל ובהסכמת הסניגור, עו"ד אמנון זכרוני.

העונש המכסימלי על ריגול חמור הוא מאסר עולם.

קלמנוביץ, שנראה טוב והרבה לחייך, הוכנס לאולם דרך כניסה אחורית, אולם בסיום הדיון נפתחו דלתות האולם וניתנה אפשרות לעתונאים להיכנס פנימה. אשתו של קלמנוביץ, טניה, המתינה גם היא בחוץ ונכנסה לאולם לאחר תום הדיון.

הדיון בהארכת המעצר עד תום ההליכים נדחה לבקשת הסניגור, עו"ד אמנון זכרוני, ליום ג' הבא.

החשוד במות הקשיש בבית האבות הודה ושיחזר המקרה

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

נאיף אליבו, עובד בית האבות „בית דינה", החשוד בגרימת מותו ברשלנות של הקשיש מאיר מקס דבורסקי, נעצר והודה בפרשה.

המשטרה שפתחה בחקירה בעקבות חשיפת הפרשה על־ידי כתב „על המשמר" תמליץ להעמיד לדין את נאיף אלי־בו באשמה של גרימת מוות ברשלנות.

הקשיש הוכנס על־ידי החשוד לאמבט מים רותחים ב־15 בינואר ונגרמו לו כוויות בכל חלקי גופו. החשוד השכיב את הקשיש במיטתו במקום לפנותו לבית־החולים ולא מסר על כך דבר לאיש. כוויותיו של הקשיש נתגלו רק למחרת היום על־ידי אחות העובדת במקום שניגשה אליו לאחר ששמעה אותו נאנח.

הקשיש הועבר לבית־החולים „רוטשילד" שם נפטר כעבור ארבעה ימים. בית־החולים לא ידע כי מדובר במוות שנגרם כתוצאה מרשלנות ולא דיווח על כך למשטרה. גם משרד־הבריאות לא דיווח על כך למשטרה.

משטרת מרחב חיפה פתחה בחקירה רק לאחר שהדבר התגלה על־ידי כתב „על המשמר".

ביום שישי הוציא בית־משפט השלום בחיפה צו הבאה נגד עובד בית האבות, שפוטר מעבודתו.

החשוד הודה בחשדות המיוחסים לו ובתום חקירתו במשטרת מרחב חיפה יצא החשוד עם החוקרים לבית האבות, שם שחזר את המקרה.

לכתבנו נודע, כי המשטרה תבקש להעמידו לדין פלילי באשמה של גרימת מוות ברשלנות. עוד נודע, כי המשטרה לא סיימה את חקירתה והיא בודקת היבטים נוספים בפרשה.

כנס אנשי דת בנצרת מגנה מדיניות היד הקשה בשטחים

מאת קאסם זייד

כנס אנשי דת שהתקיים אתמול בנצרת בהשתתפות מוסלמים, נוצרים, דרוזים ורבנים רפורמים גינה בחריפות את מדיניות היד הקשה וההתנכלויות לתושבי השטחים „הנאבקים למען החופש והשיחרור מעול הכיבוש".

הכנס קרא לאנשי הדת מכל העדות בישראל לערוך בימי שישי, שבת וראשון תפילות מיוחדות למען שלום צודק במזרח־התיכון. כן קרא הכנס לכל אנשי הדת בעולם להצטרף לתפילות אלה ולפעול בכל הדרכים האפשריות להפסקת ההתעללות בתושבי הגדה המערבית ורצועת עזה.

הרב הרפורמי כרמי מילגרום אמר, כי „לא צריך לראות באלימות כדרך לפתרון בעיות ומחלוקות בתוך החברה האנושית" וקרא לאנשי הדת מכל העדות למצוא שפה משותפת להבנה ולהידברות.

מנהיג התנועה האיסלמית בישראל, שייח' עבדאללה דרוויש, קרא למדינות העולם לצאת משתיקתן ולומר את דברן על המתרחש יום יום בשטחים הכבושים, „אחרת יירשם חטא דומה לזה שנרשם במלחמת העולם השנייה".

הכומר איברהים ראוד הגדיר את מדיניות שר־הביטחון יצחק רבין בשטחים ככשלון חרוץ.

מארגני הכנס לא הסתירו את אכזבתם ממעוט המשתתפים, כאשר רק כ־40 אנשי דת השתתפו בכנס שדן בהתרחשויות בשטחים הכבושים ובחלקם של אנשי הדת להשכנת שלום באיזור.

בלטו בנוכחותם כמרים מהעדה היוונית קתולית, כשמנהיגם, הארכיבישוף מקסימוס סלום, הסתפק במברק הזדהות עם מטרות הכנס. לעומת זאת בלטו בהיעדרם הקאדים השרעיים המוסלמים ורוב אנשי הדת המוסלמים.

מנהל בי"ס בדואי וסופר ערבי — בין חתני פרס יו"ר הכנסת

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר"

פרופ' יצחק זמיר, היועץ המשפטי לשעבר, עודה סאלם אבו רביעה, מנהל בית־הספר התיכון לילדי הבדואים בכסייפה, ומוחמד חמזה ע'נאים, עורך הבטאון בערבית „מפגש", הם חתני פרס יו"ר הכנסת לאיכות החיים.

עימם יקבלו את הפרס שיוענק היום במשכן הכנסת מוסד „יד שרה", בית־החולים הצרפתי בירושלים וארגון „ישראל", שהביא ב־6 שנות פעולתו לרבבת מתנדבים.

פרופ' יצחק זמיר בן ה־56 נבחר על תרומתו רבת ההשראה להתפתחות המשפט. בנימוקי הוועדה לבחירתו נאמר, כי הוא שקד על אכיפת החוק ללא משוא פנים, על שוויון האזרחים לפני החוק ועל שמירת החרויות הדמוקרטיות. עודה סאלם אבו רביע, בן 43, הוא בוגר האוניברסיטה בירושלים. מיוזמי הקמת בי"ס תיכון אזורי ראשון לבדואים ומנהל בי"ס תיכון בכסייפה מזה 18 שנה. לפני שנים אחדות יזם פרויקט מיוחד לשילוב כיתות תלמידים בדואים בסמינר למורים בבאר־שבע. הפרס הוענק לו על תרומתו החשובה להידוק יחסי הבנה וידידות בין ערבים בכלל ובדואים בפרט לבין היהודים בישראל, על פעולתו המסורה לטיפוח חינוך, הוראה והשכלה בקרב בדואי ישראל ועל מנהיגותו הטובה.

מחמד חמזה ע'נאים, הוא צעיר מקבלי הפרס, בן 31, יליד הכפר בקה אל גרביה, משורר ומתרגם. הפרס הוענק לו על יצירותיו והשגיו כסופר, מתרגם ועורך ועל יוזמתו לצרף ספרות ערבית ועברית בכתב־עת אחד, על מאמציו התמידיים לטפח את ההבנה ההדדית ושיתוף הפעולה בין סופרים ערביים ועבריים ברובד השירה, ההגות והמחקר, ועל פתיחת שערי ההיסטוריה בכלל, והיסטוריית השואה בפרט, בפני הקורא הערבי, כדי לקרב לבבות ולהרבות הבנה והערכה בין העמים.

בפלילים

מאסר נוסף לצבי גור על בריחה מהכלא

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

צבי גור, המרצה עונש מאסר עולם על חטיפתו ורציחתו של הילד אורון ירדן, הורשע אתמול בבית־המשפט המחוזי בתל־אביב בבריחה מהכלא ונידון לתשעה חודשי מאסר בפועל ותשעה חודשים על תנאי שיתווספו לעונש מאסר העולם.

צבי גור ברח מכלא איילון בחודש דצמבר 1985, בעת שצייר ציוריו על חומות הכלא החיצוניים בהסכמת מפקד הכלא, [illegible] הנהג אמון בגור ולא הציב לידו שומר. כוחות משטרה גדולים חיפשו אחריו וחמישה ימים לאחר בריחתו הוא נתפס והוחזר לכלא.

במשפט טען גור, שייצג את עצמו, כי בבוקר היום בו ברח [illegible] אסירים מנת סם אל.אס.די. לכוס הקפה שלו, ולכן איבד את השליטה על עצמו וברח.

השופט אורי שטרוזמן לא קיבל את גירסתו של גור. „אינני [illegible] את נבכי הנפש, אך האפשרות שגברה על הנאשם מצוקת [illegible] אינה בלתי מתקבלת על הדעת", אמר השופט והטיל עליו, נוסף לעונש המאסר, לשלם פיצויים למדינה בשל בריחתו בסך 1038 ש"ח — הסכום המירבי הקבוע בחוק.

עד המדינה שיחזר את רצח אוחיון בנתיבות

מאת שלי יחימוביץ', כתבת „על המשמר"

יורם בן־אבו, עד מדינה במשפטו של יעקב אמסלם מנתיבות, המואשם ברצח האסיר מסעוד אוחיון ובהעלמת גופתו, שיחזר אתמול בביהמ"ש המחוזי בבאר־שבע את פרטי הרצח, שבוצע לטענת התביעה בעקבות שוד שביצע הנרצח בביתו של אמסלם בעת שהתארח אצלו.

„אוחיון בא אלי ואמר: מסעוד הוא אסיר בבריחה שהעז לשדוד את אשתי שהיתה בהריון. אני רוצה לפגוע בו" — סיפר בן אבו. לדבריו סירב בתחילה להשתתף ברצח, אולם שוכנע לאחר שאמסלם הבטיח לו כי „רק" יהפוך את אוחיון לנכה. הם חטפו את אוחיון והביאוהו לחצר בית־הספר נתיב אליהו בנתיבות, שם ירה אמסלם בראשו של אוחיון ורצח אותו. הוא הטמין את הגופה, שלא נמצאה עד היום, והעליל גם מעיני שותפו לרצח, בן־אבו.

בן־אבו סיפר: „ביציאה מנתיבות כשהיינו בדרך לעזה לקנות תכשיטים שהופקדו בידי ערבי, בלטה כיפת הקבר של הבבא סאלי. הנאשם הרים את שתי ידיו אל קבר הבבא ואמר — יה בבא סאלי סלח לי על מה שעשיתי אתמול".

ירצה מאסר בשטיפת כלים במרכז גריאטרי

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

שראורי מסעוד בן 58 מראש העין, אלכוהוליסט ועיוור כמעט לחלוטין, הורשע אתמול בבית־המשפט המחוזי בתל־אביב בניסיון חבלה בכוונה לשכנו לפני שלוש וחצי שנים ונידון לשישה חודשי מאסר בפועל, אותם ירצה בשטיפת כלים במרכז הגריאטרי שבבית החולים שיבא בתל־השומר.

בכתב־האישום נטען, כי למסעוד היה סכסוך ארוך עם שכנו, [illegible] לוי. כאשר מסכסוכיהם שלף מסעוד אקדח, אותו החזיק ברשיון, וירה שתי יריות לעבר שכנו, שנפצע בבטן וביד.

בעקבות עיסקת טיעון בין סניגורו, עו"ד [illegible] שעשוע, לתובעת, עו"ד עפרה אורנשטיין מפרקליטות מחוז המרכז, הודה הנאשם בעובדות המפורטות בכתב־האישום ונידון, כאמור, לשישה חודשי מאסר בפועל, אותם ירצה בעבודות שירות.

לאיל, לאפרת וצביקה
ולקיבוץ בית־זרע

אתכם באבל על מות
ערן

המוסד החינוכי בקעת־כנרות
חניכיו ועובדיו

לאפרת, צביקה והילדים
ולחברתנו רינה ויסמן

אתכם באבל על מות
ערן

תנחומים למשפחה ולקיבוץ בית־זרע

קיבוץ משמר־העמק

ליגאל גוטסדינר

משתתפים בצערך
על מות האב
אליעזר ז"ל

מוצרי תבן

לחוליו קורנבליט ומשפחתו

תנחומים במות
האב

קיבוץ רבדים

ביום רביעי, 3.2.88, בשעה 14.00
נביא למנוחת עולמים את חברתנו
אסתר סדן ז"ל

המשפחה
וקיבוץ מרחביה

לשושנה לזובסקי ולמשפחה

משתתפים בצער על מות הגיסה
אטקה פוקס

קיבוץ עברון

6 ילדים נפצעו בהתמוטטות גג בבית־ספר בראשון־לציון

מרפסת נפלה על אשה בתל־אביב ● הפסקות חשמל ושיבושים בכל הארץ

מאת זהבה מוזס, יהודה צור ובצלאל רובין, כתבי „על המשמר", וסוכנות עתי"ם

ששה ילדים נפצעו, שניים מהם קשה, כשפלטות של פיברגלס, ששימשו גג למרפסת בבית בן 7 קומות, הועפו בסופה העזה, שפקדה את ראשון־לציון והאיזור אתמול לפני הצהריים, ונחתו על הילדים המשחקים בחצר בית־ספר „עין הקורא".

„זה היה נורא. ההורים עמדו מסביב וכל אחד הצביע על עצמו ושאל בהבעות פנים האם מדובר בילדו. השאלות באו למרות שלמשפחות נמסרה מיד הודעה על הפצועים" — אמרה אתמול המורה מיכאלה פישל, המלמדת בביה"ס „עין הקורא".

כל הילדים שנפצעו הם תלמידי כתה ו'. מצבו של גיא ורון המאושפז בביה"ח איכילוב קשה. שחר רייס, המאושפז אף הוא בביה"ח איכילוב, הינו עדיין ללא הכרה ותוך יומיים יוחלט אם לנתחו. מצבם של רועי סלמה, אורן נחושתן ואלון חודרובסקי הינו קל עד בינוני והם מאושפזים בבתי־החולים תל־השומר ואסף הרופא. אמיר לב, שנפצע קל בירכיים ובמותן, שוחרר לאחר קבלת טיפול באסף הרופא.

הגגון העשוי מעץ ומפלטות פיברגלס באורך שבין 6־10 מ' נפל אתמול סמוך לשעה 11.00 בבוקר על מגרש הכדורסל של ביה"ס, הנמצא ברחוב ברניצקי פינת הירשפלד, מהקומה השביעית של בניין סמוך.

מרפסת נפלה על אשה

מרפסת שקרסה ופצעה קשה אשה, תקרה וקיר שהתמוטטו, הפסקות חשמל רבות ופקקי תנועה — אלו היו פיגעי מזג האויר והרוחות החזקות שנשבו אתמול בתל־אביב.

ברחוב ברזילי פינת רחוב החשמל בתל־אביב קרסה בשעות הצהריים מרפסת, שנחתה על ראשה של אשה מבוגרת שעמדה מתחתה. האשה, שנפצעה קשה בראשה, פונתה ע"י ניידת טיפול נמרץ של מד"א לבית־החולים איכילוב. מהתמוטטות המרפסת ניזוק גם רכב שחנה בקרבת מקום.

ברחוב בית אשל 24 ביפו התמוטט הגג באחד החדרים בדירה של משפחת יפרח. הגג, שעליו עמד דוד שמש גרם לנזק ברכוש בלבד, מאחר ובנס לא היה אף אחד מבני הבית במקום. ברחוב בוקי בן־יגלי התמוטט קיר בקומה הרביעית של בניין הנבנה והולך. גם במקרה זה לא ניפגע — בדרך נס — איש.

מזג האוויר הקשה והרוחות החזקות גרמו גם לניתוק בכבלי חשמל, ובכל רחבי העיר שררו הפסקות חשמל ארוכות. הפסקות חשמל אלו שיבשו גם את עבודת הרמזורים ובצמתים המרכזיות נוצרו פקקי תנועה גדולים.

עצים קרסו ברחובות ובכמה מקומות נפלו על חוטי חשמל. קטעי רחוב נסגרו לתנועה לזמן קצר, עד לתיקון הרשת. במספר מקומות עפו אנטנות טלויזיה מגגות בתים.

עצים בכבישי הצפון

כמה עצים שנפלו על בית בראש פינה גרמו נזקים למבנה אך לא היו נפגעים. מזג האוויר הסוער ששרר אתמול בצפון הפיל עצים במקומות רבים בגליל. העצים פונו במהירות ע"י כבאים של אזור הצפון. כמה גשרים הוצפו במי הגשמים ובאותם המקומות שובשה התנועה כמה פעמים במהלך היום עד שהמים ירדו ואפשרו המשך התנועה. במקומות רבים נגרמו נזקים למטעים.

אתמול השתוללו סופות שלג בחרמון והשלג כיסה גם את צפון הגולן אולם לא גרם לשיבושים בתנועה באיזור.

סערה באילת

סערה דרומית בעוצמה בלתי רגילה פקדה אתמול את מפרץ אילת. הרוחות הדרומיות העזות וגלי העומק הבריחו את מרבית ספינות התיור והיאכטות אל תוך המעגן הסגור של הנמל.

הסופות עזות נשבו אתמול בכל דרום הארץ, אך כמעט לא היה גשם. במקומות אחרים כוסו כבישים בחול והפסקות חשמל רבות היו בשל קריעת חוטי חשמל מענפי עצים שנשברו ברוח.

אמיר לב, אחד הילדים שנפצעו — צילום: ראובן קפלן „חדשות"

רופאי המדינה ביטלו השביתה הכללית; סיכוי לסיום הסכסוך

מאת יצחק שור כתבנו בכנסת

השביתה הכללית של הרופאים בבתי החולים הממשלתיים, אשר נועדה להיום, בוטלה. כך הודיע אתמול נציג ארגון הרופאים בבתי־החולים הממשלתיים בתשובה לפנייתה של ועדת העבודה והרווחה. כן התחייבו הרופאים להימנע מהחרפת העיצומים ותוך 24 שעות הם יודיעו אם יפסיקו את העיצומים.

היום ייפתח מו"מ בין הרופאים לממונה על השכר באוצר, יעקב דנון, על יסוד הצעה שהכין האוצר. המו"מ יסתיים תוך שבועיים. דנון מסר לוועדה, כי משרדו הכין עקרונות מבצע לקיצור תורים לניתוחים מתוכננים. מספר הממתינים נאמד בין 20־40 אלף. במסגרת המבצע יחוסלו התורים תוך שנה עד שנה וחצי. כדי שיהיו נתונים יכינו כל בתי החולים הציבוריים רשימות ממתינים, ייקבעו נורמות לניתוחים ויתוגבר מספר האחיות בחדרי הניתוח. האוצר מתנגד מכל וכל להסכם קופ"ח עם הרופאים, משום שהסכם זה מבטיח לכל רופא 100־1500 שקלים לחודש ללא קשר למספר הניתוחים שביצע. להערכת האוצר ילכו גם אחיות עובדי מינהל ומשק בעקבות הרופאים.

שרת־הבריאות שושנה ארבלי־אלמוזלינו, אמרה לוועדה, כי המערכת קורסת, ומהיום ישארו בתי החולים ללא רופאים, רנטגנאים, עובדי מעבדות, מינהל ומשק. אין כוונה לשלוח את החולים לבתיהם. היא ציינה כי מנת אוכל באמצעות קייטרינג בזמן השביתה עולה 18 שקל ליום לעומת 3 שקלים ליום בכלכלה רגיל. היא תבעה מן האוצר כי יקים ועדה שתקבע תנאי עבודה אחידים לכל 60,000 עובדי מערכת הבריאות.

יו"ר ארגון רופאי המדינה, ד"ר ויסכרוט, אמר שהרופאים יסכימו לדון בכל נושא שיועלה ולקבוע תפוקות אחידות בכל הארץ. מזכיר ההסתדרות הרפואית, ש. קיזמן, אמר, שהרופאים יגישו מסמך נגדי למסמך האוצר, כדי להיכנס להידברות כוללת.

הבוקר תשמע ועדת העבודה דו"ח על המו"מ שמתנהל בין האוצר לעובדי המינהל והמשק.

● בטקס שנערך אתמול בלישכת שר המשטרה, חיים בר־לב, בנוכחות מנכ"ל משרד המשטרה, גד אבינר, מפכ"ל המשטרה, רב־ניצב דוד קראוס וקציני משטרה בכירים, הוענקה דרגת תת־ניצב לדוד ליבנה, אשר מונה למפקד בסיס אימונים חילי של משמר הגבול.

פקחים החרימו אלפי מיכלים של תרסיס „שלג מלאכותי"

מאת חיים מרגלית, כתב „על המשמר"

למעלה מ־5000 מיכלים קטנים המכילים תרסיס „שלג" הוחרמו בימים האחרונים על ידי פקחי משרד התעשיה והמסחר (תמ"ס) אצל סיטונאים ויבואני צעצועים באזור המרכז. מיכלי „השלג".

„השלג המלאכותי" הפך ללהיט בפורים בשנה שעברה. התזתו גרמה פגיעות חמורות בעיניים ובמיוחד אצל ילדים. ילדים לא מעטים אושפזו בבתי חולים וכתוצאה מכך החליטו במשרד הבריאות לאסור את השימוש בתרסיס „השלג המלאכותי". משרד תמ"ס הכריז על התרסיס — „צעצוע מסוכן", בעקבות פניית משרד הבריאות.

מועמדים לפיטורין ב„תדיראן" התפרצו למשרדי ההנהלה

מאת אשר שילוני, כתבנו בחולון

עובדים נזעמים מחטיבת הקשר ב„תדיראן" חולון, שהיו בין 250 עובדים שקיבלו בתחילת השבוע הודעות פיטורין, פרצו אתמול בבוקר למשרדי הנהלת המפעל, שברו רהיטים, ושיבשו את מהלך העבודה.

ועד העובדים הזהיר מצעדים חריפים יותר אם ההנהלה לא תחזור בה מהודעות הפיטורין.

התסיסה במפעל זה נמשכת חודשים רבים. העובדים תולים את הקולר במנכ"ל „תדיראן", יגאל נאמן, ובכנס חירום שקיימו בתחילת השבוע בבית הוועד הפועל של ההסתדרות הם דרשו פיטוריו.

ועד העובדים טוען, שלפני פיטורין יש לנקוט בדרכי ייעול חליפיות, ובין היתר לא למסור הזמנות עבודה לקבלנים מבחוץ.

יואל מטות, סמנכ"ל „תדיראן" ל־כוח אדם, אמר לכתבנו, שמה שקרה זה ממש ואנדאליזם. הוא הוסיף, שזה שלושה חודשים שההנהלה מנסה לדון עם הוועד ומועצת הפועלים במכלול הבעיות ואינה מצליחה בכך.

בישיבה דחופה, שהתקיימה אתמול אחר הצהריים, סוכם על דעת הכל שמכתבי הפיטורין בטלים והעובדים חוזרים לעבודה.

עוד סוכם, שבמשך השבועיים הקרובים יתקיימו דיונים מרתוניים בין ההנהלה לבין ועד העובדים, על מנת למצוא פתרון לכל הבעיות, כגון הורדת עלויות במפעל, חידוש הסכם עבודה שתוקפו פג לפני חודש, קידומי עובדים ומניעת קליטתם של עובדים חדשים.

בג"ץ יקדים הדיון בעתירת צבן בנושא הכספים היהודיים

מאת יצחק שור כתבנו בכנסת

שופט בית המשפט העליון, גבריאל בך, נענה לפנייתו של ח"כ יאיר צבן, והורה לקבוע דיון מוקדם בעתירתו בפרשת הכספים היהודיים.

כזכור עתר ח"כ צבן לבג"ץ לפני כשבוע, באמצעות עורך־דינו אביגדור [illegible], בתביעה להפסיק את חלוקת הכספים היהודיים כמענקים קואליציוניים, כפי שהיא נעשית כיום, שלא לפי קריטריונים ברורים, גלויים ואחידים, כן דרש להורות לגופים שקיבלו מענקים שלא כדין להחזירם לקופת המדינה, כפי שהמליץ מבקר המדינה. צבן ביקש צו ביניים שיעכב את חלוקת הכספים עד לדיון בעתירה.

ביום שישי האחרון פנה עו"ד אביגדור קלגסבלד בשמו של העותר לבית המשפט וביקש להחיש את הדיון בעתירה וזאת משום שלעותר נודע, כי בעצם הימים הללו ממשיכים משרדי ממשלה שונים להזרים, וביתר שאת, את הכספים היהודיים לגופים השונים.

הסיגריות המיובאות יוזלו מהיום — המכס עליהן בוטל

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

הסיגריות מתוצרת חוץ יוזלו מהיום. ועדה בינמשרדית בראשותו של מ"מ מנכ"ל האוצר אריה שר, החליטה אתמול להמליץ בפני שר האוצר על ביטול מכס על סיגריות מיבוא, ועל שורה של שינויים במס קניה אשר יצמצמו את הפערים במחירים בין סיגריות תוצרת חוץ לסיגריות ישראליות.

שר האוצר משה נסים חתם על הצו המוזיל את הסיגריות תוצרת חוץ. חישובים ראשונים מראים שמחירי הסיגריות האמריקניות יהיה כ־2 — 2.1 ש"ח, סיגריות מקפריסין יעלו 1.4 ש"ח וסיגריות מברזיל 1 ש"ח.

האוצר מסר שההחלטה על הוזלת הסיגריות באה על רקע המצב שהשתרר בשוק בשבועות האחרונים. האוצר ציין שהחשיפה והורדת המכסים אמורה היתה להכנס לתוקף ממילא בחודש ינואר.

היתרות ירדו ב־198 מיליון ד'; „אין לראות בכך הרעה"

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

יתרות מטבע החוץ של ישראל ירדו בחודש ינואר ב־198 מיליון דולר והגיעו ל־5,131 מיליוני דולר. על כך מסר אתמול בנק ישראל.

מקורות באוצר ובבנק ישראל אמרו אתמול שאין לראות בירידה הגדולה ביתרות הרעה ניכרת, או התעוררות מחודשת של ציפיות לפיחות.

לדבריהם, בחודשים הקרובים תיתכן ירידה נוספת ביתרות, שכן במהלך 1987 הן הגיעו לרמה גבוהה מדי מהרצוי. לדברי בנק ישראל, הירידה ברזרבות נבעה מתשלום מוגבר של חובות חוץ, וממשיכת מטבע חוץ של הסקטור הפרטי כדי לממן את הגרעון במאזן התשלומים.

עוד ציין הבנק שחלק מהירידה בערך הרזרבות נבע מהחלשות המטבעות האירופיים בחודש האחרון.

בנק ישראל החזיק ככל הנראה חלק מיתרות מטבע חוץ בנכסים נקובים במטבעות אירופאיים, וההתחזקות של הדולר גרמה ככל הנראה לירידה של יתרות המושכות בדולרים.

מקור האוצר הודיע אתמול שבחודש ינואר ספגה הממשלה 62 מליוני ש"ח. האוצר הוסיף שעודף הפעילות המקומית של הממשלה היה 98 מליון ש"ח, ואילו לשוק ההון היתה הזרמה של 36 מליוני ש"ח.

לדברי האוצר, הממשלה גייסה הון לטווח ארוך בסך של 40 מליון ש"ח אך [illegible] היו פדיונות של מלוות קצרי מועד בסך של 77 מליוני ש"ח.

שריר מגבש תוכנית רפורמה במערכת המשפט

מאת בצלאל עמיקם כתב „על המשמר"

במשרד המשפטים מגבשים תוכנית רפורמה שתשנה את מבנה בתי המשפט. הגשמת התוכנית תהיה בעוד שנתיים. במקום בית המשפט המחוזי יהיה בית משפט לערעורים שירחיב את מסגרותיו.

בית משפט השלום יקרא בית משפט קמא, ויקיים דיון מורו בתיקים. הערכאה הבאה תהיה ערכאת ערעור. הערכאה העליונה תשאר במתכונת הקיימת.

כשלב מכין תוקם מחלקת ערעורים ליד בתי המשפט המחוזיים שבהם יוקם הגרעין של בית המשפט לערעורים. לצורך הכנת ההצעה המפורטת מינה שר המשפטים את ד"ר יוסף בן אור, פרקליט מחוז ירושלים לעסוק בנושא זה.

שר המשפטים אברהם שריר שאמר זאת אתמול לכתבים לעניני משפט, ציין כי אמות המידה החדשות לבחירת שופטים תהיינה חמורות וקפדניות. השיטה תכלול שאלון מפורט, ערוך בצורה מקצועית. שריר ממליץ שמינוי שופט לא יהיה לכל חייו, אלא לפרק זמן קצוב (5־3 שנים) עם אפשרות הארכה. כיום שופט מתמנה לכל חייו או עד מועד פרישתו.

מתה אילונה פוהר שהקימה דור של כנרים מצטיינים

מאת יוסי שיפמן, כתב „על המשמר"

אילונה פהר, מורתם של הכנרים צוקרמן, מינץ, אשכנזי ומרים פריד, נפטרה במחלת הסרטן, בת 86 היתה והניחה אחריה נכד אחד.

פהר, בוגרת האקדמיה של בודפשט — (שהעניקה לה מדלייה כאות הוקרה לפני שנים מספר.) היא עלתה ארצה בסוף שנות ה־40, לאחר שהיתה במחנה ריכוז. היא ניצלה כאשר הצטרפה לתזמורת נשים במחנה. מאז עלייתה התגוררה בדירה צנועה בחולון. מרבית חייה בארץ היו קודש להוראת הכינור — היא עסקה בכך כמעט עד יומה האחרון.

[illegible] בין תלמידיה בעת האחרונה: חגי שחם ויהונתן בריק. ייהודה היה [illegible] הפכה ילד כשרוני לאמן בעל אישיות מוסיקלית מובהקת. פהר גם שמרה על קשר רצוף עם תלמידיה שגדלו ועשו חיל בעולם. בשנה שעברה נתכבדה עם מדליקי המשואות בהר הרצל.

מזג אוויר

תחזית להיום: גשמים לפרקים מלווים בסופות רעמים בודדות ורוחות חזקות. בחרמון ובפסגות הרי צפון ירד שלג. קיים חשש להצפות במקומות הנמוכים. בשעות אחר הצהרים תחול החלשה בעוצמת הרוחות והגשמים יחלשו.

הטמפרטורות החזויות:
ירושלים 1־9, רמת הגולן 2־5, צפת 0־4, טבריה 7־14, נצרת 2־9, עפולה 4־13, שומרון 3־9, תל־אביב 8־16, יריחו 7־18, לוד 7־15, עזה 7־16, באר־שבע 6־15, אילת 15־21.

(עתי"ם)